

VEILIG OP DE SPORTVERENIGING

Onderzoek naar de jaarprevalentie 2024–2025 van
grensoverschrijdend gedrag en de perceptie van een veilig
sportklimaat in de Nederlandse georganiseerde sport

Arch Safeguarding voor Centrum Veilige Sport Nederland
Dr. Tine Vertommen & Dr. Lauranna Teunissen
tine@archsafeguarding.com - Maart 2026

INHOUDSOPGAVE

LIJST MET TABELLEN.....	3
LIJST MET FIGUREN.....	4
1 INLEIDING.....	5
1.1 Achtergrond	5
1.2 Doel van het onderzoek	6
1.3 Leeswijzer	7
2 ONDERZOEKSMETHODE.....	9
2.1 Meetinstrument	9
2.1.1 Opzet en inhoud van de vragenlijst.....	9
2.1.2 Psychometrische toetsing van de factorstructuur van de types van grensoverschrijdend gedrag11	
2.2 Steekproefname	11
2.3 Procedure	12
2.4 Ethische waarborgen.....	13
2.5 Analyse.....	13
3 RESULTATEN.....	15
3.1 Socio-demografische beschrijving van de steekproef	15
3.2 Beschrijving sportbeoefening in verengingsband.....	18
3.2.1 Aantal beoefende sporten.....	18
3.2.2 Verdeling beoefende sporten	18
3.2.3 Verdiepende beschrijving sportbeoefening	21
3.3 Beschrijving veilige sportomgeving	24
3.3.1 Betekenis veilige sportomgeving voor de respondenten.....	24
3.3.2 Ervaren veiligheid in de sportomgeving	24
3.3.3 Top drie van gerapporteerde positieve aspecten binnen de sportvereniging	25
3.3.4 Top drie van gerapporteerde verbeterpunten om de sportvereniging veiliger of prettiger te maken.....	28
3.4 Ervaringen met grensoverschrijdend gedrag.....	30

3.4.1	Jaarprevalentie grensoverschrijdend gedrag	30
3.4.2	Jaarprevalentie psychisch, fysiek, instrumenteel en seksueel grensoverschrijdend gedrag 33	
3.4.3	Jaarprevalentie verbaal, non-verbaal en contact grensoverschrijdend gedrag	48
3.4.4	Verschillen in ervaren sportveiligheid naar ervaring met grensoverschrijdend gedrag ...	49
3.5	Beschrijving van meest impactvolle ervaring met grensoverschrijdend gedrag	52
3.5.1	Type grensoverschrijdend gedrag van meest impactvolle ervaring	52
3.5.2	Plegers van meest impactvolle ervaring	53
3.5.3	Plaats en context van meest impactvolle ervaring.....	55
3.5.4	Meldingsbereidheid	56
3.6	Ervaringen met andere integriteitskwesties	59
3.6.1	Wedstrijdmanipulatie.....	59
3.6.2	Drugs.....	59
3.6.3	Doping.....	60
3.7	Verbanden tussen grensoverschrijdend gedrag en andere integriteitskwesties	61
4	DISCUSSIE.....	63
4.1	Kernbevindingen van het onderzoek	63
4.2	Vergelijking met voorgaand onderzoek	67
4.3	Limitaties van het onderzoek	68
4.4	Aanbevelingen	69
5	CONCLUSIE.....	72
6	BIJLAGE.....	73
6.1	Verdeling beoefende sporten in verenigingsband	73
7	COLOFON.....	76

LIJST MET TABELLEN

Tabel 1: Samenstelling van de vragenlijst	9
Tabel 2: Socio-demografische verdeling steekproef	16
Tabel 3: Aantal beoefende sporten in verenigingsband	18
Tabel 4: Verdeling beoefende sporten per categorisatie	20
Tabel 5: Verdiepende beschrijving sportbeoefening in verenigingsband	22
Tabel 6: Ervaren veiligheid in de sportomgeving.....	25
Tabel 7: Top drie van gerapporteerde positieve aspecten binnen de sportvereniging	27
Tabel 8: Top drie van gerapporteerde verbeterpunten om de sportvereniging veiliger of prettiger te maken	29
Tabel 9. Aantal concrete ervaringen en spreiding over aantal types van grensoverschrijdend gedrag	31
Tabel 10: Jaarprevalentie psychisch, fysiek, instrumenteel en seksueel grensoverschrijdend gedrag ..	33
Tabel 11: Jaarprevalentie van psychisch grensoverschrijdend gedrag	35
Tabel 12: Socio-demografische beschrijving - Psychisch grensoverschrijdend gedrag	36
Tabel 13: Jaarprevalentie van fysiek grensoverschrijdend gedrag.....	38
Tabel 14: Socio-demografische beschrijving - Fysiek grensoverschrijdend gedrag	39
Tabel 15: Jaarprevalentie van instrumenteel grensoverschrijdend gedrag	41
Tabel 16: Socio-demografische beschrijving - Instrumenteel grensoverschrijdend gedrag	42
Tabel 17: Jaarprevalentie van seksueel grensoverschrijdend gedrag.....	44
Tabel 18: Ervaringen met seksueel grensoverschrijdend gedrag per leeftijdsgroep	45
Tabel 19: Socio-demografische beschrijving - Seksueel grensoverschrijdend gedrag	46
Tabel 20: Jaarprevalentie ervaringen met verbaal, non-verbaal en contact grensoverschrijdend gedrag	48
Tabel 21: Jaarprevalentie ervaringen met verbaal, non-verbaal en contact grensoverschrijdend gedrag, per type.....	48
Tabel 22: Verschillen in ervaren veiligheid binnen de sportomgeving	49
Tabel 23: Verschillen in gerapporteerde positieve aspecten binnen de sportomgeving	50
Tabel 24: Verschillen in gerapporteerde verbeterpunten binnen de sportomgeving.....	51
Tabel 25: Aantal plegers van meest impactvolle ervaring, per type.....	53
Tabel 26: Type pleger(s) van meest impactvolle ervaring, per type.....	54
Tabel 27: Geslacht van pleger(s) van meest impactvolle ervaring, per type	54
Tabel 28: Type locatie van meest impactvolle ervaring, per type.....	55
Tabel 29: Bijzondere context van meest impactvolle ervaring, per type	56

Tabel 30: Meldingsbereidheid, per type	56
Tabel 31: Meldpunt of -persoon, per type	57
Tabel 32: Overweging om de sportbond en/of het CVSN te contacteren, per type	57
Tabel 33: Motieven om meest impactvolle ervaring niet te melden, per type	58
Tabel 34: Jaarprevalentie van wedstrijdmanipulatie	59
Tabel 35: Jaarprevalentie van druggerelateerde ervaringen tijdens sportactiviteiten	60
Tabel 36: Jaarprevalentie van doping gerelateerde ervaringen tijdens sportactiviteiten	61
Tabel 37. Overzichtstabel samenhang met integriteitskwesaties	62
Tabel 38: Beoefende sporten in verenigingsverband in het sportseizoen 2024-2025	73

LIJST MET FIGUREN

Figuur 1: Overzicht definitieve steekproef: uitnodiging, respons en uitval	13
Figuur 2: Aantal ervaren types van grensoverschrijdend gedrag	32
Figuur 3: Aantal en overlap van ervaringen met grensoverschrijdend gedrag	34
Figuur 4: Jaarprevalentie van psychisch grensoverschrijdend gedrag	35
Figuur 5: Jaarprevalentie van fysiek grensoverschrijdend gedrag	38
Figuur 6. Jaarprevalentie van instrumenteel grensoverschrijdend gedrag	41
Figuur 7: Jaarprevalentie van seksueel grensoverschrijdend gedrag	45
Figuur 8: Aantal ervaren types van grensoverschrijdend gedrag bij respondenten met ten minste één ervaring	52
Figuur 9: Type grensoverschrijdend gedrag van meest impactvolle ervaring voor respondenten die meer dan één type rapporteerden	53
Figuur 10: Jaarprevalentie van wedstrijdmanipulatie	59
Figuur 11: Jaarprevalentie van druggerelateerde ervaringen tijdens sportactiviteiten	60
Figuur 12: Jaarprevalentie van doping gerelateerde ervaringen tijdens sportactiviteiten	61

1 INLEIDING

1.1 ACHTERGROND

Grensoverschrijdend gedrag komt voor in elke maatschappelijke sector, ook in de sport. De Nederlandse sport heeft in de voorbije jaren verschillende casussen gekend die zichtbaar maakten hoe groot de impact van grensoverschrijdend gedrag kan zijn op sporters van alle leeftijden, genders, sporttakken en niveaus. Deze gebeurtenissen hebben geleid tot een groeiende aandacht voor sociale veiligheid en integriteit binnen de georganiseerde sport. Tegelijk groeide het besef dat preventie, vroegtijdige signalering en passende opvolging alleen mogelijk zijn wanneer beleid en praktijk worden ondersteund door betrouwbare, wetenschappelijke kennis over de aard, omvang, risico- en beschermende factoren van grensoverschrijdend gedrag.

De beleidsontwikkelingen rond een veilig sportklimaat in Nederland sluiten aan bij een bredere beweging binnen de internationale sportwereld. De aanpak van grensoverschrijdend gedrag wordt steeds vaker gezien als een vraagstuk van de publieke gezondheid. Deze benadering benadrukt dat geweld en misbruik niet louter individuele gebeurtenissen zijn, maar voortkomen uit sociale structuren, interacties en omgevingsfactoren. Een veilige sportcultuur vraagt dus om maatregelen op vele niveaus. Dit omvat een doelgericht preventiebeleid, opleiding en training, duidelijke normen, veilige relaties tussen sporters en begeleiders, een toegankelijk meld- en sanctioneringssysteem en voortdurende monitoring om beleid te verfijnen.

Organisaties zoals het Internationaal Olympisch Comité, de Raad van Europa en UNICEF benadrukken ook het belang van regelmatige monitoring als onderdeel van een bredere kwaliteitsborging van sociale veiligheid. Door dit onderzoek positioneert Nederland zich in dezelfde lijn als landen die streven naar transparante en datagedreven beleidsvorming op het gebied van '*safeguarding*'¹.

Een essentieel onderdeel van dit werk is het in kaart brengen van de prevalentie van grensoverschrijdend gedrag. Zonder actuele gegevens blijft de omvang van het probleem moeilijk te duiden en is het effect van preventieve inspanningen lastig te beoordelen. Prevalentieonderzoek biedt handvatten voor beleid, geeft richting aan interventies en helpt te bepalen waar risico's zich concentreren. Het vormt bovendien een noodzakelijke basis voor wetenschappelijke vooruitgang op het gebied van sportintegriteit en sporterswelzijn.

Arch Safeguarding voerde in opdracht van het Centrum Veilige Sport Nederland (CVSN) en NOC*NSF onderzoek uit naar de aard en omvang van grensoverschrijdend gedrag, zoals ervaren door sporters binnen de georganiseerde sport, in het afgelopen sportseizoen (september 2024 tot en met juni 2025). Dit onderzoek past binnen de ambitie van het Centrum Veilige Sport Nederland en NOC*NSF om sociale veiligheid structureel te verbeteren en om data gedreven beleid mogelijk te maken.

¹ In internationale sport- en beleidskaders wordt met *safeguarding* verwezen naar het geheel van maatregelen, beleid en praktijken die gericht zijn op het beschermen van sporters tegen alle vormen van intimidatie, geweld, misbruik en verwaarlozing, en op het bevorderen van een omgeving die fysiek, psychologisch en sociaal veilig is. In de IOC Consensus Statement Interpersonal Violence and Safeguarding in Sport (2024) wordt *safeguarding* omschreven als een systematische, preventieve aanpak die zowel risico's op schade minimaliseert als beschermende factoren versterkt binnen sportorganisaties. In de Nederlandse sportcontext sluit dit concept aan bij de term *sociale veiligheid*, zoals gehanteerd door NOC*NSF en het Centrum Veilige Sport Nederland, waarin het creëren en borgen van een veilig, respectvol en inclusief sportklimaat centraal staat.

1.2 DOEL VAN HET ONDERZOEK

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van het Centrum Veilige Sport Nederland in samenwerking met NOC*NSF en mogelijk gemaakt door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Beide opdrachtgevers hebben de voorbije jaren belangrijke stappen gezet om een veiliger sportlandschap te realiseren. Er zijn meldmechanismen ontwikkeld met een door alle meldpunten in de sport gebruikt afwegingskader, integriteitsmanagers zijn aangesteld en preventieve instrumenten zijn doorontwikkeld, waaronder de 4 V's voor veiligheid: vertrouwenscontactpersonen, verenigingsbrede gedragscode, Verklaring Omtrent het Gedrag en bijscholingen voor vakkundige trainer-coaches. Voor verdere beleidsontwikkeling is actuele en betrouwbare kennis over wat sporters daadwerkelijk ervaren van grote waarde.

Eerdere metingen in Nederland richtten zich vooral op ervaringen uit de kindertijd en jeugd, waaronder het prevalentieonderzoek uit 2020 in opdracht van NOC*NSF en het Centrum Veilige Sport Nederland met medewerking van het ministerie van VWS. Zo werden volwassenen bevraagd over hun ervaringen met grensoverschrijdend gedrag in de sport voor de leeftijd van 18 jaar, wat – afhankelijk van de leeftijd van de respondent – enkele decennia geleden kon zijn. Deze studies toonden aan dat grensoverschrijdend gedrag veel voorkomt in een sportcontext, maar gaven geen gedetailleerd zicht op actuele ervaringen met grensoverschrijdend gedrag op de sportvereniging. Het gevolg is dat beleid wordt ontwikkeld op basis van historische data, terwijl actuele inzichten nodig zijn om te bepalen welke maatregelen nu effect hebben en waar aanvullende acties wenselijk zijn en longitudinale trendanalyse mogelijk te maken.

De behoefte aan **actuele gegevens** is bijzonder groot nu sportorganisaties beschikken over systemen en maatregelen die bedoeld zijn om sporters te beschermen. Zonder actuele data en het uitvoeren van monitoring onderzoek blijft echter onduidelijk of deze inspanningen het gewenste effect hebben. **Herhaalde jaarprevalentiemetingen** maken zichtbaar welke ervaringen sporters vandaag hebben en bieden daarmee de noodzakelijke basis om te beoordelen waar beleid werkt en waar aanvullende stappen nodig zijn. Hierdoor kunnen verbeteringen sneller worden doorgevoerd en beter worden afgestemd op de dagelijkse realiteit van sporters.

Met deze studie wordt daarom een methodologische stap gezet. De kern van het onderzoek is het meten van de prevalentie van grensoverschrijdend gedrag zoals ervaren **in de voorbije twaalf maanden**, overeenkomend met het afgelopen sportseizoen. De nadruk op jaarprevalentie sluit aan bij internationale aanbevelingen om monitoring cyclisch te organiseren en beleidsaanpassingen snel te kunnen onderbouwen. Door te focussen op recente ervaringen kunnen patronen worden gesignaleerd die direct relevant zijn voor sportorganisaties, trainers en bestuurders. Belangrijk hierbij is dat we de ervaringen van volwassen sporters (16 jaar en ouder) in kaart brengen, waarmee de focus verruimd wordt en complementaire gegevens verzameld worden naast de bestaande kennis over de prevalentie onder jonge sporters.

Dit onderzoek richt zich op sporters van 16 jaar en ouder die in het afgelopen sportseizoen (2024-2025) actief deelnamen aan georganiseerde sport in Nederland. Onder georganiseerde sport verstaan we sportbeoefening in verenigingsverband, georganiseerd binnen het stelsel van sportbonden en verenigingen, waarbij sporters deelnemen aan activiteiten die plaatsvinden onder vastgestelde regels en verantwoordelijkheden. Hiermee bestrijkt het onderzoek een brede en representatieve groep sporters uit uiteenlopende sporttakken en niveaus. De gekozen afbakening maakt het mogelijk om

ervaringen uit de dagelijkse sportpraktijk in kaart te brengen en om verschillen tussen leeftijdsgroepen en sportcontexten zichtbaar te maken.

Daarnaast brengt deze studie **de perceptie van sporters** over het sportklimaat in kaart. Dit geeft inzicht in de mate waarin sporters zich veilig voelen, welke verenigingsinitiatieven dit beïnvloeden en waar mogelijkheden liggen voor verbetering. De opzet maakt het mogelijk om toekomstige metingen te vergelijken en trends in sociale veiligheid te volgen.

Een nieuw element in dit onderzoek is de meting van blootstelling aan **wedstrijdmanipulatie, doping en middelengebruik binnen de sportvereniging**. Ook deze thema's maken deel uit van sportintegriteit en kunnen een invloed hebben op het bredere veiligheidsgevoel van sporters en de cultuur van de sportomgeving.

Met dit rapport zetten het Centrum Veilige Sport Nederland en NOC*NSF een volgende stap naar **systematische en terugkerende monitoring van sociale veiligheid** in de sport. De inzichten uit deze studie zullen worden gebruikt om beleid te versterken en om structureel zicht te krijgen op de werking en het effect van maatregelen voor een veilig sportklimaat.

1.3 LEESWIJZER

Dit rapport bestaat uit verschillende onderdelen. Na deze inleiding volgt in hoofdstuk 2 een toelichting op de centrale onderzoeksvragen. Hoofdstuk 2 beschrijft de methodologie, waaronder het meetinstrument, de steekproef, de analysemethoden en de ethische waarborgen. Hoofdstuk 3 presenteert de resultaten met betrekking tot de percepties over veilig sportklimaat, de jaarprevalentie en aard van psychisch, fysiek, instrumenteel en seksueel grensoverschrijdend gedrag beschreven, evenals blootstelling aan wedstrijdmanipulatie, drugs en doping. De belangrijkste bevindingen en aanbevelingen voor beleid en toekomstige monitoring worden samengebracht in hoofdstukken 4 en 5.

Binnen dit rapport wordt de internationale term '*interpersonal violence*' vertaald als **grensoverschrijdend gedrag**. Dit omvat psychisch (PGOG), fysiek (FGOG), seksueel (SGOG) en instrumenteel (IGOG)² grensoverschrijdend gedrag, evenals verwaarlozing. De definitie sluit aan bij de Blauwdruk Grensoverschrijdend gedrag, waarin grensoverschrijdend gedrag wordt omschreven als "elke vorm van handelen en/of nalaten dat als doel en/of gevolg heeft dat de waardigheid en/of veiligheid van één of meerdere personen wordt aangetast."³

In dit rapport wordt het begrip **grensoverschrijdend gedrag** ruim gehanteerd in de zin dat een breed spectrum aan gedragingen wordt meegenomen. Elke afzonderlijke gedraging die in de vragenlijst is opgenomen, wordt beschouwd als grensoverschrijdend gedrag wanneer deze door de sporter als zodanig werd ervaren, ongeacht of zij éénmalig of herhaaldelijk voorkwam. De benadering is breed doordat zowel fysiek als online gedrag wordt bevestigd, en doordat verbale, non-verbale en

2 Instrumenteel grensoverschrijdend gedrag verwijst naar doelgericht grensoverschrijdend gedrag waarbij druk, dwang of manipulatie wordt ingezet om sportieve doelen, prestaties of organisatiebelangen te bereiken, ten koste van de lichamelijke, psychische of sociale integriteit van de sporter. Dit omvat gedrag waarbij sporters worden aangezet, gedwongen of gemanipuleerd om handelingen te stellen of te ondergaan die zij niet vrij en geïnformeerd zouden kiezen, zoals trainen of deelnemen ondanks blessures, het negeren van fysieke of mentale grenzen, of het gebruik van verboden of risicovolle middelen.

3 NOC NSF, Blauwdruk Grensoverschrijdend gedrag, [meest recente versie](#) geraadpleegd op 10 december 2025.

contactvormen van grensoverschrijdend gedrag zijn opgenomen, variërend van psychisch en instrumenteel tot fysiek en seksueel gedrag. Deze brede operationalisering sluit aan bij internationale richtlijnen en maakt het mogelijk om patronen in sociale veiligheid binnen de sport in hun volle omvang in kaart te brengen.

In dit rapport gebruiken we het epidemiologische begrip **jaarprevalentie**. Dit verwijst naar het aandeel sporters dat grensoverschrijdend gedrag heeft ervaren binnen de voorbije twaalf maanden, overeenkomend met het afgelopen sportseizoen. Prevalentie geeft daarmee een beeld van hoeveel slachtofferschap er op dit moment speelt binnen de sport, ongeacht of iemand eerder in zijn leven al soortgelijke ervaringen heeft gehad. Dat onderscheidt prevalentie van incidentie. Incidentie meet alleen het aantal nieuwe gevallen dat in een bepaalde periode ontstaat en telt dus alleen sporters die voor het eerst grensoverschrijdend gedrag meemaken. Voor grensoverschrijdend gedrag is het soms lastig om een exact beginpunt van een ervaring af te bakenen. Toch is jaarprevalentie het meest geschikte epidemiologische concept om actuele patronen in kaart te brengen. Het richt zich op de ervaringen die in de afgesproken periode actief waren en maakt het mogelijk om veranderingen over tijd te volgen wanneer de meting wordt herhaald.

2 ONDERZOEKSMETHODE

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van het Centrum Veilige Sport Nederland en NOC*NSF en mogelijk gemaakt door het Ministerie van VWS met als doel de jaarprevalentie en aard van grensoverschrijdend gedrag in kaart te brengen bij volwassen sporters in Nederland, samen met hun perceptie van het sportklimaat. Het onderzoek heeft de vorm van een crosssectionele meting binnen een bestaand longitudinaal panel en werd uitgevoerd via een eenmalige vragenlijst. Deze opzet maakt het mogelijk om actuele ervaringen van sporters te verzamelen en tegelijkertijd een basis te leggen voor herhaalde metingen over meerdere seizoenen.

2.1 MEETINSTRUMENT

2.1.1 Opzet en inhoud van de vragenlijst

Het onderzoek maakt gebruik van een online vragenlijst die door respondenten zelf werd ingevuld. De kern van het instrument is gebaseerd op de gevalideerde *Violence Toward Athletes Questionnaire* (VTAQ), waarvoor de noodzakelijke toestemming werd verkregen van professor Sylvie Parent aan de Universit  Laval in Québec, Canada. De VTAQ is ontwikkeld om verschillende ervaringen en types van grensoverschrijdend gedrag in de sport te meten, waaronder psychisch gedrag met inbegrip van verwaarlozing, fysiek gedrag, instrumenteel gedrag en seksueel gedrag. De gedragingen die in de VTAQ worden bevraagd sluiten nauw aan bij de gedragingen die binnen de nationale definitie van grensoverschrijdend gedrag vallen.

De keuze om in dit rapport de term grensoverschrijdend gedrag te hanteren zorgt ervoor dat de resultaten direct toepasbaar zijn binnen Nederlandse beleids- en meldstructuren, terwijl de VTAQ een goede aansluiting biedt bij internationale standaarden op het gebied van de meting van *interpersonal violence*.

De volledige vragenlijst is zo ontworpen dat het invullen 10 tot 15 minuten duurt, afhankelijk van het aantal gemelde ervaringen met grensoverschrijdend gedrag.

De vragenlijst bestaat uit acht onderdelen: (1) screening van sportdeelname, (2) informatie en toestemming, (3) socio-demografische en sportgerelateerde kenmerken, (4) percepties van een veilig sportklimaat, (5) ervaringen met grensoverschrijdend gedrag, (6) verdiepende vragen na een melding van grensoverschrijdend gedrag, (7) ervaringen met andere integriteitskwesaties en (8) afronding. Een overzicht en beschrijving van deze onderdelen is opgenomen in Tabel 1.

Tabel 1: Samenstelling van de vragenlijst

ONDERDEEL	INHOUD
Screening sportdeelname	Potentiële deelnemers werden eerst gescreend om te bepalen of zij in aanmerking kwamen door deelname aan het onderzoek. Om deel te kunnen nemen, moesten de geschikte respondenten in het afgelopen sportseizoen (2024-2025) �en keer of vaker per maand hebben gesport bij een Nederlandse sportvereniging.
Informatie en toestemming	Geschikte respondenten ontvingen voorafgaand aan deelname informatie over het onderzoek. Hierbij werden zij geinformeerd over onder andere de anonimiteit van het onderzoek, de gevoeligheid van de vragen en de beschikbare contactmogelijkheden voor ondersteuning. Deelname was

ONDERDEEL	INHOUD
	volledig vrijwillig en respondenten konden de vragenlijst enkel vervolgen nadat zij expliciet toestemming hadden gegeven voor deelname.
Socio-demografische en sport gerelateerde kenmerken	Een eerste blok van vragen peilde naar de achtergrondkenmerken van de respondent, zoals herkomst en seksuele oriëntatie. Daarnaast werd ook specifiek gevraagd naar sportgerelateerde kenmerken, waaronder de sportachtergrond, het competitieniveau, het aantal trainingssuren, deelname aan overnachtingen voor sport en deelname aan sport voor mensen met een beperking.
Percepties rond veilig sportklimaat	Het tweede blok vragen peilde naar de percepties van respondenten over een veilig sportklimaat. Via een open vraag werd respondenten gevraagd hoe zij een veilige sportomgeving definiëren. Daarnaast werd met een gesloten vraag nagegaan in welke mate zij hun sportvereniging als veilig ervaren. Deze items richten zich op gevoelens van veiligheid, respect, ondersteuning en inclusie, en op verbeterpunten binnen de vereniging. De inhoud sluit aan bij de vier V's campagne van NOC*NSF . Tot slot werden twee aanvullende gesloten vragen gesteld waarin respondenten hun top drie van positieve punten en verbeterpunten van de sportomgeving konden aangeven.
Ervaringen met grensoverschrijdend gedrag	<p>Het derde blok vragen richtte zich op de ervaringen met grensoverschrijdend gedrag. Respondenten rapporteren welk en hoe vaak zij grensoverschrijdend gedrag in het afgelopen sportseizoen (2024-2025) hebben meegemaakt. In totaal werden er 18 items voorgelegd over de vier types grensoverschrijdend gedrag: psychisch, fysiek, instrumenteel en seksueel grensoverschrijdend gedrag.</p> <p>Enkele voorbeelditems zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • schelden, vernederen of intimideren (psychisch) • opzettelijk buitensluiten of negeren (psychisch) • slaan, schoppen of agressief vastgrijpen (fysiek) • gedwongen worden om te sporten met blessure (instrumenteel) • ongewenste seksuele opmerkingen, aanrakingen of handelingen (seksueel) <p>Frequentie werd gemeten met de schaal nooit, een keer, regelmatig of vaak. De vragen hebben betrekking op ervaringen op het sportterrein, binnen de clubomgeving en in online interacties.</p>
Verdiepende vragen na een melding van grensoverschrijdend gedrag	<p>Het vierde blok werd alleen getoond aan respondenten die minstens één vorm van grensoverschrijdend gedrag rapporteerden. De deelnemer kreeg de vraag de ervaring te selecteren die de meeste impact had, waarna detailinformatie werd verzameld over onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de rol van de betrokken persoon of personen • de context of sportomgeving waarin het gedrag plaatsvond • eventuele aanwezigheid van middelengebruik • of de ervaring werd gemeld en aan wie • tevredenheid over opvolging <p>Deze vragen bieden inzicht in de dynamiek en context van grensoverschrijdend gedrag.</p>
Ervaringen met integriteitskwesaties	<p>In het vijfde blok werd gevraagd naar ervaringen met wedstrijdmanipulatie, drugsgebruik en doping binnen de sportvereniging in het afgelopen jaar (2024-2025). Voorbeelden van bevraagde situaties zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het vermoeden dat een wedstrijd bewust werd beïnvloed door spelers of officials • blootstelling aan drugsgebruik op de sportlocatie • druk om doping te gebruiken of getuige zijn van gebruik door anderen

ONDERDEEL	INHOUD
Afronding	Ter afsluiting kregen respondenten de mogelijkheid om aanbevelingen of reflecties te delen over hun sportervaring of over manieren waarop de sportbeleving veiliger of prettiger kan worden gemaakt.

2.1.2 Psychometrische toetsing van de factorstructuur van de types van grensoverschrijdend gedrag

Ter toetsing van de factorstructuur van de verschillende types van grensoverschrijdend gedrag werd een confirmatieve factoranalyse uitgevoerd met Robust Maximum Likelihood, passend bij de niet-normale verdeling van de data. Het getoetste vierfactorenmodel bestond uit psychisch grensoverschrijdend gedrag (inclusief verwaarlozing; PGOG), fysiek grensoverschrijdend gedrag (FGOG), instrumenteel grensoverschrijdend gedrag (IGOG) en seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGOG). De analyse werd uitgevoerd op basis van 1144 respondenten.

De globale modelfit was matig. De χ^2 -toets was significant ($\chi^2(129) = 415,08, p < 0,001$), wat gezien de grote steekproefomvang verwacht kon worden. De overige fitindices lieten een gemengd beeld zien. De Comparative Fit Index (CFI = 0,87) en Tucker-Lewis Index (TLI = 0,85) benaderden acceptabele waarden, terwijl de RMSEA (0,095, 90% CI [0,084; 0,107]) boven de aanbevolen grens lag. De SRMR (0,063) wees op een adequate fit.

De gestandaardiseerde factorladingen waren overwegend matig tot sterk voor PGOG (0,41–0,80), FGOG (0,42–0,81) en SGOG (0,55–0,75), en sterk voor IGOG (0,70–0,87). De factoren correleerden onderling sterk ($r = 0,58$ –0,87), wat wijst op inhoudelijke overlap tussen de onderscheiden constructen.

Wat betreft betrouwbaarheid waren de interne consistenties goed tot acceptabel voor PGOG ($\alpha = 0,82$; $\omega = 0,82$), IGOG ($\alpha = 0,84$; $\omega = 0,86$) en SGOG ($\alpha = 0,72$; $\omega = 0,73$). Voor FGOG werd een lagere betrouwbaarheid vastgesteld ($\alpha = 0,59$; $\omega = 0,58$).

Samenvattend ondersteunt de CFA een vierfactorstructuur met overwegend sterke factorladingen en grotendeels adequate betrouwbaarheid. Tegelijkertijd wijzen de matige modelfit en de sterke onderlinge correlaties tussen factoren op mogelijke overlap tussen de onderscheiden types van grensoverschrijdend gedrag.

2.2 STEEKPROEFNAME

De steekproef en dataverzameling werden uitgevoerd in samenwerking met onderzoeksbureau Ipsos I&O.

De doelgroep bestond uit personen van 16 jaar en ouder die in het afgelopen jaar (2024-2025) deelnamen aan georganiseerde sport in Nederland. Georganiseerde sport werd hierbij gedefinieerd als elke sportactiviteit binnen een georganiseerde structuur, zoals een sportvereniging of sportbond, en die wordt aangeboden volgens vastgelegde regels en organisatorische afspraken.

Het onderzoek beoogde een netto respons van ten minste 1000 respondenten te behalen, met een minimum van 450. Daarnaast werd gewerkt met vooraf vastgestelde quota, waaronder ten minste 200 mannen, 200 personen tussen 16 en 25 jaar, en 10% respondenten met een migratieachtergrond.

2.3 PROCEDURE

De werving werd uitgevoerd door Ipsos I&O via hun ISO-gecertificeerde online panel, dat ongeveer 40.000 Nederlandstalige leden van 16 jaar en ouder omvatte. Het Ipsos I&O Research Panel werd actief opgebouwd op basis van aselechte steekproeven uit adressenbestanden, zoals de Basisregistratie Adressen en Gebouwen en bevolkingsregisters. Zelfaanmelding was uitgesloten om de representativiteit te waarborgen.

In aanmerking komende panelleden ontvingen een e-mailuitnodiging, indien nodig gevolgd door maximaal twee herinneringen. Respondenten kregen een kleine financiële incentive in de vorm van spaarpunten, die konden worden ingewisseld voor Bol.com tegoed of als donatie aan een goed doel.

De selectie binnen het panel vond plaats via een preliminaire screening en een aanvullende vraag om vast te stellen of een panellid tot de doelgroep behoorde, namelijk personen van 16 jaar en ouder die in het afgelopen jaar (2024-2025) één keer of vaker per maand hebben gesport bij een sportvereniging. Tijdens het veldwerk bleek dat oudere respondenten aanvankelijk oververtegenwoordigd waren in de respons. Om een voldoende spreiding over leeftijdsgroepen te waarborgen en jongere sporters adequaat te vertegenwoordigen, werd in overleg met Ipsos I&O aanvullend ingezet op de werving van jongere respondenten binnen het bestaande panel. Deze bijsturing gebeurde binnen de vooraf vastgestelde inclusiecriteria en gangbare surveypraktijken.

De dataverzameling werd geleid door Ipsos I&O. Zij programmeerden en testten de online vragenlijst met behulp van geavanceerde software. Na afronding van het veldwerk, dat ongeveer twee weken duurde, leverde Ipsos I&O een geschoond en gelabeld SPSS-databestand op.

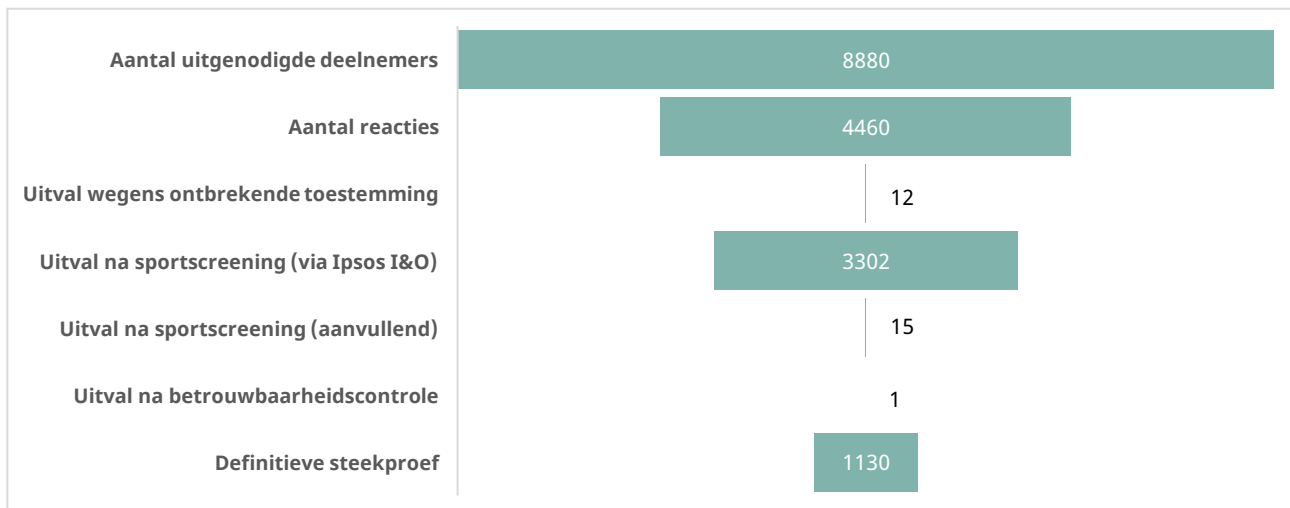
In totaal werden 8.880 personen uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek, waarvan 4.460 reageerden op de uitnodiging. Deze geïnteresseerde respondenten werden vervolgens gescreend. Daarbij vielen 12 personen af omdat zij geen toestemming gaven en 3.302 omdat zij niet voldeden aan de voorwaarde dat zij sport beoefenden in verenigingsverband.

De resterende respons werd daarna verder gecontroleerd door de onderzoekers. Op basis van de open antwoorden bij de sport-screeningsvraag werden nog 15 respondenten uitgesloten, omdat zij aangaven een activiteit te beoefenen die geen sport was of niet binnen verenigingsverband plaatsvond. Tot slot werden de vragenlijsten gecontroleerd op onwaarschijnlijk korte invultijd, een substantieel aandeel 'weet niet'-antwoorden en signalen van *straightlining*⁴. Hierbij werd één duidelijk onbetrouwbaar antwoord vastgesteld en uitgesloten.

De uiteindelijke steekproef bestond uit 1130 respondenten (Zie Figuur 1).

⁴ *Straightlining* verwijst naar het invullen van een vragenlijst waarbij een respondent herhaaldelijk hetzelfde antwoord selecteert voor opeenvolgende vragen, ongeacht de inhoud ervan. Dit duidt erop dat de vragenlijst niet aandachtig is ingevuld en dat de betreffende antwoorden daarom als minder betrouwbaar worden beschouwd.

Figuur 1: Overzicht definitieve steekproef: uitnodiging, respons en uitval

2.4 ETHISCHE WAARBORGEN

Het onderzoek werd uitgevoerd volgens de principes van de Verklaring van Helsinki, de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de ethische code van KU Leuven voor onderzoek met menselijke respondenten. Gezien de gevoeligheid van het onderwerp, waarbij respondenten bevroegd werden over persoonlijke en potentieel belastende ervaringen met grensoverschrijdend gedrag en andere integriteitstwesties in de sport, werd vooraf ethische goedkeuring aangevraagd. Het Sociaal Maatschappelijk Ethisch Comité van KU Leuven verleende op 1 september 2025 een gunstig advies (dossier G-2025-09-2264).

Het onderzoek was volledig anoniem. Er werd niet gevraagd naar namen van respondenten of sportverenigingen, en de data werden uitsluitend op groepsniveau verwerkt. Ipsos I&O beheerde de gegevens op beveiligde servers die voldeden aan internationale veiligheidsnormen. Het databestand dat de onderzoekers ontvingen bevatte geen direct of indirect identificeerbare informatie.

Deelname was vrijwillig. Aan het begin van de vragenlijst ontvingen respondenten duidelijke informatie over doel, inhoud en rechten. Toestemming werd verkregen via een actieve bevestiging voordat de vragenlijst kon worden gestart.

Gezien de gevoeligheid van het onderwerp werd aandacht besteed aan het beperken van mogelijke belasting. Respondenten konden de vragenlijst op elk moment onderbreken, beëindigen of vragen overslaan. Voor de sectie over grensoverschrijdend gedrag werd een bijkomende waarschuwing gegeven. Na afloop ontvingen respondenten een korte debriefing en contactgegevens voor ondersteuning, waaronder die van het Centrum Veilige Sport Nederland.

2.5 ANALYSE

De analyse richtte zich op vier domeinen: demografische en sport gerelateerde achtergrondkenmerken, percepties van het sportklimaat, ervaringen met grensoverschrijdend gedrag in het afgelopen sportseizoen (2024-2025) en andere integriteitsschendingen. De gegevens werden geanalyseerd in verschillende stappen. Alle statistische analyses werden uitgevoerd in R en SPSS.

Allereerst werden beschrijvende statistieken berekend voor alle relevante variabelen. Dit omvatte frequenties, percentages en gemiddelde waarden voor demografische kenmerken, sportdeelname,

percepties van het sportklimaat en de prevalentie van verschillende ervaringen en types van grensoverschrijdend gedrag. Daarnaast werden de 18 ervaringen ook ingedeeld over drie groepen: verbaal gedrag, non-verbaal (non-contact) gedrag en contact gedrag. De beschrijvende analyses boden een overzicht van de samenstelling van de steekproef en de verdeling van ervaringen binnen de onderzochte populatie. Het aantal ontbrekende waarden was zeer beperkt en werd daarom niet apart behandeld.

Om te onderzoeken of ervaringen met grensoverschrijdend gedrag verschilden tussen groepen (bijvoorbeeld naar geslacht of leeftijdscategorie), werden chi-kwadraattoetsen uitgevoerd voor categorische variabelen en onafhankelijke t-toetsen voor continue variabelen. Deze toetsen zijn geschikt om verschillen in proporties tussen groepen te analyseren en maakt zichtbaar of bepaalde ervaringen relatief vaker voorkomen in specifieke subgroepen. Wanneer een chi-kwadraattoets significant was, werden er bijkomende post-hoc analyses uitgevoerd om te bepalen tussen welke groepen de verschillen zich precies voordeden. Hierbij werd het significantieniveau aangepast met behulp van een Bonferroni-correctie om het verhoogde risico op Type-I-fouten door multiple testing te beperken. In gevallen waarin geen chi-kwadraatresultaten worden gerapporteerd, zijn geen vergelijkende analyses uitgevoerd vanwege schending van de aannames van de toets, met name wanneer de verwachte celfrequenties te laag waren.

Daarnaast werden ook logistische regressies uitgevoerd om de verbanden te onderzoeken tussen de types van grensoverschrijdend gedrag en de drie andere integriteitstekwesties.

De open vragen werden thematisch geanalyseerd. De antwoorden zijn met behulp van de software ATLAS.ti gecodeerd en geordend in categorieën volgens een gefaseerde aanpak. In de eerste fase werden de antwoorden open gecodeerd. In de tweede fase werden de codes axiaal geanalyseerd, waarbij inhoudelijk verwante codes werden samengebracht in clusters. In de derde en laatste fase werden deze clusters selectief geïnterpreteerd en geordend tot overkoepelende hoofdthema's.

3 RESULTATEN

3.1 SOCIO-DEMOGRAFISCHE BESCHRIJVING VAN DE STEEKPROEF

De totale steekproef bestond uit 1130 volwassenen (48,5% vrouwen; 51,5% mannen) die in het sportseizoen 2024-2025 minimaal één sport beoefende in verenigingsband. De leeftijdsverdeling was breed (16-87 jaar), met de meeste respondenten tussen **40-64 jaar** (36,2%), gevolgd door **26-39 jaar** (26%) en **65-80 jaar** (21,2%). De gemiddelde leeftijd was $M= 47,7$ ($SD= 18,8$). Er werd een **significant verschil in leeftijd** gevonden tussen de verdeling vrouwen en mannen. Post-hoc analyses op basis van de ongestandaardiseerde residuen, met toepassing van een Bonferroni correctie ($\alpha = 0,05/10 = 0,005$), toonden aan dat mannen minder vertegenwoordigd zijn in de leeftijdscategorie 16-25 jaar (adj. residu = -3,9).

Wat opleidingsniveau betreft had 54,4% van de respondenten een **hoge opleiding**. De regionale spreiding van de respondenten sluit aan bij de bevolkingsverdeling in Nederland, met 13,4% uit Noord-Nederland, 32,2% uit Oost-Nederland, 54,4% uit West-Nederland en 13,4% uit Zuid-Nederland. In totaal gaf 11,8% van de respondenten aan een lichamelijke, zintuiglijke, mentale of psychische **beperking** te hebben⁵. Wat **seksuele oriëntatie** betreft gaf 83,9% van de respondenten aan zich voornamelijk aangetrokken te voelen tot een ander gender of geslacht. Daarnaast rapporteerde 5,7% aantrekking tot hetzelfde gender of geslacht en 5,5% tot meerdere genders of geslachten. **Verschillen naar geslacht waren hier significant**, waarbij post-hoc analyses op basis van de ongestandaardiseerde residuen, met toepassing van een Bonferroni correctie ($\alpha = 0,05/8 = 0,006$), aantonen dat vrouwen in deze steekproef minder vaak aangaven aangetrokken te zijn tot mensen van een ander geslacht dan mannen (adj. residu = -3,1). Het grootste deel van de respondenten en hun ouders is in Nederland geboren (>85%).

De volledige verdeling is weergegeven in Tabel 2.

⁵ In Nederland heeft ongeveer [2 miljoen mensen](#) een beperking (+/-11%), wat betekent dat het aandeel respondenten in deze steekproef met zelfgerapporteerde beperking in deze lijn ligt.

Tabel 2: Socio-demografische verdeling steekproef

		Totale steekproef		Vrouwen		Mannen		Significante verschillen per geslacht, gebaseerd op Chi-Kwadraat toets
		N = 1130		n = 548 (48.5%)		n = 582 (51.5%)		
		n ⁶	%	n	%	n	%	
Leeftijd	16-25	176	15.6	109	19.9	67	11.5	$\chi^2(4) = 18.30, p = 0.001$
	26-39	294	26.0	143	26.1	151	25.9	
	40-64	409	36.2	177	32.3	232	39.9	
	65-80	239	21.2	115	21.0	124	21.3	
	81+	12	1.1	4	0.7	8	1.4	
Hoogst gevolgde opleiding⁷	Laag	151	13.4	85	15.5	66	11.3	$\chi^2(2) = 4.80, p = 0.105$
	Midden	364	32.2	176	32.1	188	32.3	
	Hoog	615	54.4	287	52.4	328	56.4	
Regio	Noord	151	13.4	80	14.6	75	12.9	$\chi^2(3) = 0.89, p = 0.827$
	Oost	364	32.2	123	22.4	132	22.7	
	West	615	54.4	217	39.6	230	39.5	
	Zuid	151	13.4	128	23.4	145	24.9	
Lichamelijke, zintuigelijke, mentale of psychische beperking (Missing n = 24)	Ja	134	11.8	73	13.3	61	10.5	$\chi^2(1) = 1.97, p = 0.160$
	Nee	973	86.0	463	84.5	510	87.6	

⁶ N = aantal respondenten dat deze categorie rapporteerde (absolute frequentie); % = percentage van de totale groep.

⁷ De indeling en terminologie is gebaseerd op de [onderwijsindeling van het CBS](#).

		Totale steekproef		Vrouwen		Mannen		Significante verschillen per geslacht, gebaseerd op Chi-Kwadraat toets
		N = 1130		n = 548 (48.5%)		n = 582 (51.5%)		
		n ⁶	%	n	%	n	%	
Seksuele oriëntatie (Missing n = 40)	Tot mensen van een ander gender/geslacht dan ik	948	83.9	435	79.4	513	88.1	$\chi^2(3) = 13.44, p = 0.004$
	Tot mensen van hetzelfde gender/geslacht als ik	64	5.7	33	6.0	31	5.3	
	Tot mensen van verschillende genders/ beide geslachten	62	5.5	40	7.3	22	3.8	
	Ik weet het niet, twijfel nog	16	1.4	12	2.2	4	0.7	
Geboorteland (Missing n = 23)	Nederland	1,027	90.9	497	90.7	530	91.1	$\chi^2(1) = 0.35, p = 0.554$
	Anders	80	7.1	42	7.7	38	6.5	
Geboorteland Vader (Missing n = 76)	Nederland	974	86.2	477	87.0	497	85.4	$\chi^2(1) = 1.29, p = 0.256$
	Anders	80	7.1	45	8.2	35	6.0	
Geboorteland Moeder (Missing n = 69)	Nederland	962	85.1	463	84.5	499	85.7	$\chi^2(1) = 3.52, p = 0.061$
	Anders	99	8.8	58	10.6	41	7.0	

3.2 BESCHRIJVING SPORTBEOEFENING IN VERENIGINGSBAND

3.2.1 Aantal beoefende sporten

Aan de respondenten werd gevraagd om *maximaal* twee sporten op te geven die ze in het sportseizoen 2024-2025 in een sportvereniging hebben uitgeoefend. Tabel 3 laat zien dat de **meerderheid (73,8%) van de respondenten aangaven dat ze één sport in verenigingsband beoefende**. Een minderheid, namelijk 297 respondenten van de 1130 (26,2%), gaf aan twee sporten uit te oefenen in verenigingsband. Er zijn geen significante verschillen gevonden tussen mannen en vrouwen, $\chi^2(1) = 0,65, p = 0,420$.

Tabel 3: Aantal beoefende sporten in verenigingsband

	Totale steekproef <i>N</i> = 1130		Vrouwen <i>n</i> = 548		Mannen <i>n</i> = 582	
1 sport beoefend in verenigingsverband	834	73.8	398	72.6	436	74.9
2 sporten beoefend in verenigingsverband	296	26.2	150	27.4	146	24.1

3.2.2 Verdeling beoefende sporten

De respondenten gaven aan welke sport of sporten zij in verenigingsverband beoefenden, waarbij maximaal twee sporten konden worden geselecteerd. Fitness (17,8%)⁸, tennis (14,1%), voetbal (12,0%) en zwemmen (8,6%) waren de vier meest beoefende sporten in verenigingsverband onder de respondenten. Tabel 39 in de bijlage geeft een overzicht van de volledige verdeling van alle gerapporteerde sporten, gerangschikt van meest naar minst beoefend. De meerderheid van de respondenten (98,6%) gaf aan dat ze tenminste één sport beoefenen in een vereniging waarvan de overkoepelende sportbond is aangesloten bij NOC*NSF.

De gerapporteerde sporten werden ingedeeld volgens drie classificaties: (1) type sport (individueel versus teamsport), (2) type sportkleding (niet-onthullend versus lichaamsonthullend) en (3) mate van gewichtsgevoeligheid van de sporttak (minder versus meer gewichtsgevoelig)⁹. De meerderheid (77,5%) van de respondenten beoefende voornamelijk individuele sporten (bijv. atletiek, zwemmen, gymnastiek). Daarnaast werd het grootste deel van de sporten gekenmerkt door niet-onthullende sportkleding (bijv. basketbal, hockey, tennis) (71,8%) en een lagere mate van gewichtsgevoeligheid (bv. korfbal, tafeltennis, golf) (25,4%). Deze patronen waren consistent wanneer zowel de eerste als, indien van toepassing, de tweede gerapporteerde sport in beschouwing werd genomen.

Er werden duidelijke verschillen waargenomen tussen mannen en vrouwen in het type sport dat zij beoefenden. Vrouwen rapporteerden vaker individuele sporten dan mannen, zowel voor de eerst

⁸ In dit onderzoek werden in principe enkel sporters geïnccludeerd die in georganiseerd verband sporten bij een sportvereniging die is aangesloten bij een Nederlandse sportbond. Fitness kan echter zowel in verenigingsverband als via een commerciële aanbieder worden beoefend. Omdat niet kon worden vastgesteld of respondenten die fitness als sport opgaven al dan niet aangesloten waren bij een sportbond, werden deze respondenten geïnccludeerd. Een sensitiviteitsanalyse waarbij deze groep (*n* = 93) werd uitgesloten, liet zien dat de verschillen zeer beperkt waren en niet tot andere conclusies leidden. Dit wijst erop dat de inclusie van fitnessrespondenten de resultaten niet substantieel beïnvloedt.

⁹ De indeling van sporten naar type sport, type sportkleding en gewichtsgevoeligheid volgt de classificatie zoals beschreven door [Vertommen et al. \(2024\)](#), waarin de onderliggende criteria en parameters voor deze groeperingen zijn uitgewerkt.

gerapporteerde sport als voor de tweede sportkeuze. Mannen waren daarentegen relatief vaker actief in teamsporten (bijv. voetbal, hockey, handbal). Ook het type sportkleding verschilde naar geslacht. Vrouwen beoefenden vaker sporten waarbij lichaamsonthullende sportkleding gebruikelijk is (bijv. gymnastiek, zwemmen, schaatsen) terwijl mannen relatief vaker sporten rapporteerden met niet-onthullende sportkleding. Dit verschil was vooral zichtbaar bij de eerst gerapporteerde sport. Ten slotte bleek dat vrouwen vaker sporten beoefenden die als meer gewichtsgevoelig worden geclassificeerd (bijv. judo, gymnastiek, kunstschaatsen), terwijl mannen relatief vaker actief waren in minder gewichtsgevoelige sporttakken. Dit patroon was eveneens duidelijk bij de eerste sportkeuze, maar minder uitgesproken bij de tweede sport. Deze verschillen wijzen erop dat mannen en vrouwen zich gemiddeld genomen in deels verschillende sportcontexten bewegen, wat relevant kan zijn voor het begrijpen van uiteenlopende ervaringen binnen de sport.

Tabel 4: Verdeling beoefende sporten per categorisatie

		SPORT 1							SPORT 2						
		Totaal N = 1109*		Vrouwen n = 531		Mannen n = 578		Significante verschillen per geslacht, gebaseerd op Chi-Kwadraat toets	Totaal N = 296		Vrouwen n = 150		Mannen n = 146		Significante verschillen per geslacht, gebaseerd op Chi-Kwadraat toets
		n	%	n	%	n	%		n	%	n	%	n	%	
Type sport	Individuele sport	859	77.5	430	81.0	429	74.2	$\chi^2(1) = 6.86,$ $p = 0.009$	247	83.4	138	92.0	109	74.7	$\chi^2(1) = 14.88,$ $p = 0.000$
	Teamsport	250	22.5	101	19.0	149	25.8		49	16.6	12	8.0	37	25.3	
Type sportkleding	Niet-onthullend	796	71.8	339	63.8	457	79.1	$\chi^2(1) = 30.92,$ $p = 0.000$	175	59.1	84	56.0	91	62.3	$\chi^2(1) = 0.98,$ $p = 0.323$
	Lichaamsonthullend	313	28.2	192	36.2	121	20.9		121	40.9	66	44.0	55	37.7	
Gewichtsgevoeligheid van de sport	Minder gewichtsgevoelig	827	74.6	365	68.7	462	79.9	$\chi^2(1) = 17.70,$ $p = 0.000$	179	60.5	85	56.7	94	64.4	$\chi^2(1) = 1.53,$ $p = 0.215$
	Meer gewichtsgevoelig	282	25.4	166	31.3	116	20.1		117	39.5	65	43.3	52	35.6	

*n=21 mensen deden aan "aangepast sporten" als eerste sport en zijn hier buiten beschouwing gelaten.

3.2.3 Verdiepende beschrijving sportbeoefening

Voor de maximaal twee gerapporteerde sporten die respondenten in het sportseizoen 2024–2025 in verenigingsverband hebben beoefend, zijn enkele verdiepende vragen gesteld om inzicht te verkrijgen in de wijze waarop zij deze sporten uitoefenen. De resultaten zijn weergegeven in Tabel 5.

3.2.3.1 Leeftijd bij start van de sport

De grootste groep respondenten is zowel met sport 1 als met sport 2 gestart voor de leeftijd van 16 jaar (35,3%). Daarna is de leeftijdsgroep tussen 40-64 jaar voor aanvang van de huidige sporten het meest voorkomend (21,5-25,3%). Er zijn geen significante verschillen gevonden tussen mannen en vrouwen in de startleeftijd voor zowel sport 1 als sport 2.

3.2.3.2 Niveau van sportbeoefening

Beide sporten worden door de meerderheid van de respondenten op recreatief niveau beoefend (sport 1: 52,2%; sport 2: 55,1%). Ongeveer een derde van de respondenten sport op regionaal niveau (sport 1: 26%; sport 2: 23,6%). Slechts een beperkt aandeel beoefent de sport op nationaal (minder dan 3%) of internationaal niveau (minder dan 1%). Voor sport 1 werden significante verschillen tussen mannen en vrouwen vastgesteld. Post-hoc analyses op basis van de ongestandaardiseerde residuen, met toepassing van een Bonferroni correctie ($\alpha = 0,05/10 = 0,005$), toonden aan dat mannen minder vaak recreatief sporten dan de vrouwelijke respondenten (adj. residu = -4,3).

3.2.3.3 Frequentie van sportbeoefening (aantal uren per week)

Meer dan de helft van de respondenten sport tussen de twee en vijf uur per week, zowel voor sport 1 (50,9%) als sport 2 (43%). Voor sport 1 werden significante verschillen tussen mannen en vrouwen vastgesteld. Post-hoc analyses op basis van de ongestandaardiseerde residuen, met toepassing van een Bonferroni correctie ($\alpha = 0,05/10 = 0,005$), toonden aan dat mannen minder vertegenwoordigd zijn in de categorie minder dan twee uur sport per week (adj. residu = -3,6) dan vrouwen, en dat vrouwen minder vertegenwoordigd zijn in de categorie tussen 5u en 10u sport per week dan mannen (adj. residu = -2,9).

3.2.3.4 Deelname aan overnachting tijdens sportactiviteiten op verplaatsing

Aan de respondenten werd ook gevraagd of ze in het kader van hun sportactiviteit ook elders hebben overnacht. Een aanzienlijk grote groep respondenten rapporteerde in het sportseizoen 2024-2025 een overnachting op verplaatsing die verband hield met sportactiviteiten (sport 1: 20,2%; sport 2: 26,6%). Er zijn geen significante verschillen gevonden tussen mannelijke en vrouwelijke respondenten.

3.2.3.5 Deelname aan sportactiviteiten voor mensen met een beperking

Slechts een kleine minderheid van de respondenten nam uitsluitend deel aan sportactiviteiten voor mensen met een beperking (sport 1: 2%; sport 2: 1,7%). Daarnaast beoefent 6% van de respondenten zowel sport voor mensen met als zonder beperking. Er zijn geen significante sekseverschillen vastgesteld.

Samen schetsen deze resultaten een beeld van een voornamelijk recreatieve sportpopulatie, die op jonge leeftijd met sport start en waarin mannen en vrouwen zich deels op verschillende niveaus en met verschillende competitieniveaus aan sport doen.

Tabel 5: Verdiepende beschrijving sportbeoefening in verenigingsband

		SPORT 1							SPORT 2						
		Totaal N = 1130		Vrouwen n = 548		Mannen n = 582		Significante verschillen per geslacht, gebaseerd op Chi-Kwadraat toets	Totaal N = 305		Vrouwen n = 150		Mannen n = 147		Significante verschillen per geslacht, gebaseerd op Chi-Kwadraat toets
		n	%	n	%	n	%		n	%	n	%	n	%	
Leeftijd bij start sport	0-5	55	4.9	32	5.8	23	4.0	$\chi^2(7) = 6.31,$ $p = 0.504$	12	4.0	5	3.3	7	4.8	$\chi^2(7) = 8.74,$ $p = 0.272$
	6-11	221	19.6	99	18.1	122	21.0		64	21.5	34	22.7	30	20.4	
	12-15	111	9.8	55	10.0	56	9.6		29	9.8	9	6.0	20	13.6	
	16-25	223	19.7	112	20.4	111	19.1		60	20.2	27	18.0	33	22.4	
	26-39	180	15.9	80	14.6	100	17.2		50	16.8	27	18.0	23	15.6	
	40-64	286	25.3	141	25.7	145	24.9		64	21.5	37	24.7	27	18.4	
	65-80	53	4.7	28	5.1	25	4.3		17	5.7	10	6.7	7	4.8	
	81+	1	0.1	1	0.2	0	0.0		1	0.3	1	0.7	0	0.0	
Niveau sportbeoefening	Recreatief niveau	582	52.2	317	58.9	265	46.0	$\chi^2(4) = 20.92,$ $p = 0.000$	168	55.1	93	59.6	75	50.3	$\chi^2(4) = 4.27,$ $p = 0.370$
	Clubniveau	201	18.0	80	14.9	121	21.0		55	18.0	26	16.7	29	19.5	
	Regionaal niveau	290	26.0	126	23.4	164	28.5		72	23.6	31	19.9	41	27.5	
	Nationaal niveau	36	3.2	12	2.2	24	4.2		9	3.0	5	3.2	4	2.7	
	Internationaal niveau	5	0.4	3	0.6	2	0.3		1	0.3	1	0.6	0	0.0	

		SPORT 1							SPORT 2						
		Totaal N = 1130		Vrouwen n = 548		Mannen n = 582		Significante verschillen per geslacht, gebaseerd op Chi-Kwadraat toets	Totaal N = 305		Vrouwen n = 150		Mannen n = 147		Significante verschillen per geslacht, gebaseerd op Chi-Kwadraat toets
		n	%	n	%	n	%		n	%	n	%	n	%	
Aantal uren per week beoefenen	Minder dan 2u per week	388	34.8	216	40.1	172	29.9	$\chi^2(4) = 19.05, p = 0.001$	111	36.4	60	38.5	51	34.2	$\chi^2(4) = 4.27, p = 0.370$
	Tussen 2 en 5u per week	567	50.9	265	49.3	302	52.4		131	43.0	69	44.2	62	41.6	
	Tussen 5 en 10u per week	120	10.8	43	8.0	77	13.4		42	13.8	18	11.5	24	16.1	
	Tussen 10 en 15u per week	29	2.6	11	2.0	18	3.1		17	5.6	6	3.8	11	7.4	
	Meer dan 15u per week	10	0.9	3	0.6	7	1.2		4	1.3	3	1.9	1	0.7	
Deelname aan overnachting	Ja	225	20.2	105	19.5	120	20.8	$\chi^2(1) = 0.22, p = 0.637$	81	26.6	38	24.4	43	28.9	$\chi^2(1) = 0.583, p = 0.44$
	Nee	889	79.8	433	80.5	456	79.2		224	73.4	118	75.6	106	71.1	
Sportdeelname voor mensen met lichamelijke of functionele beperking	Ja, alleen aan sport voor mensen met een beperking	21	1.9	11	2.0	10	1.7	$\chi^2(2) = 0.61, p = 0.73$	4	1.3	4	2.6	0	0.0	$\chi^2(2) = 3.90, p = 0.14$
	Ja, beide (sport voor mensen met en zonder beperking)	69	6.2	36	6.7	33	5.7		21	6.9	11	7.1	10	6.7	
	Nee	1,024	91.9	491	91.3	533	92.5		280	91.8	141	90.4	139	93.3	

3.3 BESCHRIJVING VEILIGE SPORTOMGEVING

3.3.1 Betekenis veilige sportomgeving voor de respondenten

Aan de respondenten werd bevraagd wat zij onder een “veilige sportomgeving” begrijpen. Ze konden deze vraag beantwoorden met een beschrijving van maximaal 100 woorden.

Uit de antwoorden blijkt dat de respondenten een veilige sportomgeving vooral zien als een plek waar zij zonder angst, oordeel of zorgen kunnen sporten. Zoals één respondent het verwoordt: *“Zonder oordeel of angst kunnen sporten. Geen intimidatie of machtsmisbruik (Vrouw, 32 jaar).”* Zowel sociale als fysieke veiligheid wordt belangrijk geacht door de respondenten: *“Een omgeving waar je op je gemak kan sporten en waar je je fysiek en sociaal veilig en op je gemak voelt (Vrouw, 31 jaar).”*

Sociale veiligheid is veruit het meest genoemd; mensen willen zich vrij voelen: *“Jezelf kunnen zijn, zonder commentaar of pesterijen (Vrouw, 31 jaar).”* Enkele respondenten koppelen veiligheid direct aan identiteit en acceptatie: *“Waar iedereen zonder lastig gevallen te worden en zonder vrees zichzelf kan zijn (Man, 62 jaar).”*

Ook blijft fysieke veiligheid ook een duidelijke basisvoorwaarde. Respondenten noemen onder meer *“weinig risico op blessures (Man, 62 jaar),”* *“goedgekeurde materialen (Man, 29 jaar),”* en *“voldoende verlichting en toezicht (Vrouw, 54 jaar).”* Privacy is hierbij ook belangrijk: *“Veilige kleedkamers (Man, 66 jaar),”* en *“geen vervelende/ongewenste aanrakingen (Vrouw, 46 jaar).”*

Naast sociale en fysieke veiligheid kwam mentale veiligheid ook sterk naar voren. De respondenten willen *“fouten mogen maken zonder oordeel (Vrouw, 33 jaar)”* en *“gewoon je ding kunnen doen zonder op je hoede te moeten zijn. (Man, 54 jaar)”* De sfeer moet open en steunend zijn waar jij je *“je op je gemak kan voelen en vragen kunt stellen. (Vrouw, 27 jaar)”*

Een gerelateerd thema aan psychische veiligheid dat specifiek terugkwam bij de respondenten was dat een veilige sportomgeving een omgeving is waar je ongestoord en zorgeloos kunt sporten: *“Zorgeloos met de sport bezig kunnen zijn (Vrouw, 51 jaar),”* en *“zonder vervelende opmerkingen of blikken (Vrouw, 60 jaar).”* Enkele respondenten koppelde dit aan rust en autonomie: *“Waar ik alleen aan sporten hoef te denken (Man, 61 jaar).”*

Tot slot gaven enkele respondenten aan dat bij een veilige sportomgeving duidelijke regels en professionele begeleiding hoort. Een van hen benadrukt: *“Het kunnen beoefenen van de sport wetende dat de gedragsregels gehanteerd worden en er streng gehandhaafd wordt (Vrouw, 25 jaar).”* Een andere respondent haalt dan weer het belang aan van structurele en organisatorische veiligheid *“De club heeft een VCP, gedragsregels, vrijwilligers die met kwetsbaren 'werken' hebben een VOG en er is aandacht voor het pedagogisch/didactisch handelen van kader (Vrouw, 55 jaar).”*

Samengevat zien de respondenten een veilige sportomgeving als respectvol, inclusief, psychisch en fysiek veilig, professioneel georganiseerd en vrij van enige vorm van intimidatie of verstoring. Of zoals een respondent het kernachtig zegt: *“Een omgeving waarin je lekker kunt sporten zonder je ergens zorgen over te maken (Man, 40 jaar).”*

3.3.2 Ervaren veiligheid in de sportomgeving

De resultaten tonen aan dat respondenten zich over het algemeen zeer veilig voelden in hun sportomgeving tijdens het sportseizoen 2024-2025. Op een vijfpuntsschaal, variërend van 1 (nooit) tot

5 (altijd), lagen de gemiddelde scores voor alle aspecten van ervaren veiligheid op 4,5 of hoger ($N = 1130$), wat wijst op een hoog algemeen veiligheidsgevoel.

De hoogste gemiddelde scores werden gevonden voor het zich veilig voelen binnen de sportvereniging ($M = 4,8, SD = 0,6$) en voor het zich welkom en gewaardeerd voelen in een inclusieve sportomgeving, ongeacht afkomst, gender, seksuele oriëntatie of beperking ($M = 4,8, SD = 0,6$). Ook de ervaren fysieke veiligheid tijdens sportdeelname werd zeer positief beoordeeld ($M = 4,73, SD = 0,6$).

De relatief laagste, maar nog steeds positieve, score betrof de ervaren ondersteuning van de fysieke gezondheid, zoals blessurepreventie en veilige sportinfrastructuur ($M = 4,4, SD = 0,8$). Daarnaast gaven respondenten aan zich doorgaans gerespecteerd en eerlijk behandeld te voelen door coaches, begeleiders en medesporters ($M = 4,6, SD = 0,6$), en voldoende ruimte te ervaren om fouten te maken, hun mening te uiten en zichzelf te zijn zonder angst voor negatieve gevolgen ($M = 4,6, SD = 0,7$).

Hoewel er statistisch significante verschillen werden vastgesteld tussen vrouwelijke en mannelijke respondenten op twee aspecten van ervaren veiligheid, waren de absolute verschillen in gemiddelden zeer klein.

Tabel 6: Ervaren veiligheid in de sportomgeving

In hoeverre voelde jij je tijdens het afgelopen sportseizoen...	Totaal $N = 1130$		Vrouwen $n = 548$		Mannen $n = 582$		Significante verschillen per geslacht, gebaseerd op T-toets
	M	SD	M	SD	M	SD	
veilig in de sportvereniging?	4.75	0.55	4.70	0.54	4.80	0.55	$t(1126,47) = 3.08,$ $p = 0.002$
welkom en gewaardeerd, ongeacht afkomst, gender, seksuele oriëntatie of beperking (inclusieve sportomgeving)?	4.75	0.56	4.72	0.58	4.77	0.55	$t(1112,70) = 1.72,$ $p = 0.085$
fysiek veilig wanneer je deelnam aan je sport?	4.73	0.58	4.71	0.53	4.75	0.63	$t(1128) = 1.03,$ $p = 0.304$
gerespecteerd en eerlijk behandeld door coaches, begeleiders en medesporters?	4.63	0.62	4.59	0.63	4.66	0.60	$t(1115,27) = 2.10,$ $p = 0.036$
vrij om fouten te maken, je mening te delen en jezelf te zijn zonder angst voor negatieve gevolgen?	4.57	0.68	4.54	0.68	4.60	0.68	$t(1128) = 1.47,$ $p = 0.143$
voldoende ondersteund in jouw fysieke gezondheid?	4.46	0.81	4.41	0.81	4.50	0.81	$t(1128) = 1.93,$ $p = 0.054$

3.3.3 Top drie van gerapporteerde positieve aspecten binnen de sportvereniging

Respondenten werden gevraagd aan te geven welke aspecten hun sportvereniging volgens hen al goed invult om een veilige, inclusieve en prettige sportomgeving te bevorderen (Tabel 7). Zij konden hierbij maximaal drie opties selecteren, waardoor de resultaten inzicht geven in welke aspecten door sporters het meest spontaan en prioritair als sterke punten worden benoemd. Dat bepaalde aspecten minder vaak of niet werden aangeduid, betekent dus niet dat deze afwezig zijn binnen de sportvereniging, maar dat zij minder frequent tot de drie meest prominente of direct ervaren sterke punten werden gerekend door de respondenten.

De meest genoemde positieve aspecten hadden betrekking op het sociale klimaat binnen de vereniging. Zo gaf 58,8% van de respondenten in hun top drie aan dat de sfeer binnen de club positief en motiverend is, gevolgd door 54,9% die aangaf zich welkom te voelen binnen het team of de sportvereniging. Daarnaast rapporteerde 40,3% bij de eerste drie antwoorden dat iedereen eerlijk en gelijk wordt behandeld en gaf 35,0% aan dat trainers en coaches iedereen met respect behandelen. Er werden hierbij verschillen waargenomen tussen mannen en vrouwen: vrouwelijke respondenten rapporteerden minder vaak dan mannelijke respondenten dat iedereen eerlijk en gelijk wordt behandeld (36,3% versus 44,0%), terwijl mannelijke respondenten minder vaak aangaven dat trainers en coaches iedereen met respect behandelen (30,2% versus 40,1%).

Formele en structurele veiligheidsmaatregelen werden minder vaak opgenomen in de top drie van aspecten die sporters spontaan als sterk punt van hun vereniging benoemden. Zo gaf slechts 19,3% van de respondenten bij de drie belangrijkste aspecten aan dat de club rekening houdt met hun fysieke gezondheid en welzijn. Dit werd minder vaak gerapporteerd door mannelijke dan door vrouwelijke respondenten (15,5% versus 23,4%). Daarnaast rapporteerde een beperkte minderheid in hun top drie dat de vereniging beschikt over een gedragscode met duidelijke gedragsregels (15,8%), een vertrouwenscontactpersoon (13,2%) of een algemene gedragscode (11,5%). Nog minder respondenten gaven aan dat trainers een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) konden tonen (7,3%), dat sporters ergens terecht kunnen wanneer zij zich onveilig voelen (6,8%) of dat trainers scholing hadden gevolgd over het creëren van een veilig sportklimaat (5,8%). Ook hier werden verschillen tussen mannen en vrouwen vastgesteld, waarbij vrouwelijke respondenten minder vaak rapporteerden dat hun vereniging over een gedragscode of duidelijke gedragsregels beschikt.

Tabel 7: Top drie van gerapporteerde positieve aspecten binnen de sportvereniging

	Totaal N = 1130		Vrouwen n = 549		Mannen n = 582		Significante verschillen per geslacht, gebaseerd op Chi- Kwadraat toets
	N	%	n	%	n	%	
De sfeer is positief en motiverend	664	58.8%	330	60.2%	334	57.4%	$\chi^2(1) = 0.82, p = 0.365$
Ik voel me welkom in het team/de club	620	54.9%	316	57.7%	304	52.2%	$\chi^2(1) = 3.15, p = 0.076$
Iedereen wordt eerlijk en gelijk behandeld	455	40.3%	199	36.3%	256	44.0%	$\chi^2(1) = 6.59, p = 0.010$
Trainers/coaches behandelen iedereen met respect	396	35.0%	220	40.1%	176	30.2%	$\chi^2(1) = 11.73, p = 0.001$
Er wordt rekening gehouden met mijn fysieke gezondheid en welzijn	218	19.3%	128	23.4%	90	15.5%	$\chi^2(1) = 10.79, p = 0.001$
De club heeft een gedragscode met duidelijke regels over gedrag en grenzen	178	15.8%	63	11.5%	115	19.8%	$\chi^2(1) = 13.91, p = 0.000$
Er is een vertrouwenscontactpersoon	149	13.2%	67	12.2%	82	14.1%	$\chi^2(1) = 0.70, p = 0.403$
De club heeft een gedragscode	130	11.5%	47	8.6%	83	14.3%	$\chi^2(1) = 8.41, p = 0.004$
Trainers moeten een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) kunnen tonen	83	7.3%	38	6.9%	45	7.7%	$\chi^2(1) = 0.16, p = 0.689$
Je kan ergens terecht als je je onveilig voelt	77	6.8%	38	6.9%	39	6.7%	$\chi^2(1) = 0.00, p = 0.970$
Trainers hebben een scholing gehad over veilig sportklimaat	65	5.8%	29	5.3%	36	6.2%	$\chi^2(1) = 0.27, p = 0.605$
Anders	0	0	0	0	0	0	/

Noot: Elke respondent kon maximaal drie aspecten aanduiden. Het percentage geeft aan hoeveel respondenten dit aspect in hun top drie hebben geplaatst.

3.3.4 Top drie van gerapporteerde verbeterpunten om de sportvereniging veiliger of prettiger te maken

Respondenten werd gevraagd welke verbeteringen hun sportvereniging volgens hen zou kunnen doorvoeren om de sportomgeving veiliger of prettiger te maken (Tabel 8). Meer dan de helft van de respondenten (53,4%) gaf aan geen verbeterpunten te zien binnen hun sportvereniging. De overige respondenten konden, net als bij de positieve aspecten, maximaal drie verbeterpunten selecteren. Dat bepaalde aspecten minder vaak of niet werden aangeduid, betekent daarbij niet dat deze niet verbeterd kunnen worden binnen de sportvereniging, maar dat zij minder frequent tot de drie meest belangrijkste verbeterpunten werden gerekend door de respondenten.

In tegenstelling tot de positieve punten, waar er drie grote thema's naar voren kwamen, blijken de genoemde verbeterpunten meer versnipperd. Zo kwamen er als eerste vooral organisatorische en beleidsmatige thema's naar voren. Zo gaf 10,5% aan dat de sportvereniging een vertrouwenscontactpersoon zou moeten aanstellen of zichtbaarder maken. Daarnaast vond 10,1% dat er duidelijkere procedures nodig zijn om problemen te melden. Ook werd vaker behoefte geuit aan meer openheid over gewenst en ongewenst gedrag (9,0%) en aan duidelijkere regels over gedrag en grenzen (8,3%).

Verder werden welzijn en normhandhaving regelmatig genoemd als aandachtspunten. Zo gaf 7,3% van de respondenten aan dat er meer aandacht zou moeten zijn voor mentale gezondheid en welzijn, en pleitte 6,7% voor een betere handhaving van bestaande regels en normen. Meer aandacht voor mentale gezondheid en welzijn werd significant vaker genoemd door vrouwelijke (9,5%) dan door mannelijke respondenten (5,3%).

Andere, minder frequent genoemde maar relevante verbeterpunten betroffen betere communicatie door coaches en begeleiders (5,3%), meer inspraak voor sporters (4,9%), aanvullende opleiding voor coaches en begeleiders (4,4%), meer inclusie en respect voor verschillen (4,2%) en meer aandacht van het bestuur voor het thema (4,2%). Tot slot noemde een kleinere groep respondenten verbeteringen in toezicht tijdens trainingen en wedstrijden (3,6%) en een strenger of consistentere gebruik van VOGs bij vrijwilligers (3,0%).

Sommige respondenten deden aanvullende suggesties die konden worden gecategoriseerd in vier thema's (gerangschikt van meest naar minst voorkomend). Ten eerste noemden enkele respondenten verbeterpunten die betrekking hebben op **ruimte, infrastructuur en fysieke veiligheid**, zoals het vergroten van de aandacht voor een fysiek veilige sportomgeving. Een tweede thema betrof **inclusie en diversiteit**, waarbij respondenten aangaven dat meer rekening gehouden moet worden met gelijke behandeling, toegankelijkheid en sociale inclusie. Voorbeelden hiervan zijn het beter inspelen op een handicap, het bevorderen van integratie tussen mannen en vrouwen en het vermijden van het voortrekken van bepaalde sporters. Het derde thema had betrekking op **normen, omgangsvormen en aanspreekbaarheid**. Respondenten gaven aan dat gewenst gedrag onderling beter bespreekbaar zou moeten worden gemaakt en dat ongewenst gedrag consequenter moet worden aangepakt. Tot slot noemden enkele respondenten verbeterpunten op het vlak van **structuur en regels**, zoals het beperken van telefoongebruik, prijsbeleid en het beter begeleiden van beginnende sporters.

Tabel 8: Top drie van gerapporteerde verbeterpunten om de sportvereniging veiliger of prettiger te maken

	Totaal N = 1130		Vrouwen n = 548		Mannen n = 582		Significante verschillen per geslacht, gebaseerd op Chi-Kwadraat toets
	N	%	n	%	n	%	
Ik zie op dit gebied geen verbeterpunten in mijn sportvereniging	603	53.4%	287	52.4%	316	54.3%	$\chi^2(1) = 0.35, p = 0.557$
Aanstellen of zichtbaarder maken van een vertrouwenscontactpersoon	119	10.5%	66	12.0%	53	9.1%	$\chi^2(1) = 2.28, p = 0.131$
Duidelijkere procedures om problemen te melden	114	10.1%	59	10.8%	55	9.5%	$\chi^2(1) = 0.40, p = 0.525$
Meer openheid over wat (on)gewenst gedrag is	102	9.0%	53	9.7%	49	8.4%	$\chi^2(1) = 0.40, p = 0.528$
Duidelijkere regels over gedrag en grenzen	94	8.3%	42	7.7%	52	8.9%	$\chi^2(1) = 0.44, p = 0.506$
Meer aandacht voor mentale gezondheid en welzijn	83	7.3%	52	9.5%	31	5.3%	$\chi^2(1) = 6.59, p = 0.010$
Betere handhaving bij overtredingen van regels/normen	76	6.7%	31	5.7%	45	7.7%	$\chi^2(1) = 1.62, p = 0.203$
Betere communicatie van coaches en begeleiders	60	5.3%	32	5.8%	28	4.8%	$\chi^2(1) = 0.41, p = 0.524$
Meer inspraak voor sporters	55	4.9%	31	5.7%	24	4.1%	$\chi^2(1) = 1.12, p = 0.290$
Betere opleiding van coaches en begeleiders (pedagogiek, integriteit)	50	4.4%	26	4.7%	24	4.1%	$\chi^2(1) = 0.13, p = 0.717$
Meer aandacht van het bestuur voor het thema	48	4.2%	20	3.6%	28	4.8%	$\chi^2(1) = 0.67, p = 0.412$
Meer inclusie en respect voor verschillen	48	4.2%	20	3.6%	28	4.8%	$\chi^2(1) = 0.67, p = 0.412$
Beter toezicht op trainingen of wedstrijden	41	3.6%	16	2.9%	25	4.3%	$\chi^2(1) = 1.16, p = 0.282$
Anders	40	3.5%	20	3.6%	20	3.4%	$\chi^2(1) = 0.00, p = 0.974$
Strenger of consistentere gebruik van VOG's bij vrijwilligers	34	3.0%	16	2.9%	18	3.1%	$\chi^2(1) = 0.00, p = 1.000$

Noot: Respondenten die wel verbeterpunten rapporteren, konden maximaal drie aspecten aanduiden. Het percentage geeft aan hoeveel respondenten dit aspect in hun top drie hebben geplaatst.

3.4 ERVARINGEN MET GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG

3.4.1 Jaarprevalentie grensoverschrijdend gedrag

In totaal werden er 18 items, oftewel mogelijke ervaringen, verdeeld over de vier types van grensoverschrijdend gedrag: psychisch (7 mogelijke ervaringen), fysiek (3 mogelijke ervaringen), instrumenteel (4 mogelijke ervaringen) en seksueel grensoverschrijdend gedrag (4 mogelijke ervaringen).

Van de 1130 respondenten rapporteerden 413 personen dat zij in het sportseizoen 2024–2025 ten minste één ervaring met grensoverschrijdend gedrag hadden meegemaakt, wat overeenkomt met een **jaarprevalentie van 36,5%**.¹⁰

Zoals weergegeven in Tabel 9 rapporteerde **14,1% (n=159) één concrete ervaring** met grensoverschrijdend gedrag, terwijl de overige respondenten aangaven twee of meer verschillende ervaringen (bv. vernederd én geslagen zijn) te hebben meegemaakt. Naarmate het aantal gerapporteerde ervaringen toenam, nam het aandeel respondenten af. Slechts een klein deel rapporteerde tien of meer verschillende ervaringen ($n=24$), met een maximum van achttien gedragingen ($n=6$; 0,5%). Dit duidt erop dat grensoverschrijdend gedrag voor het merendeel van de betrokken respondenten niet beperkt bleef tot één ervaring.

Deze concrete ervaringen kunnen zich voordoen binnen één type van grensoverschrijdend gedrag alsook verspreid over meerdere types: psychisch, fysiek, instrumenteel of seksueel grensoverschrijdend gedrag. Figuur 2 laat zien dat de meerderheid van de respondenten die minstens één ervaring rapporteerden te maken had met ervaringen binnen één type van grensoverschrijdend gedrag (18,9%). Een aanzienlijk deel gaf echter aan met meerdere types te maken te hebben gehad: 11,9% rapporteerde twee types, terwijl kleinere groepen drie (3,3%) of alle vier types (2,4%) van grensoverschrijdend gedrag ervoeren binnen hetzelfde sportseizoen.

Wanneer gekeken wordt naar de verdeling van concrete ervaringen over de verschillende types, blijkt dat bij respondenten met twee of drie ervaringen vaker sprake was van een spreiding over meerdere types (Tabel 9). Zo rapporteerde 59,4% van de respondenten met twee gedragingen ervaringen binnen twee vormen, terwijl bij drie gedragingen 67,8% deze verdeelde over twee typen 22,0% over drie vormen.

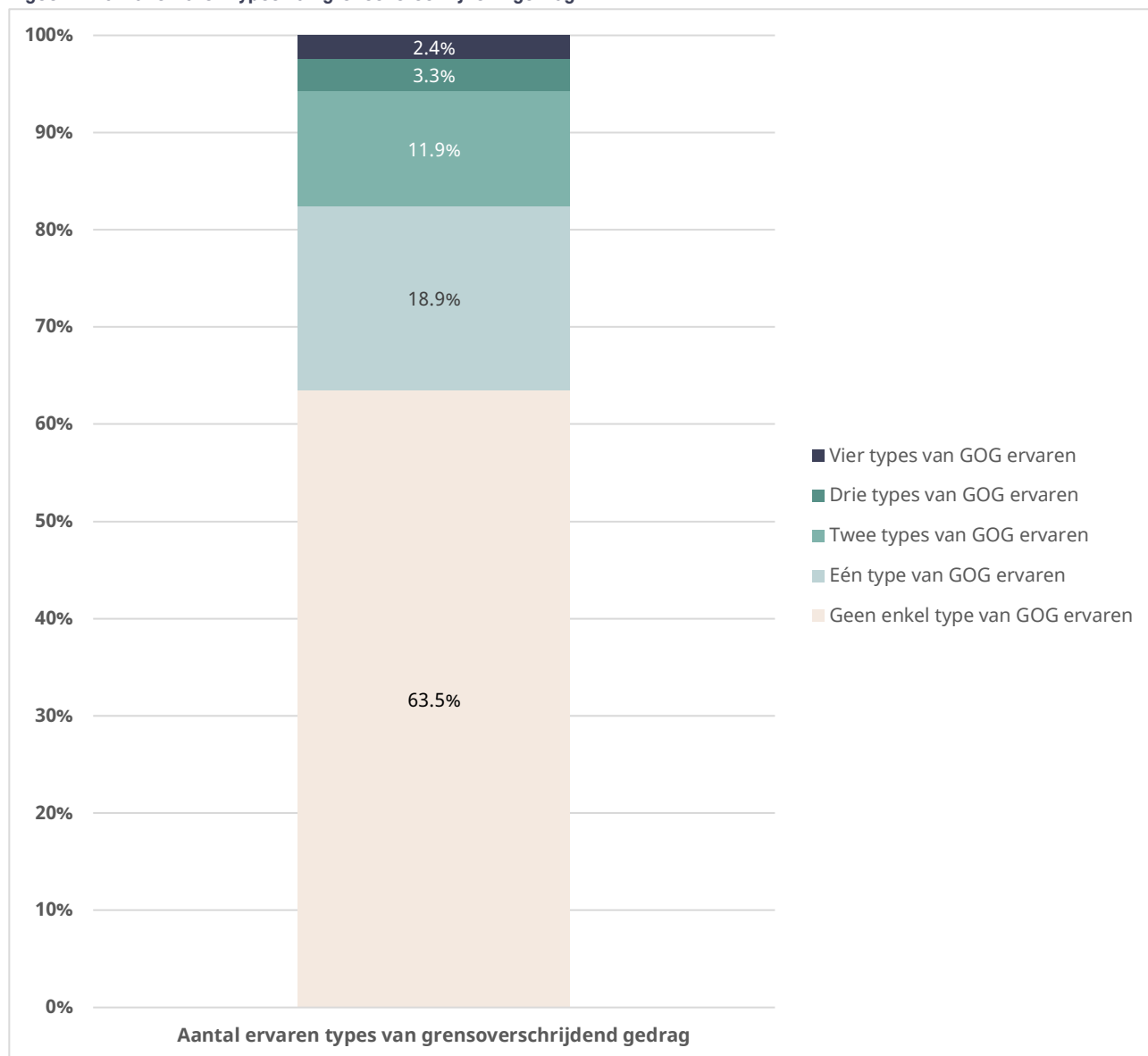
Bij hogere aantallen concrete ervaringen nam deze spreiding verder toe. Respondenten die tien of meer ervaringen rapporteerden, plaatsten deze vrijwel uitsluitend binnen drie of vier types van grensoverschrijdend gedrag.

¹⁰ Bij 93 respondenten werd fitness als enige sport in verenigingsverband opgegeven. Om te controleren of het uitsluiten van deze groep tot substantiële verschillen zou leiden, is een sensitiviteitsanalyse uitgevoerd. De resultaten laten zien dat de verschillen consequent zeer klein zijn en niet tot andere conclusies leiden.

Tabel 9. Aantal concrete ervaringen en spreiding over aantal types van grensoverschrijdend gedrag

Aantal ervaringen	Aantal ervaren types van GOG									
	Totaal		Eén type		Twee types		Drie types		Vier types	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
0	717	63.5	/	/	/	/	/	/	/	/
1	159	14.1	159	100.0	/	/	/	/	/	/
2	101	8.9	41	40.6	60	59.4	/	/	/	/
3	59	5.2	6	10.2	40	67.8	13	22.0	/	/
4	39	3.5	7	17.9	20	51.3	10	25.6	2	5.1
5	12	1.1	0	0.0	7	58.3	5	41.7	0	0.0
6	12	1.1	1	8.3	4	33.3	5	41.7	2	16.7
7	5	0.4	0	0.0	3	60.0	1	20.0	1	20.0
8	2	0.2	/	/	1	50.0	1	50.0	0	0.0
9	0	0.0	/	/	0	0.0	0	0.0	0	0.0
10	3	0.3	/	/	0	0.0	0	0.0	3	100.0
11	1	0.1	/	/	0	0.0	1	100.0	0	0.0
12	4	0.4	/	/	0	0.0	0	0.0	4	100.0
13	0	0.0	/	/	0	0.0	0	0.0	0	0.0
14	4	0.4	/	/	0	0.0	1	25.0	3	75.0
15	2	0.2	/	/	0	0.0	0	0.0	2	100.0
16	1	0.1	/	/	0	0.0	0	0.0	1	100.0
17	3	0.3	/	/	0	0.0	0	0.0	3	100.0
18	6	0.5	/	/	0	0.0	0	0.0	6	100.0
Totaal	1130	100.0	214	18.9	135	11.9	37	3.3	27	2.4

Figuur 2: Aantal ervaren types van grensoverschrijdend gedrag

3.4.2 Jaarprevalentie psychisch, fysiek, instrumenteel en seksueel grensoverschrijdend gedrag

Tabel 10 toont de verdeling van de verschillende typen grensoverschrijdend gedrag die door respondenten zijn gerapporteerd. Van de 413 respondenten die aangaven in het sportseizoen 2024-2025 grensoverschrijdend gedrag te hebben ervaren, rapporteerde het grootste aandeel psychisch grensoverschrijdend gedrag (26,5% van de totale steekproef). Daarnaast gaf 16,7% aan fysiek grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt, gevolgd door instrumenteel grensoverschrijdend gedrag (7,4%). Seksueel grensoverschrijdend gedrag werd door 11,6% van de respondenten gerapporteerd en kwam daarmee relatief minder vaak voor dan psychisch en fysiek grensoverschrijdend gedrag.

Tabel 10: Jaarprevalentie psychisch, fysiek, instrumenteel en seksueel grensoverschrijdend gedrag

	Ervaren in het afgelopen sportseizoen (2024-2025)	
	N = 1130	
	n	%
Psychisch grensoverschrijdend gedrag	299	26.5
Fysiek grensoverschrijdend gedrag	189	16.7
Instrumenteel grensoverschrijdend gedrag	84	7.4
Seksueel grensoverschrijdend gedrag	131	11.6

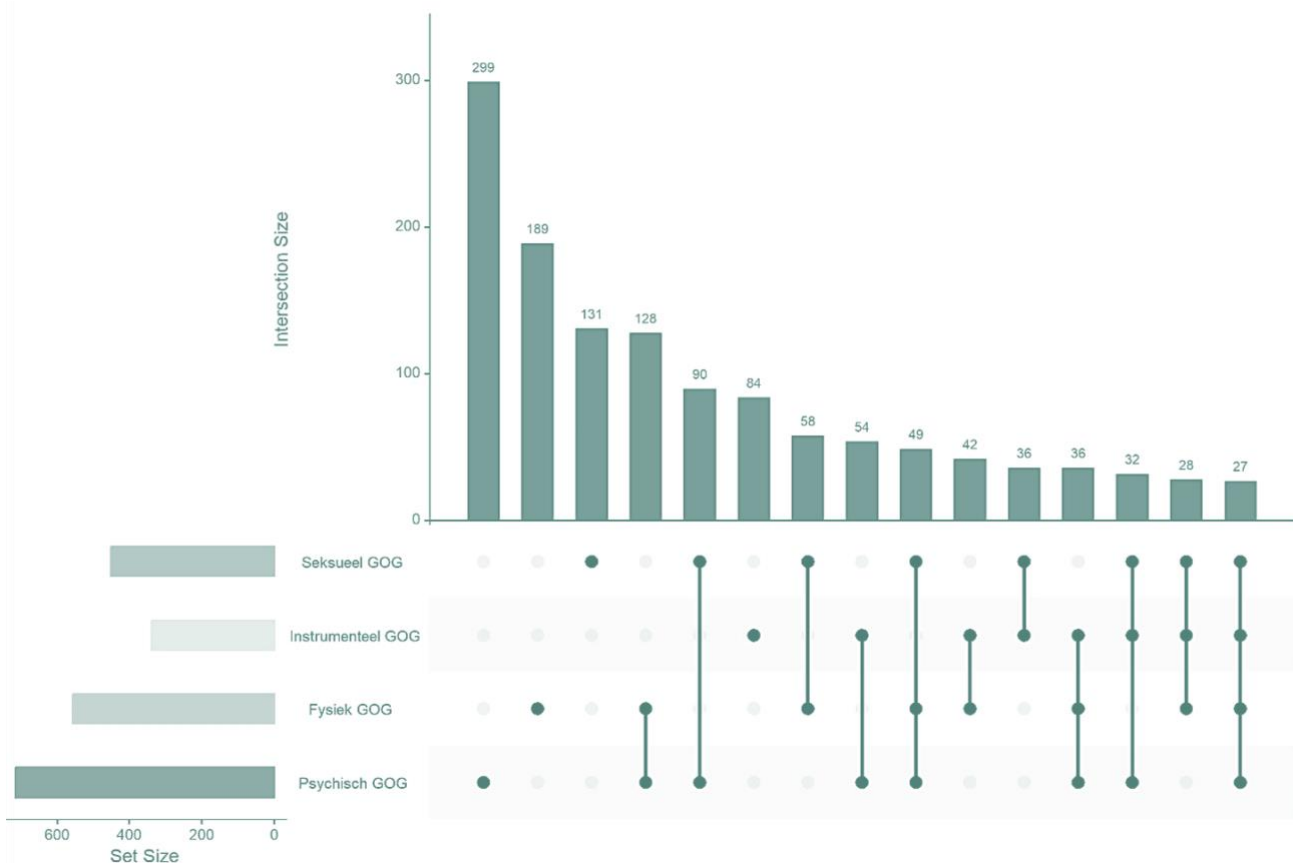
De UpSet-plot¹¹ in Figuur 3 toont welke types van grensoverschrijdend gedrag het vaakst alleen voorkomen en welke combinaties het meest voorkomen. De grootste groep respondenten rapporteerde uitsluitend **psychisch grensoverschrijdend** ($n = 299$). Daarnaast gaf een aanzienlijke groep aan enkel fysiek grensoverschrijdend gedrag te hebben ervaren ($n = 189$). Dit wijst erop dat deze vormen van grensoverschrijdend gedrag relatief vaak op zichzelf voorkomen.

Naast afzonderlijke vormen van grensoverschrijdend gedrag werden ook **combinaties van verschillende typen gerapporteerd**. Zo rapporteerden respondenten onder andere een combinatie van psychisch en fysiek grensoverschrijdend gedrag ($n = 128$). Ook combinaties waarbij psychisch gedrag samen optreedt met seksueel of instrumenteel grensoverschrijdend gedrag zijn zichtbaar, zij het in kleinere aantallen. Dit suggereert dat psychisch grensoverschrijdend gedrag niet alleen op zichzelf voorkomt maar vaak deel uitmaakt van bredere patronen van grensoverschrijdend gedrag.

Combinaties waarin **drie of vier types van** grensoverschrijdend gedrag **samen voorkomen** worden minder frequent gerapporteerd, maar zijn duidelijk aanwezig. Dit wijst op een kleinere, maar relevante groep respondenten die te maken krijgt met meervoudige en cumulatieve types van grensoverschrijdend gedrag binnen één sportseizoen.

¹¹ Een UpSet plot is een visualisatietechniek die wordt gebruikt om overlap en combinaties tussen meerdere categorieën inzichtelijk te maken. In deze figuur tonen de horizontale balken links hoe vaak elke afzonderlijke type van GOG voorkomt, ongeacht of deze samen met andere types werd ervaren. De verticale balken bovenaan geven het aantal respondenten weer dat een specifieke combinatie van types rapporteerde. De stippenmatrix onderaan laat zien welke types bij elke combinatie horen: een zwarte stip duidt aan dat de betreffende vorm deel uitmaakt van de combinatie, terwijl een verticale lijn aangeeft dat meerdere types samen voorkomen. Voor meer informatie over dit type plot, zie <https://r-graph-gallery.com/upset-plot.html> en <https://upset.app/>.

Samen illustreren deze patronen dat grensoverschrijdend gedrag zich niet altijd manifesteert als één afgebakende ervaring, maar vaak bestaat uit een samenloop van verschillende gedragingen. De figuur benadrukt daarmee het belang van een brede en geïntegreerde benadering van preventie en signalering, waarin aandacht is voor zowel afzonderlijke als gecombineerde types van grensoverschrijdend gedrag.

Figuur 3: Aantal en overlap van ervaringen met grensoverschrijdend gedrag

3.4.2.1 Verdieping op psychisch grensoverschrijdend gedrag

De meest gerapporteerde ervaringen met psychisch grensoverschrijdend gedrag (Tabel 11 & Figuur 4) zijn verbaal grensoverschrijdend gedrag tijdens sportactiviteiten (17,3% één keer of vaker in het seizoen 2024-2025) en uitgescholden, vernederd of verbaal bedreigd worden (10,4% één keer of vaker in het seizoen 2024-2025). Minder vaak genoemde ervaringen zijn onder meer geïntimideerd of onder druk gezet (5,7%), opzettelijk genegeerd (8,0%), en opzettelijk buitengesloten of afgewezen worden (6%). De minst voorkomende vorm is opzettelijk noodzakelijke medische zorg onthouden, waarvan 1,9% aangeeft dit tijdens het sportseizoen 2024-2025 te hebben meegemaakt.

Tabel 11: Jaarprevalentie van psychisch grensoverschrijdend gedrag

Heeft iemand jou (tijdens het afgelopen sportseizoen)...	Nooit		Eén keer		Regelmatig (2 t/m 5 keer)		Vaak (6 keer of vaker)	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Verbaal GOG tijdens sportactiviteit	934	82.7	131	11.6	59	5.2	6	0.5
Uitgescholden, vernederd of verbaal bedreigd	1011	89.5	83	7.3	31	2.7	5	0.4
Opzettelijk genegeerd	1039	91.9	60	5.3	23	2.0	8	0.7
Opzettelijk buitengesloten of afgewezen	1062	93.9	42	3.7	22	1.9	5	0.4
Geïntimideerd of onder druk gezet	1065	94.2	40	3.5	20	1.8	5	0.4
Bedreigd met fysiek geweld	1085	96.0	33	2.9	10	0.9	2	0.2
Opzettelijk noodzakelijke medische zorg onthouden	1109	98.1	12	1.1	6	0.5	3	0.3

*N=1130

Figuur 4: Jaarprevalentie van psychisch grensoverschrijdend gedrag

*N=1130

Van de 1130 respondenten rapporteerden 299 (26,5%) psychisch grensoverschrijdend gedrag te hebben ervaren in het sportseizoen 2024-2025. Wanneer gekeken wordt naar het aandeel binnen specifieke groepen dat psychisch grensoverschrijdend gedrag rapporteerde, blijkt dat de jaarprevalentie tussen socio-demografische subgroepen verschilt.

Binnen de groep mannen gaf 28,2% aan psychisch grensoverschrijdend gedrag te hebben ervaren, vergeleken met 24,6% binnen de groep vrouwen. Het voorkomen van psychisch grensoverschrijdend gedrag was het hoogst binnen de jongste leeftijdsgroepen: 38,1% van de 16-25-jarigen en 34,4% van de 26-39-jarigen rapporteerde psychisch grensoverschrijdend gedrag. In hogere leeftijdsgroepen nam dit aandeel af, tot 15,9% bij 65-80-jarigen en 0% bij 81-jarigen en ouder.

Ook binnen het opleidingsniveau werden verschillen zichtbaar: 29,4% van de hoogopgeleiden rapporteerde psychisch grensoverschrijdend gedrag, tegenover 23,1% van de middelbaar en 22,5%

van de laagopgeleiden. Regionaal varieerde het risico eveneens: binnen Zuid-Nederland rapporteerde 28,2% psychisch grensoverschrijdend gedrag, gevolgd door Noord (27,1%), Oost (26,3%) en West (25,3%).

Binnen de groep van respondenten met een lichamelijke, zintuiglijke, mentale of psychische beperking rapporteerde 32,8% psychisch grensoverschrijdend gedrag, vergeleken met 25,2% onder respondenten zonder beperking. Binnen seksuele oriëntatie varieerde het risico eveneens: 29,7% van de respondenten met aantrekking tot hetzelfde gender rapporteerde psychisch grensoverschrijdend gedrag, 25,9% binnen de groep met aantrekking tot het andere gender en 25,8% binnen de groep die zich aangetrokken voelt tot meerdere genders.

De risicoverschillen naar geboorteland zijn beperkt: zowel binnen in Nederland als buiten Nederland geboren rapporteerde ongeveer een kwart psychisch grensoverschrijdend gedrag (respectievelijk 26,4% en 26,2%). Ook naar geboorteland van de ouders werden slechts geringe verschillen gevonden.

Tenslotte werd er meer psychisch grensoverschrijdend gedrag gerapporteerd door respondenten uit teamsporten en respondenten die zowel een team- als individuele sport beoefenen.

Een volledige socio-demografische vergelijking tussen respondenten die wel en geen psychisch grensoverschrijdend gedrag hebben ervaren in het sportseizoen 2024-2025 is opgenomen in Tabel 12.

Tabel 12: Socio-demografische beschrijving - Psychisch grensoverschrijdend gedrag

		Geen PGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)		PGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)	
		n	%	n	%
Totaal		831	73.5	299	26.5
Geslacht	Man	418	71.8	164	28.2
	Vrouw	413	75.4	135	24.6
Leeftijd	16-25	109	61.9	67	38.1
	26-39	193	65.6	101	34.4
	40-64	316	77.3	93	22.7
	65-80	201	84.1	38	15.9
	81+	12	100.0	0	0.0
Hoogst gevolgde opleiding	Laag	117	77.5	34	22.5
	Midden	280	76.9	84	23.1
	Hoog	434	70.6	181	29.4
Regio	Noord	113	72.9	42	27.1
	Oost	188	73.7	67	26.3
	West	334	74.7	113	25.3
	Zuid	196	71.8	77	28.2
Lichamelijke, zintuiglijke, mentale of psychische beperking (Missing <i>n</i> = 23)	Ja	90	67.2	44	32.8
	Nee	728	74.8	245	25.2

		Geen PGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)		PGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)	
		n	%	n	%
Totaal		831	73.5	299	26.5
Seksuele oriëntatie (Missing <i>n</i> = 40)	Tot mensen van een ander gender/geslacht dan ik	702	74.1	246	25.9
	Tot mensen van hetzelfde gender/geslacht als ik	45	70.3	19	29.7
	Tot mensen van verschillende genders/beide geslachten	46	74.2	16	25.8
	Ik weet het niet, twijfel nog	10	62.5	6	37.5
Geboorteland (Missing <i>n</i> = 23)	Nederland	756	73.6	271	26.4
	Anders	59	73.8	21	26.2
Geboorteland Vader (Missing <i>n</i> = 76)	Nederland	716	73.5	258	26.5
	Anders	61	76.2	19	23.8
Geboorteland Moeder (Missing <i>n</i> = 69)	Nederland	710	73.8	252	26.2
	Anders	70	70.7	29	29.3
	(Missing)	51	73.9	18	26.1
Type sport (Missing <i>n</i> = 15)	Individuele sport	669	81.3	154	18.7
	Teamsport	125	50.4	123	49.6
	Combinatie	25	56.8	19	43.2
Type sportkleding (Missing <i>n</i> = 15)	Niet-onthullend	528	73.7	188	26.3
	Lichaamsonthullend	291	72.9	108	27.1
Gewichtsgevoeligheid van de sport (Missing <i>n</i> = 15)	Minder gewichtsgevoelig	537	72.1	208	27.9
	Meer gewichtsgevoelig	282	76.2	88	23.8

3.4.2.2 Verdieping op fysiek grensoverschrijdend gedrag

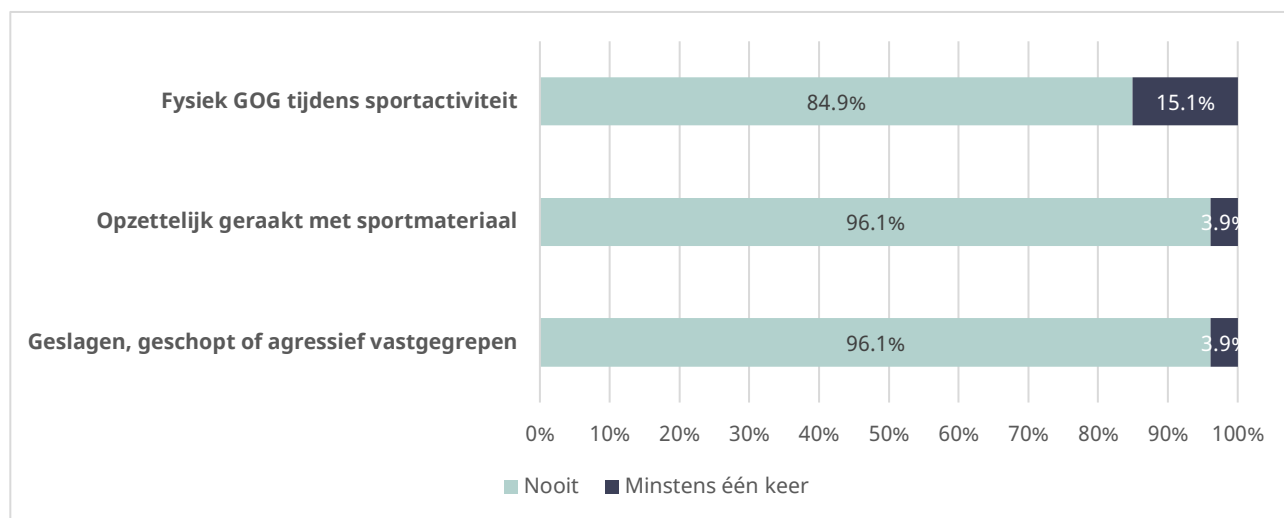
Het vaakst gerapporteerde type is fysiek grensoverschrijdend gedrag (Tabel 8 & Figuur 5) tijdens sportactiviteiten, zoals bijvoorbeeld een harde tackle of duw op het veld, waarbij 15,1% dit één keer of vaker ervoer (8,2% één keer, 5,4% regelmatig en 1,5% vaak). De overige ervaringen komen minder vaak voor: zowel het geslagen, geschopt of agressief vastgegrepen worden, als het opzettelijk geraakt worden met een hard voorwerp (zoals een stick, racket of ander sportmateriaal) werd door 3,9% van de respondenten ervaren in het sportseizoen 2024-2025.

Tabel 13: Jaarprevalentie van fysiek grensoverschrijdend gedrag

Heeft iemand jou (tijdens het afgelopen sportseizoen)...	Nooit		Eén keer		Regelmatig (2 t/m 5 keer)		Vaak (6 keer of vaker)	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Fysiek GOG tijdens sportactiviteit	959	84.9	93	8.2	61	5.4	17	1.5
Geslagen, geschopt of agressief vastgegrepen	1086	96.1	26	2.3	9	0.8	9	0.8
Opzettelijk geraakt met sportmateriaal	1086	96.1	32	2.8	10	0.9	2	0.2

*N=1130

Figuur 5: Jaarprevalentie van fysiek grensoverschrijdend gedrag

*N=1130

In totaal rapporteerde 16,7% van de respondenten in het sportseizoen 2024-2025 fysiek grensoverschrijdend gedrag hebben meegemaakt. Binnen de groep mannen rapporteerde 20,6% fysiek grensoverschrijdend gedrag, vergeleken met 12,6% binnen de groep vrouwen. Jongere leeftijdsgroepen rapporteerden relatief vaker fysiek grensoverschrijdend gedrag: 25,6% van de 16–25-jarigen en 26,2% van de 26–39-jarigen ervoer fysiek grensoverschrijdend gedrag, waarna dit aandeel afnam tot 5,0% bij 65–80-jarigen en 8,3% bij 81-plussers.

Ook naar opleidingsniveau waren verschillen zichtbaar: binnen de groep hoogopgeleiden rapporteerde 20,0% fysiek grensoverschrijdend gedrag, tegenover 13,7% in de middengroep en 10,6% in de laagopgeleide groep. Regionale verschillen waren kleiner, maar het risico was het hoogst binnen Noord-Nederland (18,1%), gevolgd door Oost (16,5%), West (17,0%) en Zuid (15,8%).

Binnen de groep van respondenten met een lichamelijke, zintuiglijke, mentale of psychische beperking rapporteerden 17,2% fysiek grensoverschrijdend gedrag te hebben ervaren, en dat aandeel lag iets hoger dan bij respondenten zonder beperking (15,9%).

Naar seksuele oriëntatie waren enkele verschillen zichtbaar: binnen respondenten met aantrekking tot hetzelfde gender rapporteerde 21,9% fysiek grensoverschrijdend gedrag, tegenover 16,2% binnen de groep met aantrekking tot het andere gender. Respondenten die aangaven te twifelen rapporteerden het hoogste aandeel (31,2%), maar deze subgroep was klein.

Het risico naargelang geboorteland beperkt: binnen in Nederland geboren en rapporteerde 16,3% fysiek grensoverschrijdend gedrag, tegenover 22,5% binnen elders geboren en. Ook binnen geboorteland van ouders kwamen lichte verschillen voor, maar het aandeel bleef overal rond één op de zes respondenten.

Tenslotte werd er meer fysiek grensoverschrijdend gedrag gerapporteerd door teamsporters en sporters die zowel een individuele als een teamsport beoefenen.

De volledige socio-demografische beschrijving van de mensen die geen en wel fysiek grensoverschrijdend gedrag hebben ervaren in het sportseizoen 2024-2025 kun je terugvinden in Tabel 14.

Tabel 14: Socio-demografische beschrijving - Fysiek grensoverschrijdend gedrag

		Geen FGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)		FGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)	
		n	%	n	%
Totaal		941	83.3	189	16.7
Geslacht	Man	462	79.4	120	20.6
	Vrouw	479	87.4	69	12.6
Leeftijd	16-25	131	74.4	45	25.6
	26-39	217	73.8	77	26.2
	40-64	355	86.8	54	13.2
	65-80	227	95.0	12	5.0
	81+	11	91.7	1	8.3
Hoogst gevolgde opleiding	Laag	135	89.4	16	10.6
	Midden	314	86.3	50	13.7
	Hoog	492	80.0	123	20.0
Regio	Noord	127	81.9	28	18.1
	Oost	213	83.5	42	16.5
	West	371	83.0	76	17.0
	Zuid	230	84.2	43	15.8
Lichamelijke, zintuiglijke, mentale of psychische beperking (bijvoorbeeld: amputatie, doofheid) (Missing $n = 23$)	Ja	111	82.8	23	17.2
	Nee	818	84.1	155	15.9

		Geen FGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)		FGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)	
		n	%	n	%
Totaal		941	83.3	189	16.7
Seksuele oriëntatie (Missing <i>n</i> = 40)	Tot mensen van een ander gender/geslacht dan ik	794	83.8	154	16.2
	Tot mensen van hetzelfde gender/geslacht als ik	50	78.1	14	21.9
	Tot mensen van verschillende genders/beide geslachten	52	83.9	10	16.1
	Ik weet het niet, twijfel nog	11	68.8	5	31.2
Geboorteland (Missing <i>n</i> = 23)	Nederland	860	83.7	167	16.3
	Anders	62	77.5	18	22.5
Geboorteland Vader (Missing <i>n</i> = 76)	Nederland	818	84.0	156	16.0
	Anders	60	75.0	20	25.0
Geboorteland Moeder (Missing <i>n</i> = 69)	Nederland	809	84.1	153	15.9
	Anders	76	76.8	23	23.2
Type sport (Missing <i>n</i> = 15)	Individuele sport	756	91.9	67	8.1
	Teamsport	147	59.3	101	40.7
	Combinatie	27	61.4	17	38.6
Type sportkleding (Missing <i>n</i> = 15)	Niet-onthullend	579	80.9	137	19.1
	Lichaamsonthullend	351	88.0	48	12.0
Gewichtsgevoeligheid van de sport (Missing <i>n</i> = 15)	Minder gewichtsgevoelig	606	81.3	139	18.7
	Meer gewichtsgevoelig	324	87.6	46	12.4

^a *N*=1115

3.4.2.3 Verdieping op instrumenteel grensoverschrijdend gedrag

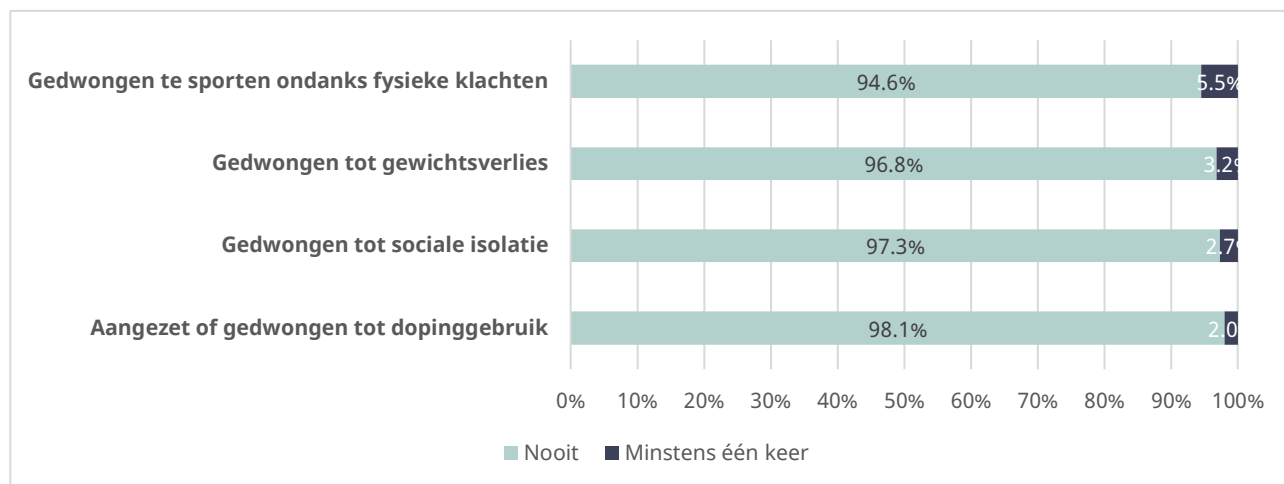
De meest gerapporteerde vorm van instrumenteel grensoverschrijdend gedrag (Tabel 15 & Figuur 6) is gedwongen te sporten ondanks blessures, ziekte of uitputting, waarbij 5,5% dit één keer of vaker ervoer (3,5% één keer, 1,2% regelmatig en 0,8% vaak). Andere vormen, zoals gedwongen gewichtsverlies (3,2% minstens eenmalig), gedwongen worden om vrienden of familie niet meer te zien (sociale isolatie) (2,7% minstens eenmalig), en aangezet of gedwongen worden tot dopinggebruik (2,0% minstens eenmalig), worden door slechts een kleine minderheid genoemd.

Tabel 15: Jaarprevalentie van instrumenteel grensoverschrijdend gedrag

Werd je in het afgelopen sportseizoen...	Nooit		Eén keer		Regelmatig (2 t/m 5 keer)		Vaak (6 keer of vaker)	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Gedwongen te sporten ondanks fysieke klachten	1069	94.6	39	3.5	13	1.2	9	0.8
Gedwongen tot gewichtsverlies	1094	96.8	16	1.4	13	1.2	7	0.6
Gedwongen tot sociale isolatie	1100	97.3	16	1.4	12	1.1	2	0.2
Aangezet of gedwongen tot dopinggebruik	1108	98.1	16	1.4	4	0.4	2	0.2

*N=1130

Figuur 6. Jaarprevalentie van instrumenteel grensoverschrijdend gedrag

*N=1130

In totaal gaf 7,4% van de respondenten aan in het sportseizoen 2024-2025 instrumenteel grensoverschrijdend gedrag te hebben ervaren.

Wanneer gekeken wordt naar de verhouding binnen geslachtsgroepen, rapporteerde 4,8% van de mannen instrumenteel grensoverschrijdend gedrag, vergeleken met 10,2% van de vrouwen. Qua leeftijd kwamen de hoogste risico's voor bij jongere respondenten: binnen de leeftijdsgroepen 16–25 jaar en 26–39 jaar rapporteerde respectievelijk 14,2% en 13,6% instrumenteel grensoverschrijdend gedrag. Het aandeel nam af in oudere leeftijdsgroepen en ontbrak volledig bij respondenten van 81 jaar en ouder.

Onder hoogopgeleiden rapporteerde 7,8% instrumenteel grensoverschrijdend gedrag, vergeleken met 7,4% bij middelbaar en 6,0% bij laagopgeleiden. Regionale verschillen waren beperkt, maar het aandeel was het hoogst binnen Noord-Nederland (7,7%) en West-Nederland (8,3%), waarna Oost- en Zuid-Nederland volgden.

Respondenten met een lichamelijke, zintuiglijke, mentale of psychische beperking rapporteerden vaker instrumenteel grensoverschrijdend gedrag binnen hun groep (11,9%) dan respondenten zonder beperking (6,1%). Binnen seksuele oriëntatie varieerde het risico, waarbij respondenten die zich aangetrokken voelen tot meerdere genders relatief het hoogste aandeel rapporteerden (19,4%), gevolgd door degenen die zich aangetrokken voelen tot hetzelfde gender (14,1%). Respondenten die twijfelen over hun seksuele oriëntatie rapporteerden eveneens een relatief hoog aandeel (25,0%), al betrof dit een kleine groep.

Ten slotte rapporteerden in Nederland geboren en minder instrumenteel grensoverschrijdend gedrag binnen hun groep (6,5%) dan respondenten die elders geboren zijn (13,0%). Ook naar geboorteland van ouders waren verschillen zichtbaar: binnen groepen met in het buitenland geboren ouders was het aandeel doorgaans hoger.

De volledige socio-demografische beschrijving van de mensen die geen en wel instrumenteel grensoverschrijdend gedrag hebben ervaren in het sportseizoen 2024-2025 kun je terugvinden in Tabel 16.

Tabel 16: Socio-demografische beschrijving - Instrumenteel grensoverschrijdend gedrag

		Geen IGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)		IGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)	
		n	%	n	%
Totaal		1046	92.6	84	7.4
Geslacht	Man	554	95.2	28	4.8
	Vrouw	492	89.8	56	10.2
Leeftijd	16-25	151	85.8	25	14.2
	26-39	254	86.4	40	13.6
	40-64	392	95.8	17	4.2
	65-80	237	99.2	2	0.8
	81+	12	100.0	0	0.0
Hoogst gevolgde opleiding	Laag	142	94.0	9	6.0
	Midden	337	92.6	27	7.4
	Hoog	567	92.2	48	7.8
Regio	Noord	143	92.3	12	7.7
	Oost	238	93.3	17	6.7
	West	410	91.7	37	8.3
	Zuid	255	93.4	18	6.6
Lichamelijke, zintuiglijke, mentale of psychische beperking (Missing <i>n</i> = 23)	Ja	118	88.1	16	11.9
	Nee	914	93.9	59	6.1

		Geen IGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)		IGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)	
		n	%	n	%
Totaal		1046	92.6	84	7.4
Seksuele oriëntatie (Missing <i>n</i> = 40)	Tot mensen van een ander gender/geslacht dan ik	894	94.3	54	5.7
	Tot mensen van hetzelfde gender/geslacht als ik	55	85.9	9	14.1
	Tot mensen van verschillende genders/beide geslachten	50	80.6	12	19.4
	Ik weet het niet, twijfel nog	12	75.0	4	25.0
Geboorteland (Missing <i>n</i> = 23)	Nederland	960	93.5	67	6.5
	Anders	66	82.5	14	17.5
Geboorteland Vader (Missing <i>n</i> = 76)	Nederland	908	93.2	66	6.8
	Anders	68	85.0	12	15.0
Geboorteland Moeder (Missing <i>n</i> = 69)	Nederland	904	94.0	58	6.0
	Anders	80	80.8	19	19.2
Type sport (Missing <i>n</i> = 15)	Individuele sport	761	92.5	62	7.5
	Teamsport	232	93.5	16	6.5
	Combinatie	40	90.9	4	9.1
Type sportkleding (Missing <i>n</i> = 15)	Niet-onthullend	666	93.0	50	7.0
	Lichaamsonthullend	367	92.0	32	8.0
Gewichtsgevoeligheid van de sport (Missing <i>n</i> = 15)	Minder gewichtsgevoelig	696	93.4	49	6.6
	Meer gewichtsgevoelig	337	91.1	33	8.9

3.4.2.4 Verdieping op seksueel grensoverschrijdend gedrag

Ervaringen met seksueel grensoverschrijdend gedrag werden in vier onderdelen bevraagd:

- **Seksueel getinte opmerkingen:** Dit verwijst naar verbale of geschreven communicatie met een seksuele lading over iemands uiterlijk, privéleven of seksuele leven, die als kwetsend of ongemakkelijk wordt ervaren. Het kan gaan om opmerkingen over het lichaam, seksuele ervaring, seksuele activiteit, seksuele oriëntatie of vergelijkbare persoonlijke kenmerken.
- **Non-verbaal en non-contact ongewenst seksueel gedrag:** Dit verwijst naar gedrag met een seksuele lading dat als ongepast of ongemakkelijk wordt ervaren, zonder dat er noodzakelijk sprake is van expliciete aanraking. Voorbeelden zijn het sturen van ongewenste naaktfoto's, seksueel getinte voorstellen, staren, fluiten, naroeppen of het tonen van seksueel beeldmateriaal. Het betreft hier voornamelijk non-verbaal en non-contact gedrag.
- **Ongewenste seksuele aanraking:** Dit verwijst naar lichamelijk contact van intieme lichaamsdelen met een seksuele lading dat plaatsvindt tegen de wil van de persoon. Voorbeelden zijn zoenen tegen de wil, het aanraken van schaamstreek, billen of borsten, of het dwingen tot het seksueel aanraken van zichzelf of iemand anders.
- **Ongewenste seksuele handelingen met penetratie:** Dit verwijst naar seksuele handelingen met penetratie tegen de wil van de persoon. Het omvat orale, vaginale of anale penetratie met een penis, vinger of voorwerp.

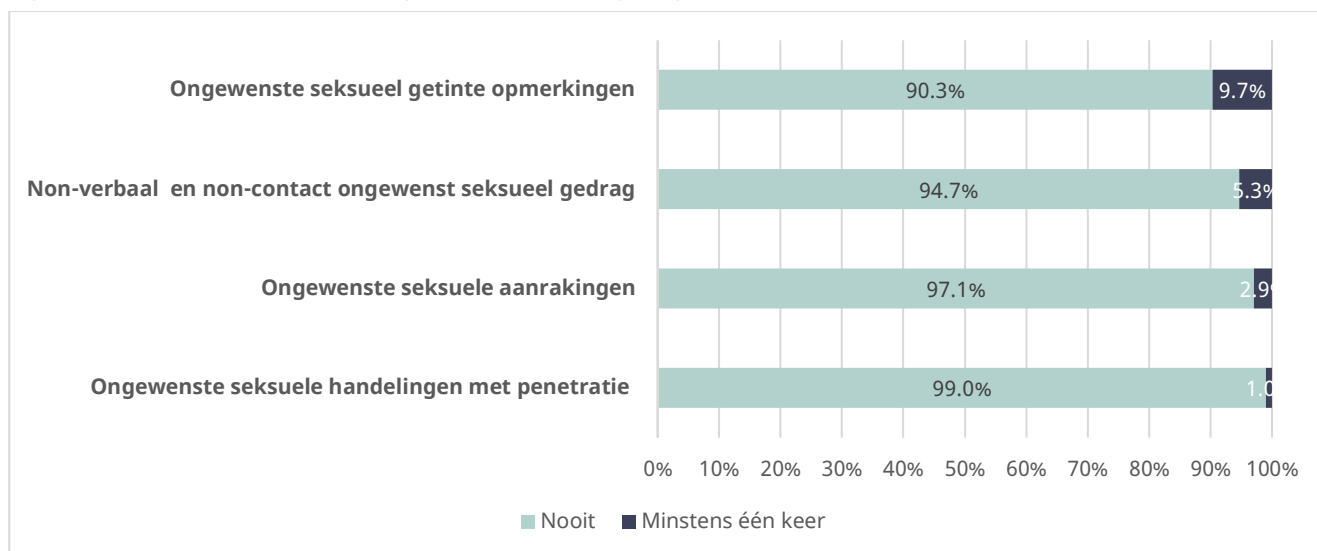
De meest voorkomende vorm betreft ongewenste seksueel getinte opmerkingen, waarbij 9,7% dit één keer of vaker heeft meegemaakt (Tabel 17 & Figuur 7). Dit omvatte opmerkingen over hun uiterlijk, privéleven of seksuele leven die zij als kwetsend of ongemakkelijk ervoeren, zowel online of in persoon.

Daarnaast rapporteerde 5,3% van de respondenten non-verbaal en non-contact ongewenst seksueel gedrag, waaronder gedragingen zoals het ontvangen van ongewenste naaktfoto's, ongepaste blikken of gebaren, fluiten, naroeppen, seksuele voorstellen of andere vormen van seksueel getint gedrag dat als ongepast werd ervaren. Ongewenste seksuele aanrakingen, zoals zoenen tegen de wil, het aanraken van intieme lichaamsdelen of het dwingen tot seksuele handelingen, werden door 2,9% van de respondenten gerapporteerd. Ongewenste seksuele handelingen met penetratie (verkrachting) werd in het sportseizoen 2024-2025 gerapporteerd door 1,0% van de respondenten.

Tabel 17: Jaarprevalentie van seksueel grensoverschrijdend gedrag

Ervoer je in het afgelopen sportseizoen...	Nooit		Eén keer		Regelmatig (2 t/m 5 keer)		Vaak (6 keer of vaker)	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Ongewenste seksueel getinte opmerkingen	1020	90.3	70	6.2	34	3.0	6	0.5
Non-verbaal en non-contact ongewenst seksueel gedrag	1070	94.7	36	3.2	16	1.4	8	0.7
Ongewenste seksuele aanrakingen	1097	97.1	23	2.0	6	0.5	4	0.4
Ongewenste seksuele handelingen met penetratie	1119	99.0	6	0.5	3	0.3	2	0.2

Figuur 7: Jaarprevalentie van seksueel grensoverschrijdend gedrag

*N=1130

In totaal rapporteerde 11,6% van de respondenten in het sportseizoen 2024-2025 seksueel grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt. Binnen de groep vrouwen kwam seksueel grensoverschrijdend gedrag relatief vaker voor: 14,6% van de vrouwen gaf aan dit te hebben ervaren, vergeleken met 8,8% binnen de groep mannen. Jongere leeftijdsgroepen rapporteerden eveneens hogere risico's: binnen de categorieën 16–25 jaar en 26–39 jaar gaf respectievelijk 18,8% en 17,7% aan seksueel grensoverschrijdend gedrag te hebben ervaren. Zo meldde ongeveer 15,0% van de respondenten jonger dan 40 minstens één ervaring met ongewenste seksuele opmerkingen in het sportseizoen 2024-2025 en net iets minder dan 10,0% ervaring met seksueel non-verbaal grensoverschrijdend gedrag (bv. aanstaren, nafluiten, ongewenst naaktfoto's ontvangen) (Tabel 18). De meest ernstige vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag kwamen ook vaker voor bij de jongste leeftijdsgroepen: bijna 6,0% van de 16 tot 25-jarigen rapporteerde ongewenste seksuele aanrakingen en meer dan 2,0% ongewenste seksuele penetratie. Ook bij de leeftijdsgroep van 26 tot 39 jaar kwamen deze vormen relatief vaak voor (4,4% en 2,0%). Het aandeel daalde sterk in oudere leeftijdsgroepen. Dit patroon vonden we terug bij elke van de vier vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Tabel 18: Ervaringen met seksueel grensoverschrijdend gedrag per leeftijdsgroep

Één keer of vaker ervaren van	16-25		26-39		40-64		65-80		81+	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ongewenste seksueel getinte opmerkingen	26	14.8	44	15.0	30	7.3	10	4.2	0	0.0
Non-verbaal en non-contact seksueel gedrag	17	9.7	24	8.2	18	4.4	1	0.4	0	0.0
Ongewenste seksuele aanrakingen	10	5.7	13	4.4	9	2.2	1	0.4	0	0.0
Ongewenste seksuele handelingen met penetratie	4	2.3	6	2.0	1	0.2	0	0.0	0	0.0

Ook naar opleidingsniveau werden verschillen gevonden: 13,2% van de hoogopgeleiden rapporteerde seksueel grensoverschrijdend gedrag binnen hun groep, tegenover 10,7% van de middelbaar en 7,3% van de laagopgeleiden. Regionale verschillen waren kleiner, maar het aandeel bedroeg 12,3% binnen Noord-Nederland, 11,0% binnen Oost-Nederland, 12,1% binnen West-Nederland en 11,0% binnen Zuid-Nederland.

Binnen de groep met een lichamelijke, zintuiglijke, mentale of psychische beperking rapporteerde 18,7% seksueel grensoverschrijdend gedrag, vergeleken met 10,2% binnen respondenten zonder beperking. Binnen de groep met aantrekking tot hetzelfde gender rapporteerde 21,9% seksueel grensoverschrijdend gedrag en binnen de groep met aantrekking tot meerdere genders 21,0%, vergeleken met 10,1% binnen de groep met aantrekking tot het andere gender.

Naar geboorteland kwamen slechts beperkte verschillen voor. Binnen in Nederland geboren rapporteerde 11,1% seksueel grensoverschrijdend gedrag, vergeleken met 17,5% binnen elders geboren.

Tenslotte werd door team- en combinatiesporters, sporters uit sporttakken met lichaamsomhullende sportkleding en sporters uit gewichtsgevoelige sporttakken meer seksueel grensoverschrijdend gedrag gerapporteerd.

De volledige socio-demografische beschrijving van de mensen die geen en wel seksueel grensoverschrijdend gedrag hebben ervaren in het sportseizoen 2024-2025 kun je terugvinden in Tabel 19.

Tabel 19: Socio-demografische beschrijving - Seksueel grensoverschrijdend gedrag

		Geen SGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)		SGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)	
		n	%	n	%
Totaal		999	88.4	131	11.6
Geslacht	Man	531	91.2	51	8.8
	Vrouw	468	85.4	80	14.6
Leeftijd	16-25	143	81.2	33	18.8
	26-39	242	82.3	52	17.7
	40-64	373	91.2	36	8.8
	65-80	229	95.8	10	4.2
	81+	12	100.0	0	0.0
Hoogst gevolgde opleiding	Laag	140	92.7	11	7.3
	Midden	325	89.3	39	10.7
	Hoog	534	86.8	81	13.2
Regio	Noord	136	87.7	19	12.3
	Oost	227	89.0	28	11.0
	West	393	87.9	54	12.1
	Zuid	243	89.0	30	11.0

		Geen SGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)		SGOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025)	
		n	%	n	%
Totaal		999	88.4	131	11.6
Lichamelijke, zintuigelijke, mentale of psychische beperking (Missing <i>n</i> = 23)	Ja	109	81.3	25	18.7
	Nee	874	89.8	99	10.2
Seksuele oriëntatie (Missing <i>n</i> = 40)	Tot mensen van een ander gender/geslacht dan ik	852	89.9	96	10.1
	Tot mensen van hetzelfde gender/geslacht als ik	50	78.1	14	21.9
	Tot mensen van verschillende genders/beide geslachten	49	79.0	13	21.0
	Ik weet het niet, twijfel nog	12	75.0	4	25.0
Geboorteland (Missing <i>n</i> = 23)	Nederland	914	89.0	113	11.0
	Anders	66	82.5	14	17.5
Geboorteland Vader (Missing <i>n</i> = 76)	Nederland	861	88.4	113	11.6
	Anders	71	88.8	9	11.2
Geboorteland Moeder (Missing <i>n</i> = 69)	Nederland	854	88.8	108	11.2
	Anders	85	85.9	14	14.1
Type sport (Missing <i>n</i> = 15)	Individuele sport	736	89.4	87	10.6
	Teamsport	212	85.5	36	14.5
	Combinatie	37	84.1	7	15.9
Type sportkleding (Missing <i>n</i> = 15)	Niet-onthullend	646	90.2	70	9.8
	Lichaamsonthullend	339	85.0	60	15.0
Gewichtsgevoeligheid van de sport (Missing <i>n</i> = 15)	Minder gewichtsgevoelig	668	89.7	77	10.3
	Meer gewichtsgevoelig	317	85.7	53	14.3

3.4.3 Jaarprevalentie verbaal, non-verbaal en contact grensoverschrijdend gedrag

De ervaringen met grensoverschrijdend gedrag werden ook op een andere manier gegroepeerd in drie categorieën: verbaal grensoverschrijdend gedrag (uitsluitend verbale ervaringen, zoals uitschelden, beledigen, bedreigen), non-verbaal grensoverschrijdend gedrag (ervaringen zonder verbaal geweld of fysiek contact, zoals buitensluiten, negeren, medische zorg onthouden, isoleren, ongepast aanstaren) en contact grensoverschrijdend gedrag (ervaringen met fysiek contact, zoals fysieke agressie en seksuele aanrakingen)¹².

Tabel 20 toont het aantal ervaringen met verbaal, non-verbaal en contact grensoverschrijdend gedrag in het afgelopen sportseizoen 2024–2025. De resultaten geven aan dat 26,0% van de respondenten minstens één ervaring met verbaal grensoverschrijdend gedrag rapporteerde, 17,1% met non-verbaal grensoverschrijdend gedrag en 18,0% met contact grensoverschrijdend gedrag.

Tabel 20: Jaarprevalentie ervaringen met verbaal, non-verbaal en contact grensoverschrijdend gedrag

	Ervaren in het afgelopen sportseizoen (2024-2025)	
	N = 1130	
	n	%
Verbaal grensoverschrijdend gedrag	294	26.0
Non-verbaal grensoverschrijdend gedrag	193	17.1
Contact grensoverschrijdend gedrag	203	18.0

Daarnaast is verdiepend gekeken naar welke vormen van verbaal, non-verbaal en contact grensoverschrijdend gedrag per type zijn gerapporteerd. Tabel 21 laat zien dat 22,9% van de respondenten verbaal psychisch grensoverschrijdend gedrag en 13,4% non-verbaal psychisch grensoverschrijdend gedrag rapporteerde. Daarnaast rapporteerde 11,0% verbaal seksueel grensoverschrijdend gedrag, 7,7% non-verbaal, en 6,4% contact seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Tabel 21: Jaarprevalentie ervaringen met verbaal, non-verbaal en contact grensoverschrijdend gedrag, per type

	PGOG n=299		FGOG n=189		IGOG n=84		SGOG n=131	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Verbaal grensoverschrijdend gedrag	259	22.9	/	/	/	/	124	11.0
Non-verbaal grensoverschrijdend gedrag	151	13.4	/	/	84	7.4	87	7.7
Contact grensoverschrijdend gedrag	/	/	189	16.7	/	/	72	6.4

¹² Deze indeling is gebaseerd op een pragmatische groepering van de bevroegde items, met als doel de resultaten op een overzichtelijke manier te presenteren. De categorieën vormen geen gevalideerde typologie en zijn niet bedoeld als sluitende of exclusieve classificatie van grensoverschrijdend gedrag. Sommige gedragingen kunnen theoretisch ook onder een andere categorie worden geplaatst. De indeling dient daarom uitsluitend ter beschrijvende en exploratieve analyse.

3.4.4 Verschillen in ervaren sportveiligheid naar ervaring met grensoverschrijdend gedrag

3.4.4.1 Verschillen in ervaren veiligheid binnen de sportomgeving

Respondenten die grensoverschrijdend gedrag hebben ervaren, rapporteerden een significant lagere ervaren veiligheid in de sportomgeving dan respondenten die geen ervaring met grensoverschrijdend gedrag hebben meegemaakt. Dit verschil was significant voor alle onderzochte aspecten van sportveiligheid.

Zo voelden respondenten met ervaringen van grensoverschrijdend gedrag zich significant minder veilig binnen de sportvereniging en minder welkom en gewaardeerd, ongeacht afkomst, gender, seksuele oriëntatie of beperking. Daarnaast gaven zij significant minder vaak aan dat zij zich fysiek veilig voelden tijdens het sporten en dat zij voldoende werden ondersteund in hun fysieke gezondheid.

Tot slot rapporteerden zij ook significant minder vaak dat zij met respect en eerlijk werden behandeld door coaches, begeleiders en medesporters, en dat zij vrij waren om fouten te maken en hun mening te uiten zonder angst voor negatieve gevolgen. Tegelijkertijd lagen de gemiddelde scores op alle aspecten rond de waarde 4 (meestal), wat aangeeft dat respondenten zich over het algemeen wel veilig voelen in de sportomgeving, ondanks de significante verschillen tussen de groepen.

Tabel 22: Verschillen in ervaren veiligheid binnen de sportomgeving

In hoeverre voelde jij je tijdens het afgelopen sportseizoen...	Geen GOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025) <i>n</i> = 717		GOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025) <i>n</i> = 413		Significante verschillen per geslacht, gebaseerd op T-toets
	M	SD	M	SD	
veilig in de sportvereniging?	4.86	0.47	4.56	0.62	$t(683.59) = 8.77$, $p < 0.001$
welkom en gewaardeerd, ongeacht afkomst, gender, seksuele oriëntatie of beperking (inclusieve sportomgeving)?	4.87	0.40	4.53	0.72	$t(561.33) = 8.90$, $p < 0.001$
fysiek veilig wanneer je deelnam aan je sport?	4.86	0.46	4.50	0.70	$t(621.84) = 9.53$, $p < 0.001$
gerespecteerd en eerlijk behandeld door coaches, begeleiders en medesporters?	4.81	0.46	4.31	0.72	$t(609.80) = 12.58$, $p < 0.001$
vrij om fouten te maken, je mening te delen en jezelf te zijn zonder angst voor negatieve gevolgen?	4.75	0.56	4.26	0.75	$t(680.31) = 11.50$, $p < 0.001$
voldoende ondersteund in jouw fysieke gezondheid?	4.64	0.68	4.14	0.92	$t(677.89) = 9.71$, $p < 0.001$

3.4.4.2 Verschillen in gerapporteerde positieve aspecten binnen de sportomgeving

Respondenten konden maximaal drie positieve aspecten van de sportomgeving selecteren. Binnen deze geselecteerde aspecten is onderzocht of er verschillen bestaan tussen respondenten die in het afgelopen jaar geen ervaring met grensoverschrijdend gedrag hebben gerapporteerd en respondenten die dit wel hebben gedaan.

Tabel 23 laat zien dat respondenten zonder ervaring met grensoverschrijdend gedrag over het algemeen iets vaker positieve aspecten rapporteren dan respondenten met een ervaring met grensoverschrijdend gedrag. Met name de sfeer (62,3% vs. 52,5%), het zich welkom voelen (56,1% vs. 52,8%), eerlijke en gelijke behandeling (44,5% vs. 32,9%) en respectvolle behandeling door trainers (36,1% vs. 33,2%) worden vaker genoemd door de groep zonder ervaring met grensoverschrijdend gedrag.

Daarentegen rapporteren respondenten met een ervaring met grensoverschrijdend gedrag iets vaker de aanwezigheid van formele veiligheidsmaatregelen, zoals een vertrouwenscontactpersoon (18,6% vs. 10,0%), een gedragscode (14,3%–16,9% vs. 9,9%–15,1%), een VOG-verplichting voor trainers (11,6% vs. 4,9%) en de mogelijkheid om ergens terecht te kunnen bij onveiligheid (10,7% vs. 4,6%).

Tabel 23: Verschillen in gerapporteerde positieve aspecten binnen de sportomgeving

	Geen GOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025) <i>n</i> = 717		GOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025) <i>n</i> = 413	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
De sfeer is positief en motiverend	447	62.3	217	52.5
Ik voel me welkom in het team/de club	402	56.1	218	52.8
Iedereen wordt eerlijk en gelijk behandeld	319	44.5	136	32.9
Trainers/coaches behandelen iedereen met respect	259	36.1	137	33.2
Er wordt rekening gehouden met mijn fysieke gezondheid en welzijn	148	20.6	70	16.9
De club heeft een gedragscode met duidelijke regels over gedrag en grenzen	108	15.1	70	16.9
Er is een vertrouwenscontactpersoon	72	10.0	77	18.6
De club heeft een gedragscode	71	9.9	59	14.3
Trainers moeten een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) kunnen tonen	35	4.9	48	11.6
Je kan ergens terecht als je je onveilig voelt	33	4.6	44	10.7
Trainers hebben een scholing gehad over veilig sportklimaat	38	5.3	27	6.5

3.4.4.3 Verschillen in gerapporteerde verbeterpunten binnen de sportomgeving

Respondenten konden maximaal drie verbeterpunten van de sportomgeving aangeven. Binnen deze geselecteerde aspecten is onderzocht of er verschillen bestaan tussen respondenten die in het afgelopen jaar geen ervaring met grensoverschrijdend gedrag hebben gerapporteerd en respondenten die dit wel hebben gedaan.

Uit de resultaten (Tabel 24) blijkt dat respondenten zonder ervaringen met grensoverschrijdend gedrag aanzienlijk vaker aangeven geen verbeterpunten te zien (67,4%) dan respondenten met ervaringen met grensoverschrijdend gedrag (29,1%).

Respondenten met ervaringen met grensoverschrijdend gedrag noemen daarentegen op alle specifieke verbeterpunten hogere percentages. Vooral het verduidelijken van meldprocedures (17,4% vs. 5,9%), het zichtbaar maken of aanstellen van een vertrouwenscontactpersoon (16,7% vs. 7,0%) en

meer openheid over (on)gewenst gedrag (16,5% vs. 4,7%) worden relatief vaker genoemd door deze groep. Ook meer aandacht voor mentale gezondheid (13,3% vs. 3,9%), betere handhaving van regels (12,6% vs. 3,3%) en duidelijkere regels over gedrag en grenzen (12,8% vs. 5,7%) worden duidelijk vaker gerapporteerd door respondenten met ervaringen met grensoverschrijdend gedrag.

Tabel 24: Verschillen in gerapporteerde verbeterpunten binnen de sportomgeving

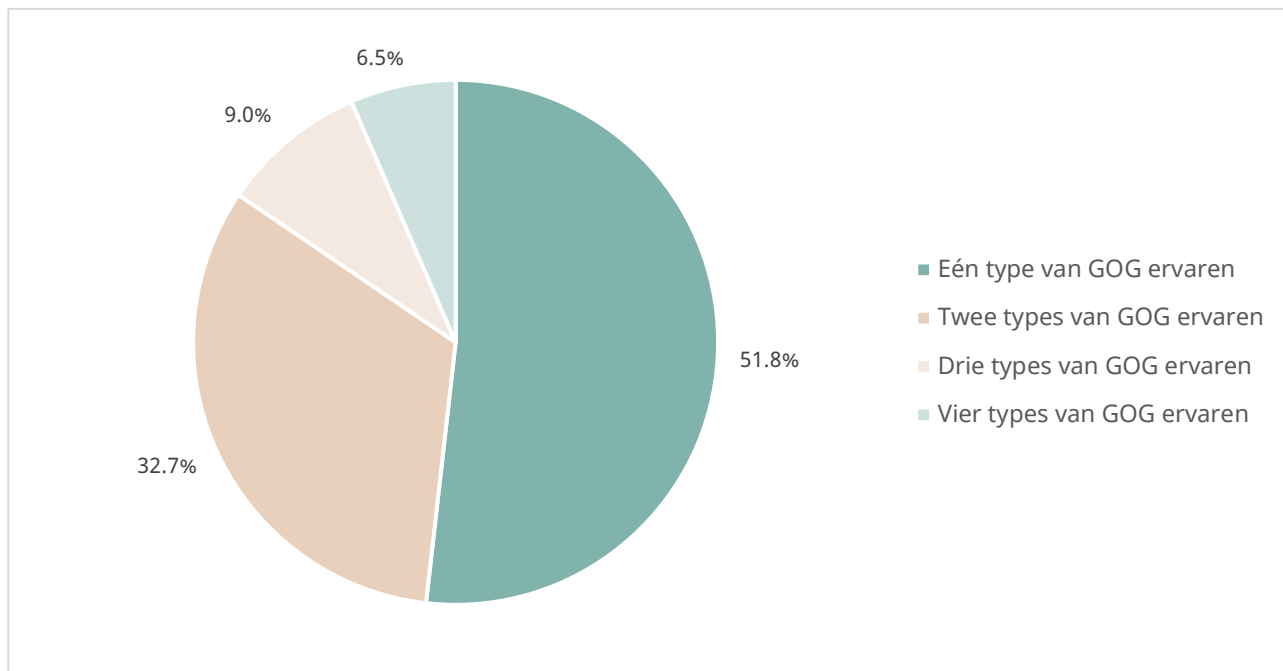
	Geen GOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025) <i>n</i> = 717		GOG ervaren in het afgelopen jaar (2024-2025) <i>n</i> = 413	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Ik zie op dit gebied geen verbeterpunten in mijn sportvereniging	483	67.4	120	29.1
Aanstellen of zichtbaarder maken van een VCP	50	7.0	69	16.7
Duidelijkere procedures om problemen te melden	42	5.9	72	17.4
Meer openheid over wat (on)gewenst gedrag is	34	4.7	68	16.5
Duidelijkere regels over gedrag en grenzen	41	5.7	53	12.8
Meer aandacht voor mentale gezondheid en welzijn	28	3.9	55	13.3
Betere handhaving bij overtredingen van regels/normen	24	3.3	52	12.6
Betere communicatie van coaches en begeleiders	20	2.8	40	9.7
Meer inspraak voor sporters	23	3.2	32	7.7
Betere opleiding van coaches en begeleiders	17	2.4	33	8.0
Meer aandacht van het bestuur voor het thema	20	2.8	28	6.8
Meer inclusie en respect voor verschillen	14	2.0	34	8.2
Beter toezicht op trainingen of wedstrijden	15	2.1	26	6.3
Strenger of consistentere gebruik van VOG's bij vrijwilligers	12	1.7	22	5.3

3.5 BESCHRIJVING VAN MEEST IMPACTVOLLE ERVARING MET GRENSOverschrijdend GEDRAG

3.5.1 Type grensoverschrijdend gedrag van meest impactvolle ervaring

Binnen de groep van 413 respondenten die in het sportseizoen 2024–2025 ten minste één ervaring met grensoverschrijdend gedrag rapporteerden, blijkt dat de meerderheid één vorm van grensoverschrijdend gedrag heeft ervaren (51,8%), terwijl de overige respondenten aangaven met meerdere types te maken te hebben gehad (Figuur 8).

Figuur 8: Aantal ervaren types van grensoverschrijdend gedrag bij respondenten met ten minste één ervaring

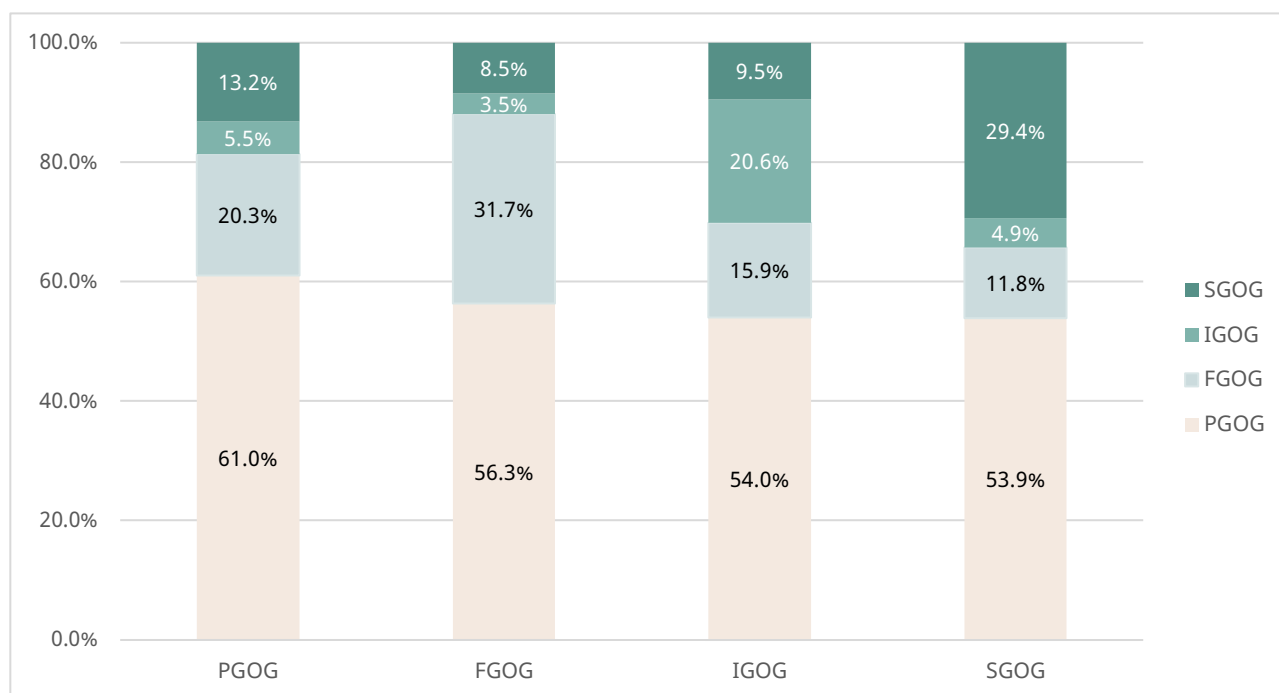

Respondenten die meerdere ervaringen met grensoverschrijdend gedrag rapporteerden, werd gevraagd welke van deze ervaringen zij als het meest impactvol beschouwden. Met betrekking tot deze meest impactvolle ervaring werden daarna verdiepende vervolgvragen gesteld.

In totaal, van de 413 respondenten die in het sportseizoen 2024–2025 ten minste één ervaring met grensoverschrijdend gedrag rapporteerden, duidde 228 (20,2%) psychisch grensoverschrijdend gedrag aan als meest impactvolle ervaring. Daarnaast benoemde 92 respondenten (8,1%) fysiek grensoverschrijdend gedrag, 34 respondenten (3,0%) instrumenteel grensoverschrijdend gedrag en 59 respondenten (5,2%) seksueel grensoverschrijdend gedrag als meest impactvol.

Om beter zicht te krijgen op de relatieve impact van de verschillende types grensoverschrijdend gedrag, werd een subanalyse uitgevoerd bij respondenten die meer dan één type grensoverschrijdend gedrag ($n=200$) hebben ervaren. Figuur 9 toont, voor respondenten die meerdere types van grensoverschrijdend gedrag hebben ervaren, welk type zij aanduiden als meest impactvol. Wanneer uitsluitend gekeken wordt naar respondenten die meer dan één vorm van grensoverschrijdend gedrag hebben ervaren, blijkt dat psychisch grensoverschrijdend gedrag in alle groepen het vaakst wordt genoemd als meest impactvolle ervaring.

Figuur 9: Type grensoverschrijdend gedrag van meest impactvolle ervaring voor respondenten die meer dan één type rapporteerden

3.5.2 Plegers van meest impactvolle ervaring

3.5.2.1 Aantal pleger(s)

De meeste respondenten gaven aan dat hun meest impactvolle ervaring met grensoverschrijdend gedrag werd vertoond door één pleger (69,7%). Slechts 27,6% gaf aan dat er sprake was van meerdere plegers (Zie Tabel 26). Er werd geen significant verschil gevonden tussen de hoeveelheid plegers en het type grensoverschrijdend gedrag ervaring, $\chi^2(3) = 3,10$, $p = 0,377$.

Tabel 25: Aantal plegers van meest impactvolle ervaring, per type

	Totaal		PGOG		FGOG		IGOG		SGOG	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Eén	288	69.7	152	66.7	67	72.8	24	70.6	45	76.3
Meerdere	114	27.6	71	31.1	22	23.9	8	23.5	13	22.0

*Missing $n = 11$

3.5.2.2 Type pleger

Bij de meest impactvolle ervaringen met grensoverschrijdend gedrag wordt het gedrag het vaakst toegeschreven aan één of meerdere medesporters (75,5%). Er werd hier een significante samenhang gevonden tussen type grensoverschrijdend gedrag en het al dan niet toeschrijven van een medesporter als pleger. Post-hoc analyses op basis van de ongestandaardiseerde residuen, met toepassing van een Bonferroni correctie ($\alpha = 0,05/8 = 0,006$), toonden aan dat binnen fysiek grensoverschrijdend gedrag medesporters significant vaker als pleger werden gerapporteerd (adj. residu = -4,0).

Trainers en coaches worden minder vaak genoemd (13,3% totaal), maar significant relatief vaker binnen instrumenteel grensoverschrijdend gedrag (41,2%; adj. residu = 5,0) en binnen seksueel grensoverschrijdend gedrag (16,9%; adj. residu = 0,9). Andere personen op de club worden zelden aangewezen (7,5% totaal). Toeschouwers (3,6%), de eigen ouders (1,5%) en onbekende daders (0,7%) worden slechts incidenteel genoemd en hiervoor zijn er geen significantietoetsingen uitgevoerd. Bekijk Tabel 27 voor de gehele verdeling van type pleger(s) per grensoverschrijdend gedrag.

Tabel 26: Type pleger(s) van meest impactvolle ervaring, per type

	Totaal N = 413		PGOG n = 228		FGOG n = 92		IGOG n = 34		SGOG n = 59		Significante verschillen per type GOG, gebaseerd op Chi-Kwadraat
	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Eén of meerdere sporters	312	75.5	173	75.9	84	91.3	16	47.1	39	66.1	$\chi^2(3) = 30.16, p = 0.000$
Eén of meerdere trainers of coaches	55	13.3	31	13.6	0	0.0	14	41.2	10	16.9	$\chi^2(3) = 37.68, p = 0.000$
Eén of meerdere andere personen op de club	31	7.5	20	8.8	1	1.1	5	14.7	5	8.5	/**
Toeschouwers	15	3.6	9	3.9	3	3.3	0	0.0	3	5.1	/**
Eén of beide van mijn ouders	6	1.5	4	1.8	1	1.1	1	2.9	0	0.0	/**
Onbekend	3	0.7	1	0.4	1	1.1	1	2.9	0	0.0	/**
Anders	3	0.7	0	0.0	0	0.0	0	0.0	3	5.1	/**

* Meerdere categorieën konden hier worden aangeduid.

** Geen significantietoetsing mogelijk omwille van schending assumptie te lage verwachte frequenties

3.5.2.3 Geslacht van pleger(s)

Tabel 28 geeft de verdeling van het geslacht van de pleger(s) van het meest impactvolle grensoverschrijdend gedrag. Over alle types van grensoverschrijdend gedrag heen, werd een mannelijke pleger het vaakst gerapporteerd (68,0%) en dit aandeel was het grootst bij seksueel grensoverschrijdend gedrag (89,9%). Omwille van de schending van de assumpties, is er geen significantietoetsing gebeurt om te kijken of er verschillen zijn.

Tabel 27: Geslacht van pleger(s) van meest impactvolle ervaring, per type

	Totaal N = 405*		PGOG n = 224		FGOG n = 89		IGOG n = 33		SGOG n = 59	
	N	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannelijk	281	68.0	145	63.6	62	67.4	21	61.8	53	89.8
Vrouwelijk	89	21.5	51	22.4	24	26.1	9	26.5	5	8.5
Beide	29	7.0	25	11.0	2	2.2	2	5.9	0	0.0
Onbekend	6	1.5	3	1.3	1	1.1	1	2.9	1	1.7

*Missing n = 8

3.5.3 Plaats en context van meest impactvolle ervaring

3.5.3.1 Type locatie

De meest impactvolle ervaring met grensoverschrijdend gedrag vond volgens de meerderheid van de respondenten plaats op de sportlocatie zelf (72,4%), gevolgd door andere locaties binnen de sportvereniging (15,0%). Er werd voor beide locaties een significante samenhang gevonden met type grensoverschrijdend gedrag. Post-hoc analyses op basis van de ongestandaardiseerde residuen, met toepassing van een Bonferroni correctie ($\alpha = 0,05/8 = 0,006$), toonden aan dat binnen fysiek grensoverschrijdend gedrag de sportvereniging significant vaker als locatie werd toegeschreven (adj. residu= 3,0), terwijl binnen seksueel grensoverschrijdend gedrag de sportclub significant minder vaak werden gerapporteerd (adj. residu = -3,1). Voor andere locaties op de sportclub vonden we het omgekeerde, namelijk binnen fysiek grensoverschrijdend gedrag werden overige plekken binnen de sportclub minder vaak gerapporteerd (adj. residu = -3,3), terwijl binnen seksueel grensoverschrijdend gedrag overige locaties op de sportclub vaker werden gerapporteerd (adj. residu = -3,6)

Daarnaast werden andere locaties in minimale mate gerapporteerd: online privécommunicatie (7,3%), de kleedkamer (5,8%), locaties buiten de sportvereniging (4,6%) en online publieke communicatie (2,4%). De volledige verdeling staat in Tabel 29.

Deze bevindingen beschrijven de context van impactvolle ervaringen, maar laten geen conclusies toe over de frequentie of het risico van grensoverschrijdend gedrag per locatie.

Tabel 28: Type locatie van meest impactvolle ervaring, per type

	Totaal N = 413		PGOG n = 228		FGOG n = 92		IGOG n = 34		SGOG n = 59		Significante verschillen per type grensoverschrijdend gedrag, gebaseerd op Chi-Kwadraat
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Sportlocatie	299	72.4	169	74.1	78	84.8	19	55.9	33	55.9	$\chi^2(3) = 20.05$, p = 0.000
Overige clublocatie	62	15.0	32	14.0	4	4.3	8	23.5	18	30.5	$\chi^2(3) = 21.41$, p = 0.000
Online communicatie (privé)	30	7.3	19	8.3	0	0.0	6	17.6	5	8.5	/*
Kleedkamer	24	5.8	15	6.6	2	2.2	3	8.8	4	6.8	/*
Buiten sportvereniging	19	4.6	8	3.5	4	4.3	4	11.8	3	5.1	/*
Online communicatie (publiek)	10	2.4	5	2.2	1	1.1	2	5.9	2	3.4	/*
Andere locatie	2	0.5	1	0.4	0	0.0	0	0.0	1	1.7	/*

* Geen significantietoetsing mogelijk omwille van schending assumptie te lage verwachte frequenties

3.5.3.2 Bijzondere context

Over het algemeen vond de meest impactvolle ervaring met grensoverschrijdend gedrag niet plaats in een specifieke of uitzonderlijke context. Wanneer wel sprake was van bijzondere omstandigheden, gebeurde dit het vaakst tijdens een trainingskamp of toernooi (13,6%), gevolgd door feestelijke of informele teammomenten zoals een feest, borrel of teamuitje (8,5%). In een kleiner aantal gevallen vond het plaats in de context van een ontgroeningsritueel (1,7%). Er werden geen significante verschillen gevonden per type grensoverschrijdend gedrag, zie Tabel 30.

Hoewel er geen statistisch significante verschillen werden vastgesteld tussen de verschillende types grensoverschrijdend gedrag, valt op dat seksueel grensoverschrijdend gedrag relatief vaker werd gerapporteerd in de context van feestelijke of informele teamactiviteiten (16,9%) dan andere types grensoverschrijdend gedrag. Dit wijst op een mogelijke tendens waarbij seksueel grensoverschrijdend gedrag zich vaker manifesteert in minder gestructureerde en informele sportcontexten, waar toezicht en duidelijke grenzen mogelijk minder aanwezig zijn. Deze bevinding dient voorzichtig te worden geïnterpreteerd, maar sluit aan bij eerdere aanwijzingen dat context en setting een rol kunnen spelen in het ontstaan van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Tabel 29: Bijzondere context van meest impactvolle ervaring, per type

	Totaal N = 413		PGOG n = 228		FGOG n = 92		IGOG n = 34		SGOG n = 59		Significante verschillen per type GG
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Tijdens een trainingskamp of toernooi	56	13.6	32	14.0	13	14.1	5	14.7	6	10.2	$\chi^2(3) = 0.69$, p = 0.876
Feest, op stap, borrel, teamuitje	35	8.5	18	7.9	4	4.3	3	8.8	10	16.9	$\chi^2(3) = 7.59$, p = 0.055
Ontgroeningsritueel	7	1.7	6	2.6	0	0.0	0	0.0	1	1.7	*

* Geen significantietoetsing mogelijk omwille van schending assumptie te lage verwachte frequenties

3.5.4 Meldingsbereidheid

De meerderheid van de respondenten die in het sportseizoen 2024-2025 grensoverschrijdend gedrag heeft meegemaakt, gaven aan dit niet te hebben gemeld en dit ook niet wensen te melden (55,6%). Een kleine 20,0% gaf aan dit niet te hebben gemeld maar wellicht nog te willen doen. Slechts 18,8% gaf aan het wel te hebben gemeld. Er zijn geen significante verschillen gevonden per type grensoverschrijdend gedrag, $\chi^2(9) = 11,18$, $P = 0,264$. De volledige resultaten kun je raadplegen in Tabel 30.

Tabel 30: Meldingsbereidheid, per type

	Totaal N = 406*		PGOG n = 224		FGOG n = 90		IGOG n = 33		SGOG n = 59	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Nee, ik wens dit niet te melden	226	55.6	115	51.3	52	57.8	22	66.7	37	62.7
Nee/Nog niet	83	20.5	47	21.1	17	18.9	6	18.2	13	22
Ja	76	18.8	49	22.0	16	17.8	2	6.1	9	15.3
Zeg ik liever niet	21	5.2	13	5.8	5	5.6	3	9.1	0	0

*Missing n = 8

3.5.4.1 Meest impactvolle ervaring is gemeld: Meldpunt en tevredenheid over opvolging

Van de 413 respondenten die aangaven een meest impactvolle ervaring met grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt, rapporteerden 76 personen dat zij deze ervaring ook hebben gemeld.

De meerderheid van deze meldingen werd gedaan bij iemand binnen de sportvereniging (72,4%), gevolgd door iemand uit de privéomgeving, zoals familie, vrienden of medesporters (40,8%). Een kleiner deel van de respondenten meldde de ervaring bij de sportbond (10,5%) of elders. Geen van de

respondenten gaf aan die ervaring te hebben gemeld bij het Centrum Veilige Sport Nederland (zie Tabel 31). Er werden geen betekenisvolle verschillen gevonden naargelang het type grensoverschrijdend gedrag.

Tabel 31: Meldpunt of -persoon, per type

	Totaal N = 76		PGOG n = 49		FGOG n = 16		IGOG n = 2		SGOG n = 9	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Iemand op de sportvereniging	55	72.4	35	71.4	10	62.5	2	100	8	88.9
Iemand in mijn privé omgeving	31	40.8	19	38.8	6	37.5	1	50	5	55.6
Bij de sportbond	8	10.5	5	10.2	2	12.5	1	50	0	0.0
Anders	6	7.9	4	8.2	2	12.5	0	0.0	0	0.0
Politie	1	1.3	0	0.0	1	6.3	0	0.0	0	0.0
Zeg ik liever niet	1	1.3	1	2.0	0.0	0.0	0	0.0	0	0.0
Centrum Veilig Sport Nederland (CVSN)	0	0.0	0	0.0	0.0	0.0	0	0.0	0	0.0
Dopingautoriteit	0	0.0	0	0.0	0.0	0.0	0	0.0	0	0.0
Instituut Sportrechtspraak	0	0.0	0	0.0	0.0	0.0	0	0.0	0	0.0

Respondenten die een melding deden, gaven vervolgens aan hoe tevreden zij waren over de ontvangen hulp of opvolging. Op een vijfpuntsschaal lag de gemiddelde tevredenheid op $M = 3,4$ ($SD = 1,0$), wat wijst op een overwegend neutrale tot licht positieve beoordeling van de geboden ondersteuning.

3.5.4.2 Bereidheid tot contact met de sportbond en/of het Centrum Veilige Sport Nederland

Aan de respondenten die hun ervaring hebben gemeld, maar niet aan de sportbond of het Centrum Veilig Sport Nederland (CVSN) is gevraagd of ze hebben overwogen om deze instanties te contacteren (Tabel 32). De overgrote meerderheid van de respondenten die een melding hebben gedaan geven aan niet overwogen te hebben om de sportbond en/of het CVSN te contacteren (95,6%).

Tabel 32: Overweging om de sportbond en/of het CVSN te contacteren, per type

	Totaal N = 68*		PGOG n = 44		FGOG n = 14		IGOG n = 1		SGOG n = 9	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Nee	65	95.6	41	92.3	14	100	1	100	9	100
Ja, ik heb overwogen om contact op te nemen met mijn sportbond	2	2.9	2	4.5	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Ja, ik heb overwogen om contact op te nemen met mijn sportbond én CVSN	1	1.5	1	2.3	0	0.0	0	0.0	0	0.0

* Missing n = 8

3.5.4.3 Motieven om niet te melden

De meest genoemde reden om de meest impactvolle ervaring met grensoverschrijdend gedrag niet te melden (Tabel 33), was dat sporters hun ervaring **niet ernstig genoeg** vonden. In totaal gaf 73,3% van de respondenten deze reden aan. Andere redenen werden door een veel kleinere groep respondenten genoemd. Zo gaf ongeveer 6,2% aan niet bekend te zijn met een meldpunt of bang te zijn voor de gevolgen van een melding voor henzelf. Daarnaast rapporteerde 10,4% een andere reden en gaf 4,5% aan onvoldoende vertrouwen te hebben in de bestaande meldpunten binnen de sport. Slechts een zeer klein aandeel van de respondenten gaf aan te vrezen voor de gevolgen van een melding voor anderen of onvoldoende vertrouwen te hebben in meldpunten buiten de sport (3,9%).

Tabel 33: Motieven om meest impactvolle ervaring niet te melden, per type

	Totaal N = 337		PGOG n = 179		FGOG n = 76		IGOG n = 32		SGOG n = 50		Significante verschillen per type grensoverschrijdend gedrag
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Ik vind mijn ervaring niet ernstig genoeg om ergens te melden	247	73.3	124	69.3	59	77.6	25	78.1	39	78.0	$\chi^2(3)=3.16$, p=0.368
Andere reden	35	10.4	16	8.9	9	11.8	3	9.4	7	14.0	$\chi^2(3)=1.31$, p=0.726
Ik ben bang voor de gevolgen van een melding voor mezelf	21	6.2	12	6.7	1	1.3	3	9.4	5	10.0	/*
Ik ben niet bekend met een meldpunt waar ik dit kan melden	21	6.2	11	6.1	1	1.3	2	6.3	7	14.0	/*
Ik heb onvoldoende vertrouwen in de bestaande meldpunten binnen de sport	15	4.5	9	5.0	3	3.9	1	3.1	2	4.0	/*
Ik heb onvoldoende vertrouwen in de bestaande meldpunten buiten de sport	13	3.9	8	4.5	3	3.9	0	0.0	2	4.0	/*
Ik ben bang voor de gevolgen van de melding voor anderen	13	3.9	11	6.1	1	1.3	0	0.0	1	2.0	/*

* Geen significantietoetsing mogelijk omwille van schending assumptie te lage verwachte frequenties

3.6 ERVARINGEN MET ANDERE INTEGRITEITSKWESTIES

3.6.1 Wedstrijdmanipulatie

Om na te gaan hoeveel respondenten er in het afgelopen sportseizoen (2024-2025) in aanraking zijn gekomen met wedstrijdmanipulatie, worden uitsluitend respondenten meegenomen die deelnamen aan wedstrijden ($N = 616$). De overgrote meerderheid van de respondenten die deelnam aan wedstrijden aan in het afgelopen sportseizoen (2024-2025) rapporteerde geen ervaring te hebben gehad met wedstrijdmanipulatie (78,7%) (Zie Tabel 34& Figuur 10).

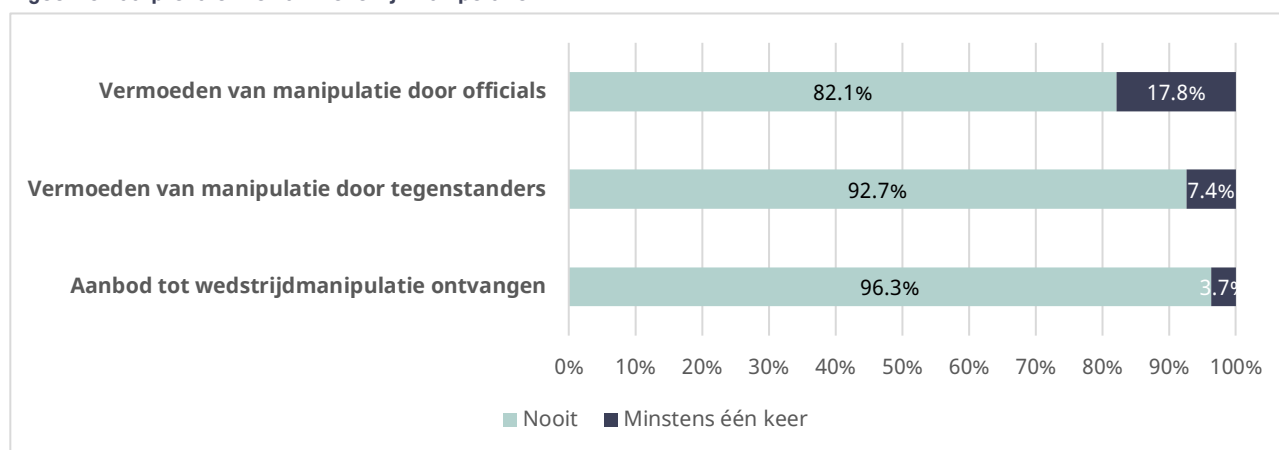
Een beperkt aandeel van de respondenten rapporteerde wel signalen of vermoedens van wedstrijdmanipulatie¹³. Zo gaf 3,7% aan in het afgelopen sportseizoen één keer of vaker een aanbod tot wedstrijdmanipulatie te hebben ontvangen. Daarnaast rapporteerde 17,8% een vermoeden dat officials of scheidsrechters probeerden de uitslag van een wedstrijd te beïnvloeden, terwijl 7,4% aangaf een vermoeden te hebben gehad van manipulatie door tegenstanders.

Tabel 34: Jaarprevalentie van wedstrijdmanipulatie

In hoeverre heb jij of je team...	Nooit		Eén keer		Regelmatig (2 t/m 5 keer)		Vaak (6 keer of vaker)	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Vermoeden van manipulatie door officials	506	82.1	55	8.9	47	7.6	8	1.3
Vermoeden van manipulatie door tegenstanders	571	92.7	33	5.4	9	1.5	3	0.5
Aanbod tot wedstrijdmanipulatie ontvangen	593	96.3	20	3.2	2	0.3	1	0.2

* $N=616$

Figuur 10: Jaarprevalentie van wedstrijdmanipulatie

* $N=616$

3.6.2 Drugs

¹³ De gerapporteerde ervaringen met wedstrijdmanipulatie omvatten zowel expliciete aanbiedingen tot manipulatie als vermoedens van beïnvloeding door officials of tegenstanders, en maken geen onderscheid tussen informele partijdigheid en ernstigere vormen van wedstrijdmanipulatie.

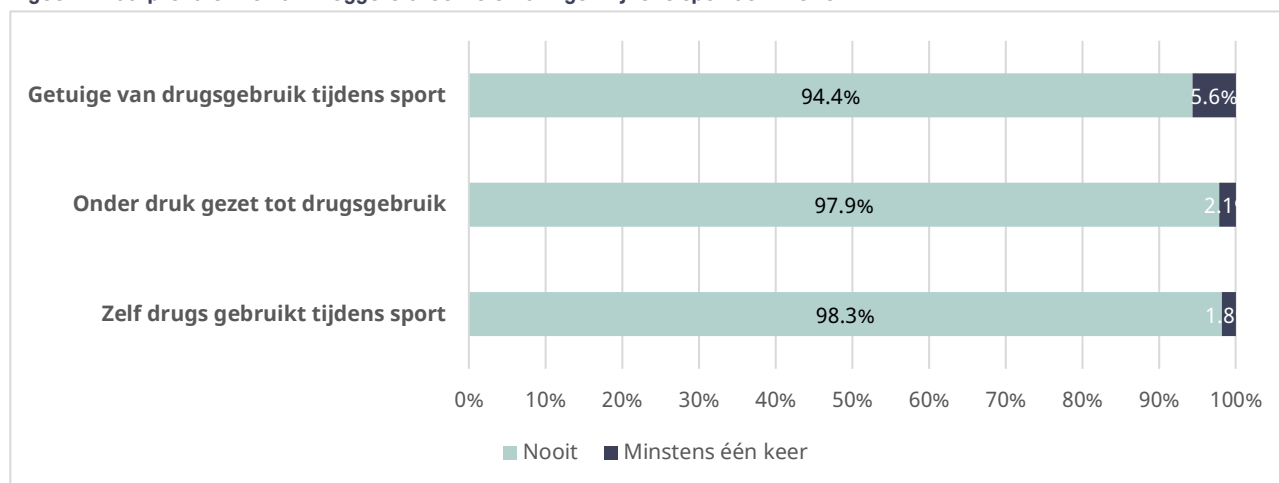
Net als bij wedstrijdmanipulatie gaf de overgrote meerderheid van de respondenten aan in het sportseizoen 2024–2025 geen ervaringen te hebben gehad met druggerelateerde incidenten (Zie Tabel 35 & Figuur 11). Zo rapporteerde 94,4% nooit getuige te zijn geweest van drugsgebruik tijdens sportactiviteiten, terwijl 98,0% aangaf nooit onder druk te zijn gezet om drugs te gebruiken en 98,3% aangaf zelf nooit drugs te hebben gebruikt in de sportcontext. Slechts een klein deel van de respondenten rapporteerde een eenmalige ervaring met druggerelateerde incidenten (1–3%), en regelmatige of veelvuldige ervaringen werden nauwelijks gerapporteerd (minder dan 1%).

Tabel 35: Jaarprevalentie van druggerelateerde ervaringen tijdens sportactiviteiten

In hoeverre heb jij of je team...	Nooit		Eén keer		Regelmatig (2 t/m 5 keer)		Vaak (6 keer of vaker)	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Getuige van drugsgebruik tijdens sport	1067	94.4	39	3.5	17	1.5	7	0.6
Onder druk gezet tot drugsgebruik	1107	98.0	12	1.1	8	0.7	3	0.3
Zelf drugs gebruikt tijdens sport	1111	98.3	12	1.1	3	0.3	4	0.4

*N=1130

Figuur 11: Jaarprevalentie van druggerelateerde ervaringen tijdens sportactiviteiten

*N=1130

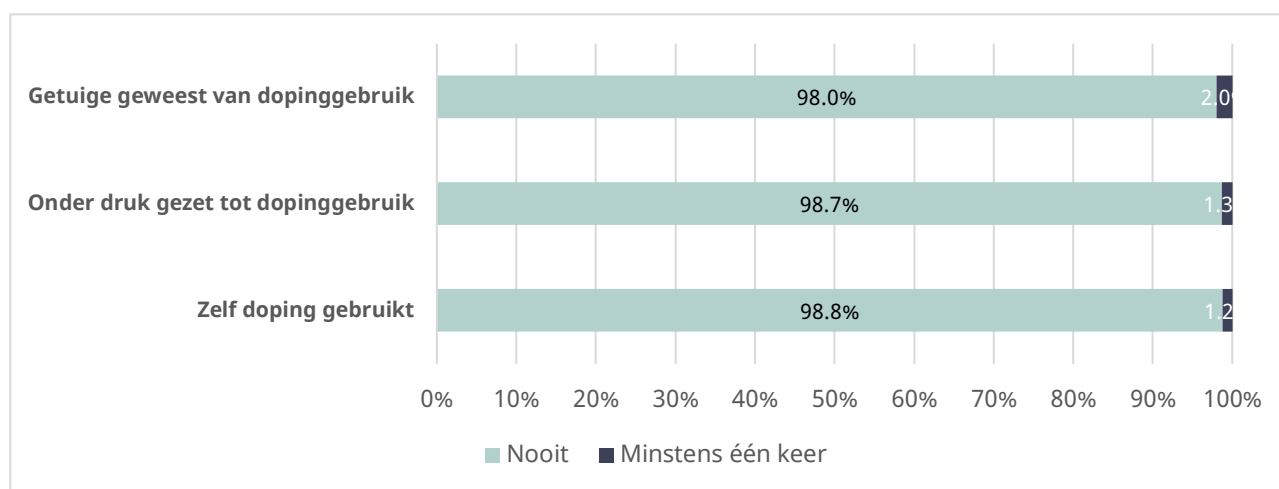
3.6.3 Doping

Tenslotte, ook voor doping gerelateerde ervaringen geldt dat deze binnen de onderzoeksgroep zeer weinig voorkomen (Zie

Tabel 36 & Figuur 12). Het overgrote deel van de respondenten heeft in het sportseizoen 2024–2025 geen enkele ervaring gehad met dopinggebruik of druk daartoe: 98% is nooit getuige geweest van dopinggebruik, 98,7% is nooit onder druk gezet om doping te gebruiken en 98,8% heeft zelf nooit doping gebruikt. Een klein deel rapporteert een eenmalige ervaring (0,3–1,2%), terwijl regelmatige of veelvuldige ervaringen vrijwel niet voorkomen (<1%).

Tabel 36: Jaarprevalentie van doping gerelateerde ervaringen tijdens sportactiviteiten

In hoeverre heb jij of je team...	Nooit		Eén keer		Regelmatig (2 t/m 5 keer)		Vaak (6 keer of vaker)	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Getuige geweest van dopinggebruik	1107	98.0	14	1.2	7	0.6	2	0.2
Onder druk gezet tot dopinggebruik	1115	98.7	5	0.4	10	0.9	0	0.0
Zelf doping gebruikt	1117	98.8	10	0.9	3	0.3	0	0.0

Figuur 12: Jaarprevalentie van doping gerelateerde ervaringen tijdens sportactiviteiten

*N=1130

3.7 VERBANDEN TUSSEN GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG EN ANDERE INTEGRITEITSKWESTIES

Om de samenhang tussen ervaringen met grensoverschrijdend gedrag en andere integriteitskwesaties te onderzoeken, werden vier afzonderlijke logistische regressiemodellen geschat, telkens met één vorm van grensoverschrijdend gedrag als afhankelijke variabele (psychisch, fysiek, instrumenteel en seksueel). In elk model werden ervaringen met wedstrijdmanipulatie, drugs en doping opgenomen als voorspellers, met geslacht als controlevariabele.

Het model voor psychisch grensoverschrijdend gedrag was significant ($\chi^2(4) = 124,75, p < 0,001$) en verklaarde 15,3% van de variantie. Ervaringen met wedstrijdmanipulatie (OR = 5,01, $p < 0,001$) en drugs (OR = 2,94, $p < 0,001$) waren significante voorspellers. Dit wijst erop dat vooral ervaringen met Wedstrijdmanipulatie en drugs samenhangen met het rapporteren van psychisch grensoverschrijdend gedrag.

Ook het model voor fysiek grensoverschrijdend gedrag was significant ($\chi^2(4) = 170,28, p < 0,001$) en verklaarde 23,5% van de variantie. Zowel wedstrijdmanipulatie (OR = 7,63, $p < 0,001$) als drugs (OR = 3,42, $p < 0,001$) bleken significante voorspellers. Doping was niet significant. Geslacht was eveneens significant (OR = 0,56, $p < 0,001$), wat betekent dat vrouwen lagere odds rapporteerden op fysiek

grensoverschrijdend gedrag dan mannen. De sterkste samenhang in dit model werd gevonden voor ervaringen met wedstrijdmanipulatie.

Voor instrumenteel grensoverschrijdend gedrag was het model significant ($\chi^2(4) = 120,00, p < 0,001$) en verklaarde 24,5% van de variantie. Alle drie de integriteitskwesaties waren significante voorspellers: drugs (OR = 6,44, $p < 0,001$), doping (OR = 5,56, $p < 0,001$) en wedstrijdmanipulatie (OR = 3,53, $p < 0,001$). Daarnaast was ook geslacht significant (OR = 3,12, $p < 0,001$), waarbij vrouwen hogere odds rapporteerden op instrumenteel grensoverschrijdend gedrag dan mannen. Dit model vertoonde de hoogste verklaarde variantie.

Het model voor seksueel grensoverschrijdend gedrag was eveneens significant ($\chi^2(4) = 102,49, p < 0,001$) en verklaarde 16,9% van de variantie. Ervaringen met doping (OR = 5,96, $p < 0,001$), drugs (OR = 3,46, $p < 0,001$) en wedstrijdmanipulatie (OR = 3,20, $p < 0,001$) waren significante voorspellers. Geslacht was eveneens significant (OR = 2,11, $p < 0,001$), waarbij vrouwen hogere odds rapporteerden op seksueel grensoverschrijdend gedrag dan mannen.

Over de vier modellen (Tabel 37) heen blijkt dat ervaringen met wedstrijdmanipulatie en drugs consistent samenhangen met meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag.

Wedstrijdmanipulatie was in alle modellen een significante voorspeller. Ervaringen met drugs waren eveneens in alle modellen significant. Doping vertoonde vooral significante samenhangen met instrumenteel en seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Geslacht was geen significante voorspeller van psychisch grensoverschrijdend gedrag, maar wel van fysiek, instrumenteel en seksueel grensoverschrijdend gedrag.

De modellen verklaarden tussen 15,0% en 25,0% van de variantie, waarbij het model voor instrumenteel grensoverschrijdend gedrag de hoogste verklaarde variantie vertoonde.

Tabel 37. Overzichtstabel samenhang met integriteitskwesaties

	PGOG	FGOG	IGOG	SGOG
Voorspellers (Odds Ratio)				
Wedstrijdmanipulatie	5.01*	7.63*	3.53*	3.20*
Drugs	2.94*	3.42*	6.44*	3.46*
Doping	2.12	1.88	5.56*	5.96*
Geslacht	0.89	0.56*	3.12*	2.11*
Modelstatistieken				
Model	$\chi^2(4) = 124,75,$ $p < 0,001$	$\chi^2(4) = 170,28,$ $p < 0,001$	$\chi^2(4) = 120,00,$ $p < 0,001$	$\chi^2(4) = 102,49,$ $p < 0,001$
Nagelkerke R ²	0.153	0.235	0.245	0.169

*Significant $p < 0,001$

4 DISCUSSIE

4.1 KERNBEVINDINGEN VAN HET ONDERZOEK

Deze jaarprevalentiemeting geeft een actueel beeld van grensoverschrijdend gedrag, ervaren veiligheid en andere integriteitskwetsies binnen de georganiseerde sport in Nederland gedurende het sportseizoen 2024–2025. Enkele kernbevindingen springen eruit.

Ten eerste rapporteerde **ruim een derde van de respondenten (36,5%) ten minste één vorm van grensoverschrijdend gedrag in het sportseizoen 2024-2025**. Daarbij bleef het niet steeds bij één type: een behoorlijke groep rapporteerde meerdere ervaringen en types binnen hetzelfde seizoen, wat wijst op cumulatie van ervaringen en het belang om grensoverschrijdend gedrag niet uitsluitend als geïsoleerde incidenten te benaderen.

Ten tweede bevestigt deze meting dat **psychisch** grensoverschrijdend gedrag de dominante categorie vormt. Verbale en relationele vormen, zoals verbaal grensoverschrijdend gedrag tijdens sportactiviteiten en uitgescholden of vernederd worden, kwamen het vaakst voor. Fysiek, seksueel en instrumenteel grensoverschrijdend gedrag werden minder vaak gerapporteerd, maar blijven substantieel aanwezig. De overlap tussen de verschillende types van grensoverschrijdend gedrag in de combinatie-analyses benadrukt bovendien dat verschillende types in de praktijk geregeld samen optreden.

Ten derde ontstaat een genuanceerd beeld wanneer de ervaringen worden geplaatst naast de beoordeling van het sportklimaat. **Respondenten gaven gemiddeld zeer hoge scores voor ervaren veiligheid, welkom voelen en inclusie**. Tegelijkertijd laten de verdiepende vragen zien dat sporters vooral het sociale klimaat als sterkte benoemen, terwijl formele en structurele veiligheidsmaatregelen, zoals zichtbare meldroutes, duidelijke gedragsregels of geschoolde begeleiding, minder vaak bij de top drie worden herkend of genoemd. Dit wijst erop dat een positief sociaal klimaat niet noodzakelijk samengaat met een sterke zichtbaarheid of verankering van formele veiligheidsstructuren. Dit kan mede verklaren waarom dergelijke structuren minder vaak spontaan worden genoemd door sporters, aangezien deze vaak minder zichtbaar zijn in het dagelijks sportgebeuren. Ook in de verbeterpunten komt deze behoefte aan structurele borging terug, met nadruk op zichtbaarheid van vertrouwenscontactpersonen, duidelijkere meldprocedures en meer openheid over gewenst en ongewenst gedrag.

De verdere opsplitsing van grensoverschrijdend gedrag in verbaal, non-verbaal en contactgedrag brengt belangrijke nuance aan in de interpretatie van de prevalentiecijfers. Verbaal grensoverschrijdend gedrag komt het meest voor, met één op de vier sporters die in het afgelopen seizoen minstens één dergelijke ervaring rapporteerde. Non-verbaal grensoverschrijdend gedrag en contactgedrag worden minder vaak gerapporteerd, maar blijven substantieel aanwezig. De cijfers tonen daarmee de brede bandbreedte van grensoverschrijdend gedrag: van ogenschijnlijk “alledaagse” verbale uitingen tot fysiek contact met duidelijke impact. Dit benadrukt het belang van een gelaagde benadering, waarin niet alleen ernstige incidenten maar ook normaliserende omgangsvormen kritisch worden bekeken.

De verschillen in ervaren veiligheid tussen sporters met en zonder ervaring met grensoverschrijdend gedrag zijn consistent. Sporters die grensoverschrijdend gedrag rapporteerden, scoren op alle dimensies lager: zij voelen zich minder veilig, minder welkom, minder gerespecteerd en minder vrij

om zichzelf te uiten. Tegelijkertijd liggen ook in deze groep de gemiddelde scores rond de waarde “meestal”, en dus niet “altijd”, wat wijst op een complex beeld. Een sportomgeving kan in algemene zin als veilig worden ervaren, terwijl individuele ervaringen toch wezenlijk verschillen. Dit benadrukt dat gemiddelde veiligheidspercepties geen volledige afspiegeling vormen van individuele kwetsbaarheid.

Opvallend is dat sporters zonder ervaringen vooral sociale aspecten benadrukken als positieve kenmerken van hun vereniging, zoals sfeer, welkom voelen en eerlijke behandeling. Sporters mét ervaringen noemen daarentegen relatief vaker formele veiligheidsmaatregelen, zoals een vertrouwenscontactpersoon, gedragscodes of VOG vereisten. Dit kan erop wijzen dat formele structuren vooral zichtbaar of betekenisvol worden wanneer men zelf een negatieve ervaring heeft gehad. Tegelijkertijd noemen sporters met ervaringen aanzienlijk vaker concrete verbeterpunten, met name rond meldprocedures, openheid over gedrag, handhaving van regels en mentale ondersteuning. Waar twee derde van de sporters zonder ervaring geen verbeterpunten ziet, geldt dat slechts voor een minderheid van degenen die wel grensoverschrijdend gedrag meemaakten.

Deze bevindingen wijzen op een belangrijk spanningsveld binnen sportverenigingen. Het algemene klimaat wordt positief beoordeeld, maar dat positieve beeld is niet uniform verdeeld. Voor een aanzienlijke minderheid van sporters is de ervaring anders. Dit pleit voor een cultuurbenadering die verder gaat dan het behouden van een positieve sfeer, en expliciet inzet op duidelijke normen, consistente handhaving en versterking van psychologische veiligheid binnen teams. Aangezien medesporters vaak als betrokkenen worden genoemd bij grensoverschrijdend gedrag, ligt hier bovendien een duidelijke opdracht voor **teamcultuur en onderlinge aanspreekbaarheid**.

We zien ook dat de **locatie en omstandigheden** van belang zijn. De sportlocatie zelf werd het vaakst genoemd als plaats van de meest impactvolle gebeurtenis, maar deze locatie verschilt per type grensoverschrijdend gedrag. Fysiek grensoverschrijdend gedrag werd relatief vaker gesitueerd op de sportlocatie zelf, terwijl instrumenteel en seksueel grensoverschrijdend gedrag relatief vaker werden geplaatst in andere clublocaties of in online communicatie. Dit benadrukt dat preventie en signalering zich niet uitsluitend mogen richten op formele sportmomenten zoals trainingen en wedstrijden, maar ook aandacht vereisen voor **informele en digitale contexten** waarin sporters met elkaar in interactie treden.

Daarnaast wijzen de resultaten erop dat bijzondere omstandigheden een relevante rol kunnen spelen. Hierbij kan gedacht worden aan sportkampen, toernooien met overnachtingen, verenigingsfeesten of andere sociale activiteiten die door of namens sportverenigingen worden georganiseerd. Dergelijke activiteiten vinden weliswaar buiten de directe context van het spel of de sportprestatie plaats, maar maken integraal deel uit van de verenigingscultuur. In deze settings kunnen factoren zoals verminderde toezichtstructuren, informele groepsdynamieken en mogelijk alcoholgebruik bijdragen aan verhoogde kwetsbaarheid. Dat dergelijke omstandigheden ook binnen meldingen bij het Centrum Veilige Sport Nederland regelmatig terugkeren¹⁴ bevestigt het belang om preventiebeleid en gedragsnormen expliciet te laten gelden voor alle verenigingsactiviteiten, ongeacht of deze plaatsvinden binnen of buiten het veld van de sportbeoefening zelf.

¹⁴ N.a.v. persoonlijke communicatie met CVS.N.

De bevinding dat meer dan de helft van de respondenten aangeeft hun meest impactvolle ervaring niet te willen melden, en dat slechts ongeveer één op vijf respondenten effectief een melding heeft gedaan, bevestigt dat **meldingsbereidheid binnen de sportcontext beperkt blijft**. Dit patroon sluit aan bij internationale literatuur waarin consequent wordt vastgesteld dat grensoverschrijdend gedrag in sport en andere sociale contexten vaak ondergerapporteerd blijft.

Opvallend is dat meldingen voornamelijk binnen de directe sportomgeving of de privéomgeving worden gedaan, terwijl formele meldkanalen zoals sportbonden of het Centrum Veilige Sport Nederland (CVSN) nauwelijks worden benut. Geen van de respondenten gaf aan zijn of haar meest impactvolle ervaring bij CVSN te hebben gemeld. Deze bevinding dient echter genuanceerd te worden geïnterpreteerd. In Nederland zijn naar schatting ongeveer vier miljoen mensen actief binnen het sportverenigingsleven, terwijl CVSN jaarlijks ongeveer 1500 dossiers registreert. Wanneer deze aantallen in verhouding worden geplaatst tot de totale populatie sporters, is het statistisch niet verrassend dat slechts een zeer klein aandeel van alle ervaringen via formele meldkanalen zichtbaar wordt.

Dit verschil tussen prevalentie in bevolkingsonderzoek en formele registraties wordt wel eens het **“ijsbergfenomeen”** genoemd: slechts een beperkt deel van de ervaringen bereikt officiële meldstructuren. Formele dossiers geven zicht op gemelde en opvolgbare casuïstiek, maar vormen geen directe afspiegeling van de totale omvang van grensoverschrijdend gedrag binnen de sport. Prevalentieonderzoek en registratiesystemen vervullen daarmee complementaire functies. Waar registraties inzicht geven in meldstromen en formele opvolging, biedt bevolkingsonderzoek zicht op de bredere, vaak minder zichtbare onderlaag van ervaringen. Tegelijkertijd tonen de bevindingen aan dat meldgedrag niet enkel kan worden begrepen als het gevolg van drempels of barrières. In tegenstelling tot wat vaak wordt verondersteld, worden factoren zoals onbekendheid met meldpunten, angst voor gevolgen of gebrek aan vertrouwen in opvolging slechts door een beperkte groep sporters genoemd.

De meest voorkomende reden om niet te melden is dat sporters hun ervaring niet ernstig genoeg achten. Dit wijst erop dat meldgedrag in belangrijke mate wordt gestuurd door de subjectieve inschatting van ernst en impact door de betrokken sporter zelf. Het uitblijven van een melding kan dus zowel wijzen op onderrapportage, als op een bewuste keuze om geen formele opvolging te zoeken. Meldingsbereidheid lijkt daarmee niet uniform, maar afhankelijk van type, ernst en context van het gedrag.

De gematigde tevredenheid over de opvolging bij degenen die wél hebben gemeld laat zien dat ondersteuning niet per definitie negatief wordt ervaren. Dit suggereert dat verdere inspanningen niet alleen gericht moeten zijn op het verlagen van drempels, maar ook op het verduidelijken van wat meldwaardig gedrag is en het versterken van herkenning en normstelling rond grensoverschrijdend gedrag binnen de sportcontext.

Een bijkomende kernbevinding betreft de gemeten ervaringen met andere integriteitsschendingen, met name wedstrijdmanipulatie en doping- en druggerelateerde incidenten in de sportcontext. De overgrote meerderheid van de respondenten rapporteerde in het sportseizoen 2024-2025 geen directe ervaringen met deze integriteitsschendingen. Tegelijkertijd gaf een beperkte minderheid aan wel signalen, vermoedens of eenmalige blootstelling te hebben ervaren, zoals een aanbod tot Wedstrijdmanipulatie of een vermoeden van beïnvloeding door officials of tegenstanders. Ook bij druggerelateerde incidenten ging het doorgaans om uitzonderingen, waarbij vooral getuige zijn van

gebruik of druk ervaren om te gebruiken zelden werd gerapporteerd en herhaalde ervaringen nauwelijks voorkwamen. Dit is een belangrijk resultaat, omdat het suggereert dat in deze populatie de meeste sporters de sportpraktijk niet associëren met structureel middelengebruik of druk daartoe.

Voor wedstrijdmanipulatie ontstaat een genuanceerder beeld. Hoewel expliciete benaderingen om wedstrijden te manipuleren zeldzaam zijn, rapporteert een aanzienlijk groter aandeel respondenten vermoedens van beïnvloeding, met name door officials of scheidsrechters. Dit verschil is betekenisvol en vraagt om een zorgvuldige interpretatie. De items rond "vermoeden" kunnen uiteenlopende situaties omvatten, variërend van ervaren partijdigheid, twijfel aan neutraliteit, of frustratie over arbitrage, tot een vermoeden van bewuste manipulatie. De resultaten laten daarom niet toe om conclusies te trekken over georganiseerde, financieel gemotiveerde wedstrijdmanipulatie, maar geven wel inzicht in hoe vaak sporters signalen of twijfels ervaren rond eerlijk verloop van wedstrijden.

Ook wanneer het om vermoedens gaat, is dit relevant voor sportintegriteit. Twijfel aan de eerlijkheid van competitie kan het vertrouwen in de sport aantasten en de bereidheid om grenzen te respecteren of misstanden te bespreken beïnvloeden. Deze bevinding suggereert dat niet alleen feitelijke incidenten, maar ook percepties van integriteit een rol spelen in hoe sporters de sportomgeving ervaren en ermee omgaan.

Tegelijkertijd moet benadrukt worden dat deze cijfers een momentopname zijn binnen een niet volledig representatieve steekproef. De lage aantallen bij drugs en doping maken bovendien duidelijk dat vervolgonderzoek, bij voorkeur met grotere steekproeven of meer gerichte designs, nodig is om patronen per sportcontext of competitieniveau beter te kunnen duiden. Niettemin bieden de huidige bevindingen een eerste empirisch vertrekpunt om integriteitskwesaties breder te monitoren naast sociale veiligheid, en vormen zij een basis om in toekomstige meetrondes trends en mogelijke verschuivingen te volgen.

Tegen deze achtergrond is het relevant om niet alleen de afzonderlijke prevalentie van deze integriteitskwesaties te beschrijven, maar ook te onderzoeken in hoeverre zij samenhangen met ervaringen van grensoverschrijdend gedrag. Deze analyses waren exploratief van aard en hadden tot doel om na te gaan of integriteitskwesaties zoals wedstrijdmanipulatie, drugs en doping samenhangen met verschillende vormen van grensoverschrijdend gedrag. De bevinding dat meerdere integriteitskwesaties consistent samenhangen met grensoverschrijdend gedrag suggereert dat deze fenomenen mogelijk niet geïsoleerd voorkomen, maar onderdeel kunnen zijn van bredere patronen binnen sportomgevingen.

Hoewel de huidige analyses zich beperkten tot integriteitskwesaties en geslacht, is het aannemelijk dat ook andere factoren een rol spelen, zoals competitieniveau, het ethisch klimaat binnen de vereniging, coachingstijlen, machtsverhoudingen en bredere organisatiecultuur. Deze factoren zijn in de huidige studie niet meegenomen. De bevindingen vormen daarmee een eerste stap in het systematisch in kaart brengen van de samenhang tussen verschillende integriteitskwesaties in de sport en bieden aanknopingspunten voor toekomstig onderzoek.

Samen leveren deze bevindingen een stevig vertrekpunt op voor een lerende aanpak van *safeguarding*: deze meting maakt zichtbaar waar sporters zich veilig voelen en waar structurele versterking nodig is, en vormt tegelijk een basis om toekomstige ontwikkelingen in prevalentie, meldgedrag en sportklimaat systematisch te volgen.

4.2 VERGELIJKING MET VOORGAAND ONDERZOEK

Vergelijking met eerder prevalentieonderzoek naar grensoverschrijdend gedrag in de Nederlandse sport vraagt om voorzichtigheid. De beschikbare studies verschillen namelijk wezenlijk in opzet en meetmethoden. Zo varieert het tijdsvenster dat wordt bevraagd (bijvoorbeeld ervaringen tijdens de jeugdsport versus ervaringen in het afgelopen jaar), de doelgroep (zoals volwassenen die terugblikken op jeugdervaringen versus actuele sporters), en de wijze waarop grensoverschrijdend gedrag wordt geoperationaliseerd (verschillende definities, itemsets en antwoordschalen). Ook maken sommige studies gebruik van retrospectieve reconstructie van ervaringen, terwijl de huidige meting focust op een concreet afgebakende periode van één sportseizoen. Daardoor kunnen verschillen in percentages niet eenvoudig als trend, daling of stijging worden geïnterpreteerd. In wat volgt wordt daarom enkel op hoofdlijnen vergeleken, met aandacht voor overeenkomsten in patronen en verhoudingen tussen typen grensoverschrijdend gedrag, eerder dan voor directe vergelijking van absolute prevalentiecijfers.

In de interpretatie van de prevalentiecijfers is vergelijking met het eerdere Nederlandse prevalentieonderzoek van I&O Research en CentERdata (2020)¹⁵ mogelijk, maar slechts op hoofdlijnen. Het onderzoek uit 2020 is retrospectief en bevraagt volwassenen (18 tot en met 50 jaar) over ervaringen tijdens hun jeugd in georganiseerd verband. Daarbij werd een onderscheid gemaakt tussen emotioneel, lichamelijk en seksueel grensoverschrijdend gedrag, met aanvullende vragen over frequentie en of gebeurtenissen “indruk” maakten. In die studie rapporteerde 71,7% minimaal 1 gebeurtenis, 48,6% minimaal 1 gebeurtenis die indruk maakte, en 6,2% rapporteerde alle 3 typen. Het huidige onderzoek is conceptueel anders: het brengt jaarprevalentie in kaart in het afgelopen sportseizoen (2024-2025) bij sporters van 16 jaar en ouder. In deze meting rapporteerde 36,6% minimaal 1 type van grensoverschrijdend gedrag, waarbij psychisch grensoverschrijdend gedrag het meest werd genoemd (26,5%), gevolgd door fysiek (16,8%), seksueel (11,7%) en instrumenteel (7,5%). Ook meervoudige blootstelling komt in het huidige onderzoek voor: 11,9% rapporteerde 2 types, 3,3% 3 types en 2,5% 4 types binnen hetzelfde sportseizoen.

Door verschillen in tijdsvenster (jeugdperiode versus 12 maanden), doelgroep (jeugdsportervaringen versus actuele ervaringen bij 16 plus), en meetinstrument (gebeurtenissenlijst met indruk en ernstscore versus VTAQ met psychisch, fysiek, instrumenteel en seksueel) kunnen de percentages niet als trend of beleidsimpact worden geïnterpreteerd. Wat wel vergelijkbaar is, is het patroon: in beide studies staat psychisch of emotioneel grensoverschrijdend gedrag centraal als meest gerapporteerde vorm, terwijl fysiek of lichamelijk en seksueel grensoverschrijdend gedrag minder vaak voorkomen maar relatief vaker samenlopen met andere vormen.

Zowel in de voorgaande prevalentiestudie uit 2020 als in de huidige meting loopt het delen of melden vooral via de nabije kring en de sportcontext zelf. In het eerdere rapport wordt beschreven dat wie erover vertelde dit vooral deed aan iemand uit de naaste omgeving en ook aan iemand van de sportvereniging, terwijl “andere organisaties in de sport” zoals het voormalige Vertrouwenspunt Sport of het Centrum Veilige Sport Nederland nauwelijks of niet voorkomen in die routes. In onze meting zien we hetzelfde patroon bij degenen die wél melden: de meerderheid in de groep die meldde, deed

15 Het rapport van Ipsos I&O en CentERdata in opdracht van NOC*NSF kan [hier](#) teruggevonden worden.

dit bij iemand binnen de sportvereniging (72,4%) en daarnaast bij iemand uit de privéomgeving (38,8%), en niemand gaf aan te hebben gemeld bij het CVSN¹⁶.

Ook qua context van de gebeurtenis liggen de patronen dicht bij elkaar. In het voorgaande rapport uit 2020 vindt het merendeel van de gebeurtenissen plaats op het sportterrein, met de kleedkamer als tweede vaak genoemde locatie; respondenten konden daarbij meerdere locaties aanduiden. In onze studie situeert 72.2% de meest impactvolle ervaring op de sportlocatie, met kleinere aandelen voor andere clublocaties, online privécommunicatie en kleedkamer. Tot slot is er een inhoudelijke parallel in hoe steun wordt ervaren: in het voorgaande prevalentieonderzoek geeft een ruime meerderheid van wie erover vertelde aan dat dit geholpen heeft, terwijl in onze meting de tevredenheid over hulp of opvolging na melding gemiddeld rond het midden van de schaal ligt, wat wijst op neutrale tot licht positieve ervaringen.

4.3 LIMITATIES VAN HET ONDERZOEK

Bij de interpretatie van de resultaten dienen enkele beperkingen van het onderzoek in acht te worden genomen.

Hoewel gebruik werd gemaakt van een zorgvuldig samengesteld panel, is de steekproef **niet volledig representatief voor alle sporters in Nederland**. Bepaalde groepen, zoals hoger opgeleiden, zijn relatief sterker vertegenwoordigd. Daarnaast ligt de gemiddelde leeftijd van de respondenten hoger dan verwacht mag worden voor de volledige populatie van georganiseerde sporters, waardoor ervaringen van jongere sporters mogelijk minder sterk zijn vertegenwoordigd. De resultaten geven een goed beeld van patronen binnen de onderzochte groep, maar kunnen niet zonder meer worden generaliseerd naar de volledige Nederlandse sportpopulatie.

Dit onderzoek is gebaseerd op **zelfgerapporteerde gegevens**. Hoewel deze aanpak noodzakelijk is om ervaringen met grensoverschrijdend gedrag in kaart te brengen, brengt zij ook beperkingen met zich mee. Respondenten kunnen ervaringen verschillend interpreteren, zich gebeurtenissen onvolledig herinneren of ervoor kiezen bepaalde ervaringen niet te rapporteren. Zowel onderrapportage als overrapportage is daardoor mogelijk, met name bij sociaal gevoelige of genormaliseerde vormen van gedrag.

Om de belasting voor respondenten te beperken, werd gewerkt met een relatief beknopte vragenlijst. Hierdoor konden de items over grensoverschrijdend gedrag niet in detail ingaan op duur, frequentie, ernst of context van elke afzonderlijke ervaring. Hoewel deze aanpak geschikt is voor prevalentie metingen, laat zij minder ruimte voor verdieping in de complexiteit en dynamiek van individuele ervaringen.

In dit onderzoek werd georganiseerde sport gedefinieerd als **sportbeoefening in verenigingsverband**. Hoewel deze definitie expliciet werd toegelicht in de vragenlijst, kan niet met zekerheid worden uitgesloten dat respondenten dit begrip verschillend hebben geïnterpreteerd. Dit geldt met name voor sportvormen die zowel in verenigingsverband als bij commerciële aanbieders kunnen worden beoefend. Ondanks de expliciete instructie om sportbeoefening bij **ondernemende sportaanbieders** buiten beschouwing te laten, is het mogelijk dat sommige respondenten ervaringen

¹⁶ In dit onderzoek werd niet verder ingegaan op redenen waarom er geen melding gemaakt werd bij het Centrum Veilige Sport Nederland.

in een commerciële sportcontext hebben gerapporteerd, met name bij sporten zoals fitness. Dit kan hebben geleid tot een beperkte mate van contextuele vermenging, wat de interpretatie van bepaalde resultaten kan beïnvloeden.

4.4 AANBEVELINGEN

1) Gebruik deze meting als referentiepunt voor structurele monitoring

Deze studie vormt een belangrijk startpunt voor structurele monitoring van grensoverschrijdend gedrag, sociale veiligheid en andere integriteitskwesaties in de Nederlandse sport. Door deze meting te positioneren als nulmeting voor de jaarprevalentie van grensoverschrijdend gedrag kan zij dienen als referentiepunt voor toekomstige metingen. Het herhalen van een vaste set kernindicatoren maakt het mogelijk om trends in ervaringen met grensoverschrijdend gedrag en percepties van het sportklimaat over tijd te volgen, en om beleidsontwikkelingen en interventies systematisch te evalueren.

Internationale public health-praktijken rond geweldspreventie tonen aan dat herhaling van prevalentiemetingen om de drie tot vijf jaar het meest geschikt is om betekenisvolle trends te detecteren en beleidseffecten betrouwbaar te beoordelen. Kortere intervallen leveren doorgaans weinig stabiele trendinformatie op en vergroten het risico op over-interpretatie van tijdelijke schommelingen, terwijl langere intervallen het zicht op relevante ontwikkelingen beperken. Door deze studie als nulmeting te verankeren binnen een structurele monitoringstrategie kan Nederland op een consistente en internationaal vergelijkbare manier evoluties in sociale veiligheid en integriteit binnen de sport opvolgen.

In de tussenliggende jaren tussen opeenvolgende prevalentiemetingen kan de monitoring worden aangevuld met gerichte en minder belastende vormen van dataverzameling. Dit kan onder meer bestaan uit het systematisch opvolgen van meldgegevens, het in kaart brengen van de implementatie en zichtbaarheid van *safeguarding* maatregelen binnen sportorganisaties, en het uitvoeren van thematische of kwalitatieve verdiepingsstudies rond specifieke risico- of contextfactoren. Deze combinatie van periodieke prevalentiemetingen en tussentijdse monitoring sluit aan bij internationale good practices en maakt het mogelijk om zowel structurele trends als kortetermijnsignalen tijdig te detecteren, zonder de robuustheid van de prevalentiemeting zelf te ondermijnen.

2) Ontwikkel een beperkt maar stabiel set benchmarkindicatoren

Voor effectieve benchmarking is het essentieel om een **kernset van indicatoren** vast te leggen die in opeenvolgende meetrondes ongewijzigd blijven. Hierbij kan gedacht worden aan:

- jaarprevalentie van verschillende ervaringen en types van grensoverschrijdend gedrag
- cumulatie van meerdere ervaringen en types binnen één sportseizoen
- percepties van het sportklimaat
- ervaren drempels bij informeel onthullen en formeel melden van ervaringen

Door deze indicatoren consequent te herhalen, kunnen sportorganisaties hun eigen ontwikkeling volgen en kunnen vergelijkingen worden gemaakt tussen seizoenen en, waar relevant, tussen sportcontexten.

Het is daarbij van belang deze benchmarkindicatoren expliciet te positioneren in samenhang met het Case Management Systeem Sport dat gebruikt wordt door het CVSN en sportbonden voor het rapporteren van grensoverschrijdend gedrag (en weldra verplicht wordt) inzake het rapporteren van

seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dit systeem maakt gezamenlijke registratie, beoordeling en opvolging van meldingen en casuïstiek mogelijk.

Waar het Case Management Systeem inzicht biedt in gemelde en geregistreerde casussen, biedt het prevalentieonderzoek inzicht in de bredere populatie van sporters, inclusief niet-gemelde ervaringen. Deze benaderingen zijn complementair: registratiesystemen geven zicht op formele meldstromen en opvolging, terwijl bevolkingsonderzoek zicht biedt op de bredere onderliggende problematiek, inclusief de zogenoemde ijsberg van niet-gemelde ervaringen. Aanvullend kan analyse van tuchtrechtelijke veroordelingen (bijvoorbeeld via het ISR) en strafrechtelijke uitspraken verdere duiding geven aan de meest ernstige en juridisch vastgestelde gevallen. NOC*NSF heeft recent opdracht gegeven tot een dergelijke analyse, waarvan de resultaten in 2026 worden verwacht, wat een belangrijke aanvulling zal vormen op de bevindingen uit dit prevalentieonderzoek.

Door deze verschillende databronnen in samenhang te beschouwen, ontstaat een meerlagig en evenwichtig monitoringskader voor integriteit en veiligheid in de sport.

3) Combineer trendanalyse met contextuele duiding

Hoewel benchmarking kwantitatieve vergelijkingen mogelijk maakt, is interpretatie zonder context risicovol. Toekomstige metingen zouden daarom expliciet moeten worden **gekoppeld aan beleidsontwikkelingen, maatschappelijke gebeurtenissen of veranderingen in meldstructuren**. Een stijging in meldingen of prevalentie hoeft bijvoorbeeld niet te wijzen op een verslechtering van de veiligheid, maar kan ook duiden op een toegenomen bewustzijn of vertrouwen in meldsystemen. Trendanalyse moet daarom steeds worden ingebed in een breder interpretatiekader.

4) Versterk de aansluiting tussen prevalentiegegevens en beleidsevaluatie

De resultaten laten zien dat sportverenigingen sterk scoren op sociale aspecten, terwijl structurele veiligheidsmaatregelen minder zichtbaar zijn. Toekomstige metingen bieden een uitgelezen kans om te evalueren of investeringen in beleid, opleiding en governance zich vertalen in veranderingen in ervaringen en percepties van sporters. Door specifieke beleidsinterventies te koppelen aan indicatoren in de monitoring kan het effect van maatregelen omtrent sociale veiligheid systematisch worden opgevolgd.

5) Differentieer benchmarking naar relevante subgroepen

Hoewel deze studie primair een algemeen beeld schetst, tonen de resultaten aan dat ervaringen verschillen naar geslacht, type sportcontext en cumulatie van grensoverschrijdend gedrag. Toekomstige metingen kunnen benchmarking verdiepen door trends te volgen binnen **specifieke subgroepen**, zoals jonge sporters, topsporters, vrouwen, sporters met een beperking of sporters in bepaalde sportcontexten. Dit maakt gerichtere beleidskeuzes mogelijk zonder te vervallen in stigmatisering van specifieke sporten.

6) Combineer kwantitatieve monitoring met periodieke verdieping

Prevalentiemetingen zijn bij uitstek geschikt om patronen en trends zichtbaar te maken, maar geven beperkt inzicht in onderliggende mechanismen. Het verdient aanbeveling om de longitudinale monitoring aan te vullen met **periodieke kwalitatieve studies of verdiepende modules**. Dit kan helpen om veranderingen in cijfers beter te begrijpen en om signalen uit de monitoring te vertalen naar concrete preventieve acties.

Voor sportbonden kan dit betekenen dat zij naast periodieke landelijke prevalentie metingen werken met lichtere, jaarlijkse vormen van monitoring, zoals korte veiligheids- of tevredenheidspeilingen, thematische verdiepingmodules of systematische analyse van meld- en signaleringsgegevens. Op die manier ontstaat een continue feedbacklus waarin cijfers, ervaringen en praktijkinzichten elkaar versterken en gericht kunnen worden ingezet voor preventie en beleidsbijsturing.

7) Versterk de internationale vergelijkbaarheid

Door te blijven aansluiten bij internationaal gebruikte meetinstrumenten en definities, zoals de VTAQ en de bredere kaders rond *interpersonal violence* in sport, kan Nederland zijn gegevens positioneren binnen een **internationaal vergelijkend perspectief**. Dit opent de mogelijkheid om te benchmarken met andere landen en om bij te dragen aan de ontwikkeling van internationale standaarden voor monitoring van sociale veiligheid in de sport.

Door deze studie expliciet te positioneren als de eerste in een reeks van herhaalde metingen, ontstaat een krachtige infrastructuur voor **evidence-based beleid**. Benchmarking en longitudinale trendanalyse maken het mogelijk om niet alleen te signaleren waar problemen zich voordoen, maar ook om te leren wat werkt, voor wie en onder welke omstandigheden. Daarmee vormt deze meting een fundament voor een duurzame en lerende aanpak van sociale veiligheid en integriteit in de Nederlandse sport.

5 CONCLUSIE

Deze jaarpreevalentiemeting biedt een actueel en beleidsrelevant beeld van sociale veiligheid en integriteit binnen de Nederlandse georganiseerde sport in het sportseizoen 2024–2025. De resultaten laten zien dat sportverenigingen over het algemeen als sociaal veilig, welkom en inclusief worden ervaren. Tegelijkertijd sluit dit positieve algemene klimaat niet uit dat grensoverschrijdend gedrag zich blijft voordoen.

Ruim een **derde van de sporters rapporteerde in het afgelopen sportseizoen minstens één vorm van grensoverschrijdend gedrag**. Psychisch grensoverschrijdend gedrag komt het meest voor (26,5%) en betreft onder meer vernederende of kwetsende opmerkingen. Fysiek (16,7%), seksueel (11,6%) en instrumenteel (7,4%) grensoverschrijdend gedrag worden minder vaak gerapporteerd, maar zijn niet marginaal en kunnen een grote impact hebben. Verschillende vormen treden bovendien geregeld samen op, wat wijst op de noodzaak van een brede kijk op sociaal onveilig gedrag.

Hoewel sporters gemiddeld hoge scores (4,5/5 en hoger) geven op ervaren veiligheid, welkom voelen en inclusie, blijkt dat sporters die grensoverschrijdend gedrag hebben meegemaakt systematisch lagere veiligheidsbeoordelingen rapporteren (4,1/5 en hoger). De resultaten suggereren daarnaast dat sociale veiligheid niet alleen draait om formele maatregelen, maar ook om **dagelijkse omgangsvormen en teamcultuur**. Aangezien medesporters het vaakst als betrokkenen worden genoemd, ligt hier een duidelijke opdracht voor versterking van aanspreekbaarheid en normstelling binnen teams en verenigingen.

De **context van gebeurtenissen** blijkt relevant. Hoewel de sportlocatie zelf het vaakst wordt genoemd, vinden bepaalde vormen van grensoverschrijdend gedrag relatief vaker plaats in minder zichtbare omgevingen, zoals online communicatie, sportkampen of sociale activiteiten. Dit suggereert dat risico's zich niet uitsluitend op het sportveld situeren, maar ook aan de randen van het verenigingsleven, waar toezicht, groepsdynamiek en informele normen een grotere rol spelen.

Het **meldlandschap** vormt een tweede aandachtspunt. Slechts een minderheid meldt de meest impactvolle ervaring, voornamelijk via de vereniging of de privéomgeving. Formele externe meldkanalen worden nauwelijks benut. Dat veel sporters hun ervaring niet ernstig genoeg vinden om te melden, wijst mogelijk op normalisering, twijfel of een voorkeur voor informele afhandeling, maar kan ook betekenen dat sporters het gedrag weliswaar als ongepast ervaren, maar niet ernstig genoeg achten om verdere stappen te ondernemen. Zichtbare meldroutes, duidelijke normen en een teamcultuur bevorderen waarin aanspreken en bespreekbaar maken vanzelfsprekend is blijft dus belangrijk.

Andere integriteitskwetsies zoals wedstrijdmanipulatie, drugs en doping worden door de meerderheid niet ervaren, maar wanneer zij zich voordoen, hangen zij samen met verschillende vormen van grensoverschrijdend gedrag. Dit wijst erop dat integriteitsproblemen zich kunnen concentreren binnen bepaalde sportcontexten of cultuurpatronen. Een integrale benadering van sportintegriteit, waarin sociale veiligheid en andere integriteitsdomeinen samen worden bekeken, ligt daarom voor de hand.

Tot slot vormt deze studie een stevig vertrekpunt voor **structurele monitoring**. Als nulmeting met een stabiele set kernindicatoren maakt dit onderzoek het mogelijk om ontwikkelingen in prevalentie, meldgedrag en sportklimaat over tijd te volgen en zo beleid gericht bij te sturen.

6 BIJLAGE

6.1 VERDELING BEOEFENDE SPORTEN IN VERENIGINGSBAND

Tabel 38: Beoefende sporten in verenigingsverband in het sportseizoen 2024-2025

	Totale steekproef		Vrouwen		Mannen	
	N=1130		n=548		n=582	
	n	%	n	%	n	%
Fitness	201	17.8	111	20.3	90	15.5
Tennis	159	14.1	82	15.0	77	13.2
Voetbal	136	12.0	25	4.6	111	19.1
Zwemmen	97	8.6	76	13.9	21	3.6
Golf	57	5.0	20	3.6	37	6.4
Wandelen	56	5.0	29	5.3	27	4.6
Volleybal: zaal	51	4.5	32	5.8	19	3.3
Atletiek	47	4.2	17	3.1	30	5.2
Badminton	45	4.0	22	4.0	23	4.0
Hockey	39	3.5	19	3.5	20	3.4
Paardrijden	28	2.5	26	4.7	2	0.3
Wielrennen	27	2.4	5	0.9	22	3.8
Korfbal	23	2.0	15	2.7	8	1.4
Dansen	22	1.9	22	4.0	0	0.0
Aangepast sporten	21	1.9	17	3.1	4	0.7
Biljart	20	1.8	3	0.5	17	2.9
Roeien	17	1.5	11	2.0	6	1.0
Kickboksen	15	1.3	7	1.3	8	1.4
Handbal	14	1.2	9	1.6	5	0.9
Jeu de boules	14	1.2	5	0.9	9	1.5
Recreatief fietsen	14	1.2	7	1.3	7	1.2
Bridge	13	1.2	4	0.7	9	1.5
Handboogschieten	13	1.2	7	1.3	6	1.0
Hardlopen	13	1.2	8	1.5	5	0.9
Boksen	12	1.1	2	0.4	10	1.7
Dansen: Overig	12	1.1	11	2.0	1	0.2
Tafeltennis	11	1.0	2	0.4	9	1.5
Klimmen	10	0.9	6	1.1	4	0.7
Schaatsen	10	0.9	5	0.9	5	0.9
Schieten	10	0.9	1	0.2	9	1.5
Basketball	9	0.8	2	0.4	7	1.2
Gymnastiek: dans	8	0.7	8	1.5	0	0.0
Racefietsen	8	0.7	2	0.4	6	1.0
Squash	8	0.7	3	0.5	5	0.9

	Totale steekproef		Vrouwen		Mannen	
	N=1130		n=548		n=582	
	n	%	n	%	n	%
Jiu jitsu	7	0.6	1	0.2	6	1.0
Schaken	7	0.6	0	0.0	7	1.2
Waterpolo	7	0.6	4	0.7	3	0.5
Zeilen	7	0.6	2	0.4	5	0.9
Padel	7	0.6	4	0.7	3	0.5
Darts	6	0.5	1	0.2	5	0.9
Skiën	6	0.5	1	0.2	5	0.9
Survivalrun	6	0.5	2	0.4	4	0.7
Judo	5	0.4	1	0.2	4	0.7
Mountainbiken	5	0.4	1	0.2	4	0.7
Turnen	5	0.4	4	0.7	1	0.2
Aikido	4	0.4	2	0.4	2	0.3
Bodybuilding	4	0.4	2	0.4	2	0.3
Gewichtheffen	4	0.4	3	0.5	1	0.2
Karate	4	0.4	2	0.4	2	0.3
Onderwatersport	4	0.4	1	0.2	3	0.5
Dansen: Stijldansen	4	0.4	3	0.5	1	0.2
Acrogymnastiek	3	0.3	2	0.4	1	0.2
Hapkido	3	0.3	0	0.0	3	0.5
Powerliften	3	0.3	1	0.2	2	0.3
Reddend zwemmen	3	0.3	1	0.2	2	0.3
Ritmische gymnastiek	3	0.3	3	0.5	0	0.0
Rugby	3	0.3	1	0.2	2	0.3
Triathlon	3	0.3	1	0.2	2	0.3
Vissen	3	0.3	0	0.0	3	0.5
Dansen: Salsa	3	0.3	2	0.4	1	0.2
Aquafit	3	0.3	2	0.4	1	0.2
Gymnastiek: Ouderen	3	0.3	1	0.2	2	0.3
Bowling	2	0.2	2	0.4	0	0.0
Dammen	2	0.2	1	0.2	1	0.2
Freerunnen	2	0.2	0	0.0	2	0.3
Frisbee	2	0.2	2	0.4	0	0.0
Golfsurfen	2	0.2	2	0.4	0	0.0
Klotschieten	2	0.2	0	0.0	2	0.3
Motorsport	2	0.2	0	0.0	2	0.3
Poolbiljart	2	0.2	0	0.0	2	0.3
Schermen	2	0.2	0	0.0	2	0.3
Trampoline springen	2	0.2	2	0.4	0	0.0
Volleybal: zit	2	0.2	1	0.2	1	0.2

	Totale steekproef		Vrouwen		Mannen	
	N=1130		n=548		n=582	
	n	%	n	%	n	%
Dansen: Aerial Pole	2	0.2	2	0.4	0	0.0
Dansen: Streetdance/hiphop	2	0.2	2	0.4	0	0.0
Duiken	2	0.2	1	0.2	1	0.2
Eenwieleren	2	0.2	2	0.4	0	0.0
Gymnastiek: Algemeen	2	0.2	2	0.4	0	0.0
Aangepast bankdrukken	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Autosport	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Baseball	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Bobslee	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Curling	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Driebanden	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Floorball	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Go	1	0.1	0	0.0	1	0.2
IJshockey	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Inline skaten	1	0.1	1	0.2	0	0.0
Kaatsen	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Kano	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Kegelen	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Kungfu	1	0.1	1	0.2	0	0.0
Parachutespringen	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Pencak	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Rolhockey	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Sjoelen	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Softball	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Synchroonzwemmen	1	0.1	1	0.2	0	0.0
Taekwondo	1	0.1	1	0.2	0	0.0
Taijutsu	1	0.1	1	0.2	0	0.0
Vinzwemmen	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Volleybal: beach	1	0.1	1	0.2	0	0.0
Kunstschaatsen	1	0.1	1	0.2	0	0.0
Dansen: Jazzdans	1	0.1	1	0.2	0	0.0
Dansen: Rocknroll/Boogie	1	0.1	1	0.2	0	0.0
Handbiken	1	0.1	0	0.0	1	0.2
Kobudo	1	0.1	1	0.2	0	0.0

7 COLOFON

Titel

Veilig op de sportvereniging: Onderzoek naar de jaarprevalentie 2024-2025 van grensoverschrijdend gedrag en de perceptie van een veilig sportklimaat in de Nederlandse georganiseerde sport.

Opdrachtgever

Centrum Veilige Sport Nederland en NOC*NSF

In samenwerking met

IPSOS I&O

Mede mogelijk gemaakt door

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Uitvoering onderzoek

Arch Safeguarding

Dr. Tine Vertommen, directeur

Dr. Lauranna Teunissen, senior onderzoeker

Datum publicatie

Maart 2026

Contact

tine@archsafeguarding.com

www.archsafeguarding.com

Aanbevolen citeerwijze

Vertommen, T., & Teunissen, L. (2026). *Veilig op de sportvereniging*: Onderzoek naar de jaarprevalentie 2024-2025 van grensoverschrijdend gedrag en de perceptie van een veilig sportklimaat in de Nederlandse georganiseerde sport. Antwerpen: Arch Safeguarding.

Disclaimer

De resultaten in dit rapport zijn gebaseerd op zelfgerapporteerde gegevens uit een panelonderzoek onder sporters in Nederland. De bevindingen geven inzicht in patronen binnen de onderzochte groep en kunnen niet zonder meer worden generaliseerd naar de volledige Nederlandse sportpopulatie.

